

ŽIVEL
1.
MAJ

CELJSKI tednik

Celje, 27. aprila 1962
Leto XII. šte. 17
CENA IZVODU 30 DIN
GLASILO SOCIALISTIČNE ZVEZE
DELOVNEGA LJUDSTVA
OKRAJA CELJE
LIST IZDAJA IN TISKA
CASOPISNO PODJETJE
'CELJSKI TISK'
ODGOVORNI UREDNIK
TONE MASLO

NOVIM ZMAGAM NAPROTI

Triinšedemdesetih praznuje delavski razred vsega sveta svoj največji praznik Prvi maj. To obdobje pomeni trideset let nenehnih bojev, krvavih porazov — toda veliko več svetlih neprecenljivih zmag.

Delovni ljudje socialistične Jugoslavije praznujemo Praznik dela že sedemnajsto leto v svobodni domovini in vsako leto smo bogatejši z uspehi, vsako leto smo za korak bliže našemu velikemu cilju. Preteklost in sedanost sta priči, da je delavski razred Jugoslavije, da so delovni ljudje vse naše domovine vedno poznali le pot napredka, pot velikanskih naporov, zavestnih žrtev in naprezanj. Ponosni smo bili vselej na vsak naš uspeh, na vsak naš nov korak napredka. Toda nikoli nas uspehi niso zazibali v samodopadenje, da bi izgubili pred seboj cilj.

Veličastna je epopeja našega boja v vseh obdobjih revolucionarnega gibanja. Naj so se nagrmadile še takšne ovire in težave, vedno so delovne množice izšle iz bitk kot zmagovalke, kajti v teh bojih nas je vodila Zveza komunistov na čelu s tovarišem Titom.

Ko letos ob Prazniku dela zbiramo nove

sile za nadaljnjo pot razvoja, nas za nadaljnje napore ne pripravljajo le svetli cilji. Nikoli si nismo z dlanjo zastirali oči pred težavami, pred nepravilnostmi in spodrsjljaji. Taki pojavi nas nikoli niso razoroževali in spravljali v malodušje. Vsak nagel razvoj pozna ovire, tudi vsaka napredna družba doživlja težave in krize. Toda mi smo si svesti dejstva, da so naše trenutne težave sopotnik naše nenehne rasti, našega silovito naglega vzpona.

Socializem v svetu zmaga. Iz dneva v dan se krepijo in razvijajo sile pravičnejše človeške družbe. Ves svet se stresa v krizah odmiranja starega in v rojstvu novega. Mi v naši socialistični domovini smo kljub kratki razvojni dobi šli izredno daleč. Tako daleč smo v našem družbenem razvoju, da si že vrsto let krčimo pot v prihodnost sami. Tu ni govora o osamljenosti v živo prepletenem političnem in ekonomskem mehanizmu sodobnega sveta. Gre za naš notranji družbeni razvoj. Mi nimamo vzorov in ne moremo, če bi tudi hoteli, posnemati drugih. Cvetje v našem vrtu je samoniklo, vzklilo je in raste na našem tlu.

Letošnji Praznik dela nas je soočil z novimi nalogami. Smo na pragu tretjega obdobja naše revolucije. Treba bo dosledno in z globoko zavestjo poglobljati naše dosedanje uspehe. Morali bomo naš socialistični vrt še globlje prekopati, morali se bomo z vsemi sredstvi borili za to, da se bodo naši socialistični odnosi razbohotili do največjih možnosti. Če se nam pri teh prizadevanjih vrinejo prepreke, jih moramo iztrebiti preden poženejo korenine. In če so take kali v nas samih, jih ne smemo obiti. To smo dolžni storiti, to smo po tradicijah storiti sposobni. Dolžni smo razvijati našo družbo zaradi oporoke milijonov, zaradi nas samih, zaradi bodočih pokolenj, zaradi naše mednarodne delavske solidarnosti.

V tem duhu nam Praznik dela odkriva nove sile, novih moči, jekleni nam zavest in razsvetljuje pota novim zmagam naproti.

Vlaganje za največji učinek

Okoli nas je veliko tovarn. Toda preprosti ljudje poznajo le največkrat dimnike, ki jih vidi-

mo, razen onih seveda, ki sodelujejo in delajo v teh tovarnah. Toda razen otrok, starčkov in bolnih oseb vsi delajo. Zato tudi vsi prav dobro vemo, kako hudo je delati s starimi in neustreznimi napravami. To pa je lahko tudi gospodarsko zelo škodljivo, če gre za tovarne velikanke — Emajlirka, Cinkarna, Železarna in podobno. Kajti skupni učinek je kljub večjemu osebnemu prizadevanju manjši in to se na koncu pozna povsod.

Zaradi tega smo prav v teh kolektivih v zadnjem obdobju zapazili veliko prizadevanja, da bi delavci obnovili svoje obrate. Da bi utrdili notranjo disciplino, organizacijo dela in da bi modernizirali lastne ključne pogone.

V Emajlirki so ljudje natanko vedeli, kaj pomeni za njih obnova tovarne. Zaradi tega jim ni bilo odveč, ko so delali tudi za

časa postavljanja nove hale na prostem, v mrazu. Vedeli so, da se jim bo to jutri poznalo, da bodo rezultat samoodpovedi občutili že kmalu. Podobno je bilo tudi v obratih Cinkarne, kjer obnavljajo nekatere stare naprave in kjer montirajo naprave za proizvodnjo litopona. Tudi železarji v Štorah urejajo svojo tovarno po pravilu »kamen na kamen«. In to pravilo ni zgrešeno, to pravilo je najuspešnejše.

Toda krivico bi delali manjšim kolektivom, če bi jih pustili ob strani, čeprav je navada, da v gospodarstvu gledamo le na velike. Tudi v malih podjetjih — tja do obrtnih delavnic — so ljudje zagrabili in v zadnjem času so postali še bolj odločni. Odločno rešujejo težave, odločno pa so postavili tudi po robu osebnim slabostim nekaterih, ki na en ali drug način zavirajo napredek.

USTANOVNA SKUPŠČINA ZVEZE ZDRUŽENJ BORCEV NARODNO OSVOBODILNE VOJNE

Strnjeno v novo obdobje revolucije

V soboto dopoldan je bila v Celju ustanovna skupščina Zveze združenj borcev narodno osvobodilne vojne, katere se je poleg gostov udeležilo nad sedemdeset delegatov organizacij Zveze borcev, Zveze vojaških vojnih invalidov in Združenja rezervnih oficirjev in podoficirjev za okraj Celje.

Med delegati in gosti so bili general major ŠVARA — Dule, sekretar OK ZKS tov. Franc SIMONIC, komandant celjske garnizije narodni heroj Franc ROJSEK — Jaka, predsednik okraja Miran CVENK, narodni heroj VIDMAR — Luka, predstavniki borbenih organizacij iz okrajev Ljubljana, Maribor in Novo mesto ter mnogi predstavniki političnega življenja v celjskem okraju.

Sobotni zbor je pomenil svečano združenje borbenih organizacij v enotno okrajno organizacijo, hkrati pa je bil delovni posvet, na katerem so člani vseh treh, doslej ločenih organizacij, kritično ocenili svoje delo ter se posvetili načrtovanju prihodnjih nalog.

Ker so delegati bili predhodno seznanjeni s poročili vseh treh organizacij, so po krajših poročilih nadzornih odborov bili razrešeni dolžnosti dosedanjih odborov OO ZB, OO ZVVI in OO UROP.

Potem je dotedanji predsednik OO Zveze borcev narodni heroj Ivan KOVACIĆ — Efenka podal referat, ki je vseboval osnovne smernice za nadaljnje delo združenih borbenih organizacij. Uvodoma je pojasnil vzroke, ki so narekovali tako združenje po lanskem kongresu v Beogradu na vseh nivojih do okrajev. Eden izmed glavnih vzrokov, tako je dejal, so številne skupne naloge, ki jih bodo v okrajnem merilu borci, invalidi in rezervni armadni kader reševali skupno, koordinirano in zato uspešnejše.

Tako v referatu tovariša Efenka, kot tudi pozneje v živahni razpravi, je bila jasno začrtana težnja, da združene organizacije borcev, ki pa bodo v občinskih merilih še vedno delovale

samosvojno, želijo v polni meri izpolniti vse številne naloge od čuvanja in utrjevanja tradicij NOB, preko skrbi za idejno-politično, strokovno izobraževanje članov, do mnogo večje delavnosti na področju utrjevanja obrambne moči in civilne zaščite vsega prebivalstva. Nič manjša pa ne bo vloga borbenih organi-

zacij pri vsakodnevnih nalogah, predvsem pri utrjevanju našega socialističnega družbenega sistema, pri izpolnjevanju vseh obširnih političnih in družbeno-gospodarskih nalog.

Z vso resnostjo in prizadevnostjo so navzoči delegati obravnavali številne probleme, ki zadevajo naše trenutne težave in se zato niso omejili zgolj na težave tiste vrste, ki so doslej več ali manj izpolnjevale delo ter prizadevanja vseh treh organizacij. S tem pa seveda ni rečeno, da o vseh teh problemih, ki jih morajo borbene organizacije reševati in zaradi katerih so bile tudi ustanovljene, niso govorili. Nasprotno. Zelo dosledno in odločno so se ob njih ustavljali, zelo vztrajno iskali njihov vzrok ter pota do njih rešitve.

Toda, kot že rečeno, so glavno skrb posvetili politični vlogi nove Zveze, katere člani so izbojevali vojaški boj in z zmago orožja omogočili naš nadaljnji revolucionarni razvoj. Iz vseh razprav, zlasti pa iz zaključne besede sekretarja OK ZKS Simoniča, iz referata tov. Efenka in številnih zasluženih borcev NOV in socialistične izgradnje, je zvenela čvrsta pripravljenost, da bodo člani in organizacije združenja borcev tudi v bodoče enotno in v čvrsto strnjene vrstah posegali v boj, ki ga terja sedanje obdobje naše socialistične izgradnje.

Na koncu so izvolili iz svoje sredine 15 članski odbor Zveze združenj borcev NOV, petčlanski nadzorni odbor in 19 delegatov za republiško skupščino.

Prvomajski pohod

Okrajni odbor Počitniške zveze Celje bo v dneh 29., 30. in na sam delavski praznik organiziral pohod po poti štirinajste (od Belih vod do Kozjaka).

Ljubljanski, zagrebški in beograjski visokošolci ter srednješolci s Siska se bodo na tem pohodu priključili delavski in srednješolski mladini celjskega okraja. Skupno bodo obujali spomine na herojski pohod slavnih borcev Tomšičeve, Bračičeve in Sercerjeve brigade. Ustavili se bodo pri

Zleblniku in počastili spomin Karla Destovnika-Kajuha.

-lk

VREME

Od 26. aprila do 6. maja 1962.

Okrog 26. aprila prehodne padavine z osvežitvijo, sicer pa bo lepo vreme do 3. maja. Nato nestalno s pogostimi padavinami in ohladičevji.

Danes 'Celjski tednik' v nakladi 14.000

Današnja številka je dvojna in v povečanem obsegu. Zaradi prvomajskih praznikov naslednji teden »Celjski tednik« ne bo izšel. Ta številka ima v kolportaži ceno 30 dinarjev.

Socialno zavarovanje del splošnega družbenega dogajanja

Kakor se letos zamuja zima, tako se je letos zamudilo tisto, kar se je pričepetavalo proti koncu l. 1961: modus vivendi v Berlinu. Zdaj pa je to že kar v zraku ob istočasnem nemškem zatirjanju, da se vse to vrši sporazumno med ZDA in Zahodno Nemčijo, da ZDA ne bodo odstopile nobenega od življenjskih interesov v Berlinu, da je nemška združitev slej ko prej na programu zahodne politike, da ZDA v nobenem primeru ne bodo priznale »die Zone«, čeprav bodo vzhodnonemški uradniki v bodoče sodelovali z ameriški. Amerikanec Ball je izjavil, da je baza pogajanj zelo ozka, da gre v Berlinu le za kompromis, ki naj omogoči modus vivendi.

Modus vivendi! Tudi to je nekaj da bi prišel do strpnega, znosnega sožitja na vseh točkah, ne samo v Berlinu! Kako daleč bo šel sporazum v Berlinu, je težko reči. Hruščev sam je previden optimist. Ljudje se iz zgodovinskih napak prav malo nauče. Kvečjemu to, da zagreše nove, tako nekako pravi angleški zgodovinar Taylor. In ali ni zanimivo, da so ravno Angleži te dni Nemcem prišepnili, da priznanje Vzhodne Nemčije ne pomeni, da bo priznana za zmerom. Iz tega nasveta se vidi, da Angleži sicer podpirajo Adenauerjevo politiko, da pa računajo še vedno s svojo zgodovinsko vlogo v Evropi, vlogo, ki je možna samo, če obdrže svojo »sijajno osamljenost«. Nemci jih zato vabijo v politično Evropsko skupnost, češ Rusi se bodo smejali kot tretji, če se Evropa ne bo tudi politično zedinila. Za zdaj ne kaže, da bi se izpolnili sni enih in drugih, moč ZDA in SZ je še vedno taka, da stara razmerja ne drže več.

V Franciji se prav tako ne spravlja s pozornico zgodovine nacionalna večina. Zato bi de Gaulle rad čimprej prišel do atomskega orožja in ga je od ZDA takoj po evianskih sporazumih tudi zahteval. Prav te dni publicirajo v Franciji poseben astronomski dosežek »Faeton«, kakršnega nimata ne ZDA ne SZ, in to prav posebej poudarjajo.

Zato se je de Gaulle končno moral rešiti alžirskega problema in kaže najresnejšo voljo, da bo zatrl tudi fašistično OAS. Uspela akcija zoper Salana bi utegnila to dokazati. Sicer pa de Gaulle drugega ne kaže. Proces proti Houhaudu je odkril Salanov vsedravnji plan za paraliziranje de Gaullove oblasti. Plan je okruten in totalitarne, Salanov namen je bil, razširiti po vsej državi občutek nesigurnosti, z umori in uničenjem zbuditi splošno nezadovoljstvo proti de Gaullovi vladi. De Gaulle mora obračunati s Salanom, če hoče biti sebi in Franciji zvest.

Razorožitvena konferenca men-dra na mestu. Oživajoča injekcija je predlog osmih neangažiranih držav, ki so ga pozdravili vsi trije iz atomskega kluba, češ da je dobra osnova za pogajanja. Toda ZDA so pristavile: Sprejmemo, če Rusi sprejmejo prej naš predlog o nadzorstvu. Kmalu nato so predložile svoj načrt. O njem je Kennedy izjavil tako, da bi se lahko nasmehnil Voltaire, če bi se spomnil na »najboljšega izmed vseh svetov«. Spet je Kennedy zagrozil, da bodo izvedli atomske poskuse, če SZ ne bo sprejela njihovega predloga o nadzorstvu. O berlinskih razgovorih pa se je izjavil tako, kakor se je pričakovalo že več mesecev in kakor je tekla beseda zgoraj. To bo torej tudi edini dosežek letošnje Zeneve, razen če ne pride od nekod posredovalec zlatih ust, ki bo prepričal oba velika zoper-nika, da v vsakem grmu vendarle ni zasede. Ker pa takega posredovalca ni videti, tudi do bistvene spremembe ne more priti. K tej podobi sveta v velikih zadevah, pridenimo še boje v Vietnamu, politično krizo v Argentini, spor med Bolivijo in Čilejem, težave tu težave tam; na eni strani velik del sveta, ki nima kaj jesti, na drugi jesti preveč in orožja preveč za eksploatacijo tistega dela sveta, ki je šibkejši. Karikatura sveta pod vodstvom človeštva! Menda ima res prav poljski akademik, ki pravi, da je s kritiko zelo težko, ker je težko karikirati — karikatura.

T. O.

Ce kdajkoli, potem je prav zadnje zasedanje skupščine Okrajnega zavoda za socialno zavarovanje v Celju pokazalo, da te službe ne kaže in ne moremo obravnavati kot neko ločeno dogajanje, temveč edinole kot del splošne družbene problematike, kot del našega izredno dinamičnega in pomembnega družbenega življenja. Četudi je bila glavna točka dnevnega reda posvečena delu Zavoda za socialno zavarovanje v preteklem letu, sta predsednik izvršnega odbora Ivan Kramar ter direktor zavoda Milana Loštrk, in prav tako razprava, opozorila na vrsto pomembnih nalog, ki bi jih morala opraviti skupščina kot organ upravljanja.

V organizaciji socialnega zavarovanja lani ni prišlo do bistvenih sprememb; glavna in izredno velika ter pomembna naloga je bila prevedba pokojnin in invalidskih dajatev po tako imenovani četrti noveli pokojninskega zakona ter urejevanje medsebojnih odnosov z zdravstveno službo. Veliko naporov pa je bilo vloženih še za to, da bi se ta služba bolj približala komunalnemu sistemu, da bi o njej vodili računa ne samo ljudski odbori občin in občinske politične organizacije, temveč predvsem tisti, ki ustvarjajo sredstva za njeno funkcijo, to pa so delovni kolektivi. Takšno uveljavljanje službe socialnega zavarovanja ni nujno in potrebno samo zavoljo čedalje večjega približevanja vseh nalog komunalnemu sistemu, temveč tudi zaradi odgovornosti, ki jo imajo družbeni činitelji in organi upravljanja pri tej službi zaradi razdelitve in trošenja izredno visokih sredstev. Več zanimanja in prizadetosti pa bi morali pokazati tudi tisti, ki ta sredstva trošijo, to pa je v glavnem zdravstvena služba. Sedem milijard dinarjev sredstev, kolikor jih zajamejo vse panoge socialnega zavarovanja, bi moralo vzbuditi več spoštovanja in večjo odgovornost vseh činiteljev, saj na koncu koncev res ne more biti vseeno, kako se ta sredstva trošijo. In vendar se zdi, da prav na tem polju še ni prave zavzetosti, da so občinski zbori proizvajalcev premalo proučevali vzroke tako številnih izostankov od dela, vzroke rapidnega naraščanja števila delovnih invalidov (v okraju jih imamo že okoli 6.500) itd. In nadalje, kako se trošijo sredstva pri zavodih za za-

poslovanje in kaj smo naredili za izboljšanje preventivne dejavnosti. Mar dejstvo, da je sklad zdravstvenega zavarovanja pri Okrajnem zavodu za socialno zavarovanje izkazal lani 71 milijonov primanjkljaja in da so na drugi strani njegovi neposredni koristniki (to je vse oblike zdravstvene službe), prav iz tega naslova ustvarili po nepopolnih podatkih okoli 460 milijonov pre-sežkov, ne sili k temeljiti proučitvi tega stanja? Gotovo je, da!

Za množičnejše sodelovanje pri upravljanju

Coprav bo redni letni občni zbor Občinskega sindikalnega sveta v Celju šele v sredini maja. Tečeje priprave na ta pomemben obračun dela že skoraj mesec dni. In prav te priprave so bile med drugim predmet razgovora s predsednikom Občinskega sindikalnega sveta tovarišem JOZETOM BEVCEM:

— Občni zbori sindikalnih podružnic so razen nekaterih redkih izjem že končani. Razen tega pa so se že v začetku tega meseca začele sistematične priprave za obračun dela Občinskega sindikalnega sveta. Zavedajoč se dejstva, da mora biti občni zbor Občinskega sindikalnega sveta zrcalo dela, uspehov in neuspehov vseh sindikalnih organizacij na našem območju, smo se odločili za razprave z vsemi delegati že pred skupščino. Te razprave vodijo štiri komisije, ki smo jih formirali posebej za ta namen. Vsak delegat je obiskal razgovore, ki jih je pripravila vsaka komisija posebej. Tako je lahko najbolj aktivno sodeloval pri obravnavah vseh problemov, ki zadevajo delo sindikalnih podružnic. Te razprave smo pripravili predvsem zaradi tega, da že pred občnim zborom razčistimo vsa vprašanja in da na osnovi sklepov posameznih komisij nakažemo bodočo pot dela sindikalnemu svetu in vsem podružnicam. Ni naključje, da so tudi te razprave opozorile na vlogo sindikalnih organizacij pri utrjevanju delavskega in družbenega upravljanja.

Zaključki razprav v posameznih komisijah so dali nekatere spodbudne sugestije za delo sindikalnih organizacij, pa tudi ne-

Takih in podobnih problemov, ki zahtevajo večjo zavzetost družbenih organov, zlasti pa organov delavskega samoupravljanja, je še dosti več. V vseh primerih pa gre za izredno visoka sredstva in ne nazadnje za človeka. Zato je prav, da je skupščina na te probleme opozorila, da bi našla v družbenih in političnih činiteljih komu zveste ter odgovorne sodelavce pri obravnavanju vseh vprašanj služb socialnega zavarovanja. M. B.

katerih drugih družbenih činiteljev. Ko so delegati v ustrezni komisiji razpravljali o nekaterih problemih gospodarstva in o nalogah sindikalnih organizacij pri njihovem izvajanju, so zahtevali naj predsedstvo Občinskega sindikalnega sveta posreduje pri zboru proizvajalcev ljudskega odbora celjske občine, da pokliče na odgovornost predstavnike negativno bilanco. Prav tako so vseh tistih podjetij, kjer so zaključili lanskoletno poslovanje z delegati obsodili kolektiv celjske Zlatarne, ki je prav v tem času, ko govorimo o krepitvi skladov podjetij, o štednji itd. delil tako imenovani »čisti dobiček«.

Komisija za gospodarska vprašanja je razen tega opozorila pred kratkim ustanovljen odbor pri Občinskem ljudskem odboru za pregled pravilnikov o delitvi dohodka na vse tiste primere, kjer so takšne pravilnike sprejemali mimo kolektiva. Ker organi upravljanja niso smatrali za potrebno, da dajo morebitne spremembe v pravilnikih ponovno v razpravo kolektivov, so se dogodile nepravilnosti, ki jih bo zdaj težko popraviti in ki hkrati kažejo na neodgovornost nekaterih ljudi.

Zanimivo je, da so v komisiji, ki je proučevala nekatere probleme gostinstva in trgovine, opozorili na večje izobraževanje gostinskih delavcev in na njihovo poznavanje turističnih posebnosti. Prav tako bo treba preprečiti nočno zaposlovanje ženske delovne sile ter bolje kot doslej urediti odpiralni čas. Delegati so namreč menili, da bi morali tudi v gostinstvu uveljaviti prosti dan. Nekaj zelo umestnih pripomb pa je padlo še na račun odpiranja in zapiranja trgovin.

Skratka, gre za naloge, ki zahtevajo večje angažiranje sindikalnih in vseh političnih organizacij v kolektivih; gre pa tudi za množičnejše sodelovanje vseh proizvajalcev pri upravljanju in utrjevanju novega gospodarskega sistema. —mb

SEMINAR NA DOBRNI

Občinski komite ZK Soštanj je v dneh od 19. do 21. aprila uspešno zaključil seminar za sekretarje osnovnih organizacij. Seminar je posvetil osnovni podudarek idejnemu delu komunistov v novih pogojih, mestu in vlogi osnovnih organizacij ter metodam dela.

Prvo oblikovanje dragocnega izdelka iz kristalnega stekla

Ceprav je od tega že 42 let, so spomini na dogodke, ki so se vrstili ob veliki stavki železničarjev, še danes živi.

Takrat sem delal v velenjskem rudniku lignita. Kakor mnogi drugi, tako smo tudi na rudniku nehali delati, da bi podprli železničarje v njihovi borbi za pravice. Žal, pa takrat še nismo imeli pravega vodstva, da bi dosegli kaj več. Poiskal sem M. in ga povprašal, kaj naj bi storili. Pa se je obotavljal in omahoval. Tudi ni dovolil, da bi uničili rudniške črpalke, ali jih vsaj ustavili.

Zdelo se mi je, kakor da so nekateri slutili našo slabost. To me je mučilo in bolelo. Zato sem se obrnil na drugega. Našel sem Janeza Jensenka, tovarniškega delavca iz Soštanja in kaj hitro sva se domenila za akcijo. Res, ni bila velika, toda navzlic vsemu, sem bil nanjo ponosen.

Ko se je naredila temna noč, sva jo mahnilo v Kurje loke, nekoliko ven iz Soštanja proti Pesju. Kmalu sva se znašla pri jezeru na Paki. Najin načrt je bil, da zapornico dvigneva in spustiva vso vodo po strugi, s tem pa vzameva moč turbini, ki je dajala električno energijo za mesto. Vzela sva železen drog in se lotila težkega dela. Z velikim naporom sva zapornico končno le razmajala in jo začela počasi dvigovati. Veriga, ki jo je držala se je polagoma navijala na lesen valj. Trud je bil kmalu poplačan. Zdaj je voda vdrla v korito Pake, struga, ki je vodila do turbine pa je ostala suha, brez vode. Luč je zatrepetala, potem pa ugasnila. Nad Soštanjem je zavladala še bolj trda tema.

Nastal je preplah. Ljudje so tekali od hiše do hiše in spraševali, kaj se je pripetilo. Najbolj ogorčen pa je bil stari Pirc, čuvaj te turbine. V tej zmešnjavi so pritekli tudi orožniki. Seveda, najprej so jo mahnilo do centrale, kjer so ugotovili, da ni vode. Zatem so šli še k jezu. S seboj so nosili petrolejke. Ko so videli, kaj se je zgodilo, so z združenimi močmi zaprli zapornico. Voda se je znova začela nabirati in odtekati na turbino. Soštanj je spet dobil luč.

Midva pa, kakor hitro sva spustila vodo v strugo Pake, sva jo mahnila na drugo stran reke in pritenjeno gledala ves dogodek, ki je sledil. Videla sva »pogumne« orožnike, kako so se pripravljali na strel, če bi le koga zalotili. Pa niso niti videli, niti slišali. Nikoli niso zvedeli, kdo jim je to zagal.

Ta dogodek pred 42 leti prvič pojasnjujejo šele te vrstice.

Jože Leskovšek

Ugasnila je luč

Pri brušenju

Velikokrat potrjujemo uspehe enega ali drugega kolektiva s številkami. Kaj radi se zapletamo v odstotke, ki kažejo porast proizvodnje, naraščanje produktivnosti in podobno. Gotovo je, da so številke primerno sredstvo za dokazovanje napredka, pa tudi nazadovanja. Toda, zelo radi pri vsem tem pozabljamo na tiste, ki takšne številke ustvarjajo, ki delajo pri strojih in si prizadevajo, da bi po svojih močeh, prispevali svoj delež k skupnemu uspehu. Radi pozabljamo na ljudi, na proizvajalce in upravljalce. Zato, to pot v glavnem brez števil in brez večjih primerjav, četudi brez njih vendarle ne bo šlo.

Pred dnevi sem se znova oglašil v steklarni »Borisa Kidriča« v Rogški Slatini. Znova sem hodil iz obrata v obrat, iz delavnice v skladišče, kakor že neštetokrat poprej. In znova sem se zapletel v pogovor. To pot sem ga napelejal na izvoz. Hotel sem se pogovoriti o dejavnosti, ki zavzema približno sedemdeset odstotkov celotne proizvodnje.

70 odstotkov proizvodnje za izvoz

Izvoz, to je beseda, ki jo rogaški steklar izreče neštetokrat na dan; takrat, ko se znoji pri vroči peči, ko s pihanjem ustvarja vrvo podobo dragocnega izdelka, ko z ostrim brusom in spretno roko reže v kristalno steklo in nazadnje, ko pripravlja velike zaboje za dolgo pot čez oceane.

Izvor bi lahko skorajda imenovali začetek in konec celotnega prizadevanja kolektiva. Izvoz daje pečat proizvodnji, od katere gre v povprečju vsak dan en varon na tuja tržišča, inozemskim kupecem.

— Če bi ne imeli obveznosti na domačem trgu, če bi ne imeli

kupecev doma, ki jih ni mogoče prezreti, potem bi lahko izvažali še dosti več, morda celo skoraj vso proizvodnjo, je takole med pogovorom omenil direktor steklarne inženir Vojo Djinovski.

To je uspeh, s katerim se med steklarnami v naši državi ponaša edinole steklarna »Borisa Kidriča« v Rogški Slatini. To pa je tudi uspeh, ki ni nastal sam od sebe, ni ga rodila konjunktura, ne kakšna izredna prilagoditev, temveč skrbno delo na tem izredno težkem področju mednarodne delitve dela.

— V naši tovarni smo zakonitosti izvoza začeli sistematično

proučevati že pred osmimi leti, je še dejal tov. Djinovski. Če smo takrat nastopili kot novinci na tujih tržiščih in če smo se morali v borbi za pridobitev tržišča in ugleda posluževati tudi konkurenčnih cen, nam danes to ni več treba. Po zaslugi takšnega dela in načrtnega proučevanja vseh zahtev ter muhavosti tujih kupecev, smo zadnja leta izvoz lepo razvili. Zdaj je ime naše steklarne znano predvsem v Združenih državah Amerike, v Kanadi, Zahodni Nemčiji in Angliji, kamor pošiljamo 95 odstotkov našega izvoza. Velik ugled pa smo si pridobili tudi v Grčiji in Svici. V tujini ne nastopamo več kot

novinci, temveč kot proizvajalci z veliko tradicijo in ugledom. Slednjega smo si prav gotovo pridobili z največjo solidnostjo poslovanja, s točnim izpolnjevanjem obveznosti in zlasti še s kvaliteto izdelkov. Zato so naše brušene serije kozarcev za najrazličnejše pijače močno iskano blago vsepovsodi. Naj zaupam, da samo za nek ameriški luksuzni bar dobavljamo 22 različnih vrst brušenih kozarcev, ki jih uporabljajo za 22 različnih vrst pijač. Vsaka pijača mora imeti svoj kozarec, z značilno obliko in podobno.

— Ali boste izvažali še v kakšne druge države?

— Pravkar proučujemo nova tržišča. In kot vse kaže, ni daleč čas, ko bomo začeli tudi tja pošiljati svoje izdelke. Seveda pa bomo morali v težnji za povečanje izvoza rešiti še vrsto notranjih problemov in zahtev, kot gradnja novih peči, avtomatizacijo vmesnih faz proizvodnje itd. Le pihanje in brušenje bosta še ostali v oblasti ročnega dela.

M. Božič

PRED PRAZNIKOM DELA

Letos naši delovni kolektivi praznujejo prvi maj, praznik dela v znamenju pospešene notranje zahteve po povečevanju proizvodnosti, po večji ekonomičnosti in iskanju vseh tistih notranjih neizkoriščenih možnosti, ki lahko omogočijo večjo proizvodnjo ob istih osnovnih pogojih. Izkušnje so namreč pokazale, da le tako lahko hitreje dvigujemo realne dohodke — torej prve elemente življenjske ravni vseh in vsakega posameznika.

Značilno za naše območje je, da imamo zastarele tovarne, ki tu in tam že zavirajo proizvodnjo in da imamo nove tovarne in obrate, kjer problemi obnove niso v ospredju. To je značilnost celjskega okraja, in sicer na vseh področjih javnega življenja. In res je tudi, da mimo te značilnosti ne moremo. Zaradi tega je prav v prazničnih dneh toliko potrebno, da poudarimo, da je razsodnost prvi pogoj nadaljnega dela. Da je odkrita misel in odkrita beseda vredna največ. Kajti presoditi moramo, koliko in kje bomo vlagali za obnovo podjetij in strojne opreme; kje in koliko — vendar tako, da ne bomo pre-

več občitno prizadeli osebne porabe. Kajti gotovo je, da se prekoračenja v skupni porabi poznajo pri zmanjšanju osebne porabe. To bi seveda bilo narobe, ker je hkrati naš cilj, da stremimo k povečevanju osebne porabe, seveda na podlagi večje produktivnosti.

Pred prvim majem je bilo v vseh kolektivih živahno. Imeli so občne zbornice sindikalnih podružnic, kolektivni so razpravljali o doseganju delu, predvlastno obdobje je razgibalo domala sleherni podjetje, večinoma pa so že

tudi izvolili nove organe delavskega samoupravljanja.

Slednje je morda najvažnejše, saj gre za vsebinsko obogatitev samoupravljanja. In kdaj bi bilo najbolj prav — če ne ob prvem maju — da povemo, da je to nekaj velikega. Naši delovni ljudje sami upravljajo s podjetji. Prav verjetno pa bi zgrešili, če bi pavšalno vsemu dajali oceno odlično. Tega ni moč — nebroj drobnarij in tudi osebnih interesov se nenehno temu velikemu cilju postavljajo po robu — lahko pa re-

čemo, da je pot pravilna, da so delavski sveti in drugi samoupravni organi odigrali svojo vlogo. Po obliki je ta vloga tudi za vnaprej ostala še ista, po vsebini pa je drugačna — še veličastnejša. In zato ni odveč, če zapišemo: Tako kot je nekoč bilo živo in mnogokrat s krvjo zapisano geslo »Zivel 1. maj!«, tako je danes nujno in potrebno geslo »Poglabljanje samoupravljanja je edina pot, ki lahko omogoči delavcem še boljše življenje!« —M.

Laščani bodo uredili svoje mesto

Kljub slabemu vremenu so Laščani že začeli s prostovoljnimi deli za ureditev mesta. Pobudnik za to akcijo je bil Občinski odbor Socialistične zveze delovnih ljudi, ki je tudi imenoval poseben odbor, ki bo povezoval vse akcije prebivalcev občinskega središča občine Laško. Urejevali bodo parke, nasade, sprehajališča, uredili pa bodo

tudi ulice in pročelja stavb. Razumljivo, le do meje, ki je spričo pičlih sredstev možna. V načrtu pa imajo tudi odstranitev nekaterih neprimernih in dotrajalih objektov ter restavriranje razvalin starega gradu, ki že ponekod kaže, da z ob časa prehitveva nujne potrebe.

Pri sprejemanju obveznosti so se najbolj izkazali solarji, ki bodo po lastni odločitvi opravili najmanj osem tisoč delovnih ur. Letošnja akcija pa je razgibala

tudi ostale prebivalce. Sodijo, da bo letos Laško še najbolj urejeno pričakalo turiste in goste, ki bodo prišli v ta kraj na oddih in zdravljenje.

Turistično društvo je razpisalo tudi več nagrad za najuspešnejše stvaritve na tem področju. Podobno pobudo nameravajo sprožiti tudi krajevni odbori v Rimskih Toplicah, Sedražu, Jurklostru in Rečici.

Donačka gora — lepa samota

Donačka gora, mogočen mejnik na meji šmarske občine, s katere je prostran razgled daleč po Ptuj-skem polju proti Panoniji in po Obsotelju, bi zlahka bila priljubljena turistična točka. Pod goro

tako da človeku dela resnično ne zmanjka. Čeprav je dosti ovir in težav, še verjetno ne bom kmalu zapustil Donačke gore. Preveč sem se že navadil. Hm, čudite se, ker je šola tako velika in v taki sa-

je skromna vasica, ki nosi isto ime. Mladinci so lani zgradili stezico na vrh gore, toda potrebno bi bilo še kaj drugega. Po obronkih naokrog pa žive ljudje, ki izsiljujejo iz skope zemlje trd kruh. Večina pa se je že zaposlila v bližnji steklarni in še drugje. Pravijo, da se bodo hribovske kajzice spraznile, ker mladina tišči v dolino.

»Naša Donačka gora je kraj lepe samote«, se je nasmehnil tovariš Peter Marín, ki tu vodi prostovoljno delo že celo desetletje. »Morda bi marsikdo pogrešal živahnost življenja, toda tudi sredi narave je lepo. Vidite, prav lepa je gora in valoviti griči. Tu sprdaj so zasadili plantažne sadovnjake in kdor ima rad naravo, se lega ne naveliča. Uro hoda je do Rogatca. Tu pa delamo: v šoli je vedno živo, mladina se zbira. Ob večerih včasih vadimo za igro, včasih so kakšni drugi pomenki,

moti? To pa je zaradi nekdanjega rogaškega nemškutarstva. Tam so imeli nemško, tu pa slovensko šolo. Zavedni starši so otroke pošiljali sem. Danes je drugače: pri nas imamo le šest samostojnih razredov, učenci sedmega in osmega pa obiskujejo popolno osnovno šolo v Rogatcu. Ne vem kako izrazitega napredka v odmaknjenem kraju ne moremo pričakovati, toda plantažni sadovnjaki, že to bo nekaj krasnega, ko dorastejo in bodo v polni rodnosti. Drugače pa je naša šolska družinica še kar zadovoljna. Sicer pa povejte, če ni v tih samoti tudi nekaj lepega?«

Potrdil sem rad. V sončnem popoldnevu je bilo resnično lepo. In Donačka gora je vabila na svoj vrh, da nas je kar mikalo navkreber. Pa kaj; na Šmarskem je obilo prirodnih lepot, ki jih ne znamo dovolj izkoristiti v turistične namene. Škoda!

Smotrnost, PRVI POGOJI

Na zadnjem posvetovanju gospodarstvenikov in političnih funkcionarjev iz moziške občine so podrobno govorili o nekaterih nepotrebnih, dragih in neenačrtnih gradnjah. Te pa so največkrat bile plod nepravilnega pojmovanja ustvarjanja središča v tem predelu celjskega okraja, ali boljše, nastale so kot posledica različnih gledanj in razdvojenosti ob istem problemu.

Zaradi tega so na posvetovanju menili, da bodo morali takoj problem načeloma rešiti in se

enotno lotiti enotne politike nadaljnje izgradnje. Jasno je, da na tem posvetovanju niso mogli razčistiti vseh zastavljenih problemov, spodbudno pa je že dejstvo, da se bodo v najkrajšem času odločili, in sicer po temeljiti presoji — brez ozira kateri predlog bo prodr. Prav in najbolj koristno pa je seveda, če bo prodr najustrežnejši predlog.

Istočasno pa so bili enotni, da bi ob teh razpravah bilo silno nevarno in škodljivo, če bi nekateri skušali na katerikoli način v vzbujujanju strasti in krajevnih antagonizmov onemogočiti uspešno rešitev problema. Kajti v Zgornji Savinjski dolini je ta problem razen odnosov med kmetijstvom in gozdarstvom postal resna dilema, ki to več ne sme ostati.

Kopališče in cvetje

Redko kaj si Smarčani tako močno želijo, kot si v poletnih dneh kopališče. Turistično društvo »Procvit« si že nekaj let prizadeva, da bi uredili kopalni bazen. Lansko leto so uspeli zgraditi v grobem kopalni bazen 10 krat 25 m, letos pa bi radi dela zaključili, toda nimajo dovolj sredstev. Na nedavnem letnem zboru so največ razpravljali o tem, kako bi dokončali kopali-

šče. Poleg tega nameravajo pomagati pri olepšanju kraja. Smarje bi se lahko razvilo v zanimiv turistični kraj, toda potrebno je urediti okolje v novem naselju, sprehajališča in središče kraja.

SVEČANOST V EMAJLIRKI

Pred dnevi je največji celjski industrijski kolektiv volil svoje nove samoupravne organe. V vseh obratih je ta dan bilo lahko čutiti slavnostno razpoloženje. V obratih pa so uredili lična volišča, kjer so se delavci zbirali od zgodnjih jutranjih ur.

Sedeminpolurni delovnik

Delavski svet Termoelektrarne Šoštanj se je odločil za 45-urni delavnik. V kolikor bo zbor proizvajalcev na seji občinskega ljudskega odbora sprejel dokončen sklep sveta za delo, ki je o tem vprašanju zahteval mnenje vseh ostalih gospodarskih organizacij v občini, bo to prvo podjetje, ki se bo odmaknilo od ustaljenega 8-urnega delavnika. Razumljivo, da je ta sklep pogojen z avtomatizacijo Termoelektrarne.

ŠALEŠKA DOLINA JUTRI!

(Reportaža)

darji svojega življenja.

Zraslo je novo mesto — pravzaprav del bodočega mesta. Zrasla je mogočna »krvodajalka« gospodarstva. Vsak nov dan prinese nekaj novega za čim boljše življenje človeka, ki se osvobaja spon preteklosti.

Jutrišnje podoba začrtuje delavec-upravljaec. Njeno uresničitev pa s študijem razvoja in umetniško domiselnostjo nanaša na bel papir arhitektova roka. Nov, živ organizem — sodobni industrijski otok nastaja v projektantskem biroju. Toda vsebinsko kroji delo, zavest in pogoj. Osnova razvoja pa je vsekakor 600 milijonov ton premoga — narodnega bogastva.

Znano pa je, da je premog, posebno še lignit, kot klasično gorivo »obsojen na smrt«. Zato tudi v moji dolini uresničujejo zamisel, da bi premog čimprej stekel po ceveh kot zlahtnejše, iskanejšee gorivo do najoddaljenejših krajev domovine.

Tu pa začnjen pred nami vstajati nova podoba Šaleške doline, ne večrajšnja, ne današnja. Mala dolina je elipsaste oblike. Ob njenih severnih pobočjih

se vleče neprekinjena nit novega industrijskega bazena. Od eksploatacijskega področja ga loči regulirana reka Paka, važen pogoj sodobne industrije. V skrajnem zahodnem delu doline se skriva prvonožem mogočnih gorskih hrbtov nova elektrarna in v njeni neposredni bližini nov jašek. Široka avtomobilska cesta ju veže z naseljem Šoštanj, ki je svoj prostor poiskalo v zraku v stolpnica, nebotičnikih. Tu je še najvidnejša ostalina starega — usnjarna. Dalje teče cesta mimo že malce starejše elektrarne in tovarne lurgi pepela do najmočnejše baze — veleplinarne in kemičnega kombinata. V Pesju je moderno železniško omrežje, kajti od tu teče še del premoga po starih klasičnih načelih.

Manjše naselje v Pesju pa ima izredno lepo lego na Lilijskem griču. Od tu se proti Velenju razširi podolžni pas v široko področje lokalne industrije. Vzhodni konec doline, ki je odmaknjen od industrije in ujet med gozdove, pa je čudovito razgibano mesto z estetsko skladnostjo, ki jo je možno doseči le z razgibanostjo prostora, odstopanjem od klasič-

nih širokih avenij in od geometrijskega reda ter enačenja višine. Nekaj malih oznak — besed za tisto veliko, kar naj pomeni, pač ne more pričarati popolne slike. Lažje bodo govorile številke: Okrog 40.000 ljudi namesto dose-danjih 18.000, poleg tovarn so strokovne šole, pri rudniku rudarska, pri kemičnem kombinatu pa kemična visoka šola. Soli, kjer bodo mladi strokovnjaki vsak dan v stiku z živo prakso — s proizvodnjo in njenim nosilcem. Mesto pa se bo kot središče na Štajerskem pridružilo Mariboru in Celju.

In preostali del doline — tisti, od koder bodo črpali osnovo za vse to novo? Tudi nanj niso pozabili. Tudi ta bo doživeljal spremembo. Ze sedaj je vidno, da se eksploataran del ugreza. Tako bo tudi v bodoče. Jezero se bo pomikalo proti zahodnemu delu doline. Od vzhoda pa bodo zasipali jezero in ta del bo postal čudovito ravninsko polje za strojno obdelavo. Le-tega pa bo nov industrijski bazen potreboval vse več. Ponosni gorski grebeni bodo posejani z domovi za počitek in oddih. In človek — upravlja-vec in občan Šaleške doline bo vse bolj postal tisti člen naše družbe, ki bo vse zavestneje spoznaval, da je vse jutrišnje odvisno od njega samega, od dela vseh.

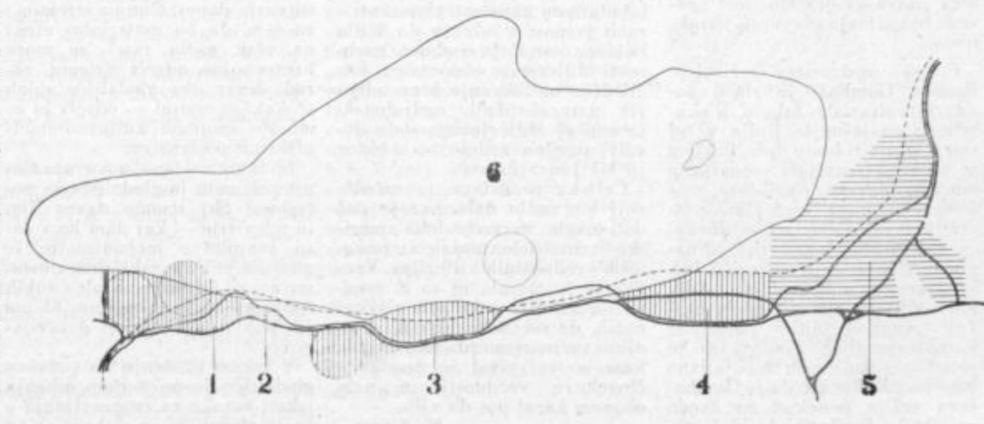
nih širokih avenij in od geometrijskega reda ter enačenja višine.

Nekaj malih oznak — besed za tisto veliko, kar naj pomeni, pač ne more pričarati popolne slike.

Lažje bodo govorile številke: Okrog 40.000 ljudi namesto dose-danjih 18.000, poleg tovarn so strokovne šole, pri rudniku rudarska, pri kemičnem kombinatu pa kemična visoka šola. Soli, kjer bodo mladi strokovnjaki vsak dan v stiku z živo prakso — s proizvodnjo in njenim nosilcem. Mesto pa se bo kot središče na Štajerskem pridružilo Mariboru in Celju.

In preostali del doline — tisti, od koder bodo črpali osnovo za vse to novo? Tudi nanj niso pozabili. Tudi ta bo doživeljal spremembo. Ze sedaj je vidno, da se eksploataran del ugreza. Tako bo tudi v bodoče. Jezero se bo pomikalo proti zahodnemu delu doline. Od vzhoda pa bodo zasipali jezero in ta del bo postal čudovito ravninsko polje za strojno obdelavo. Le-tega pa bo nov industrijski bazen potreboval vse več. Ponosni gorski grebeni bodo posejani z domovi za počitek in oddih. In človek — upravlja-vec in občan Šaleške doline bo vse bolj postal tisti člen naše družbe, ki bo vse zavestneje spoznaval, da je vse jutrišnje odvisno od njega samega, od dela vseh.

Jože Klančnik

- Legenda k skici:
1. Naselje Šoštanj s predvideno elektrarno II in novim jaškom II
 2. Elektrarna I in Tovarna lurgi pepela
 3. Energo kemični kombinat
 4. Naselje Pesje z velikim železniškim skladiščem
 5. Lokalna industrija
 6. Naselje Velenje — novo upravno in kulturno središče doline

S SEJE OBČINSKEGA LJUDSKEGA ODBORA V ZALCU

8 odstotkov pod normalo

V DRUŽBENEM NAČRTU PRETEKLEGA LETA JE PRIŠLO DO VEČJIH IZPADOV PROIZVODNJE, ISTOČASNO PA DO OBČUTNEGA PORASTA POTROŠNJE. TUDI V IZVOZU NEURESNIČENE POSTAVKE.

Na zadnji seji obeh zborov občinskega ljudskega odbora v Zalcu so poleg poročil posameznih svetov in upravnih odborov skladov razpravljali tudi o izvršenem družbenem načrtu za lansko leto. Bistvena ugotovitev v razpravi, ki je bila sicer bolj informativna kakor analitična narave, je bila ta, da družbeni načrt v preteklem letu ni bil dosežen, pri čemer velja vzroke za to iskati tako v objektivnih kakor subjektivnih pogojih: deloma v tem, da so se posamezne gospodarske organizacije ukvarjale z rekonstrukcijami, deloma zaradi izpada prometnega davka; v veliki meri pa tudi spričo dejstva, da je produktivnost v primerjavi s 1960. letom padla. Istočasno so bruto osebni dohodki porasli za 21 odstotkov in se je v skladu s tem povečala tudi potrošnja.

Razprava je pokazala, da so gospodarske organizacije težile predvsem po ustvarjanju višjih osebnih dohodkov, in to največkrat na račun poviševanja cen, ne pa na osnovi ekonomskih kriterijev, se pravi, večje produktivnosti! Tako je statistika zabeležila osebne prejemke preko 100 tisoč in celo preko 200 tisoč dinarjev mesečno! Najbolj realni osebni dohodki so bili v preteklem obdobju v gostinstvu, medtem ko so nekoliško poskočili v trgovini — toda še vedno ne previsoko, saj gre pri tem v celoti za kvalificiran kader. Do največjih družbenih anomalij pa je prišlo v obrtništvu, kjer so vodilni kadri zajemali tako rekoč z veliko žlico — pa ne zato, ker bi bile njihove usluge kvalitetnejše in njihova storilnost večja, marveč zato, ker so storitve podražili! Tako je razumljivo prišlo do velikih nesorazmerij med osebnimi dohodki vodilnih ljudi in osebnimi dohodki delavcev. To trditve najbolje ilustrira naslednja številka: v žalski občini je bilo 58 odstotkov delavcev z osebnimi dohodki do 20 tisoč di-

narjev in 6 odstotkov takih, ki so imeli preko 50 tisočakov mesečno. Občinski zbor proizvajalcev je sicer na svojih sejah nenehno razpravljalo o ekscisih v sistemu delitve dohodka, vendar so vse razprave zadevale ob gluha ušesa. Ker ni imel pravice dohodka omejevat, so se torej ti gibali v mejah, kjer ni bilo nikakršnih ekonomskih utemeljitev.

Se bolj utrditi hišne svete

V žalski občini je vsega skupaj 63 hišnih svetov, ki upravljajo 172 stanovanjskih zgradb. Na podlagi uredbe o upravljanju stanovanjskih hiš v družbeni lastnini je družbeno upravljanje zajelo praktično vsa stanovanjska poslopja.

Tako so hišni sveti sicer skrbeli za vzdrževanje stanovanj, vendar so pri tem pogosto zadevali ob težave. Eden izmed večjih problemov je bil v nezadostnih skladih zaradi nizkih stanarin, predvsem v zgradbah, ki so stare preko 100 let. Ker so cene stavbenih storitev nenehno naraščale in je bilo komunalnih storitvenih delavnih premalo, hišni sveti v večini primerov niso imeli sredstev za generalna popravila celo takrat, kadar je bilo to nujno potrebno. Tako so lahko opravljali le tekoča popravila.

Zato bi bilo prav, da bi v bodoče stanovanjska skupnost pomagala hišnim svetom s svojimi servisi pri opravljanju različnih remontnih del in da bi zlasti za hiše, ki so v slabem stanju, zagotovila potrebna sredstva iz stanovanjskega sklada, namenjenega za amortizacijo.

Iz podatkov o vplačanih stanarini in najemninah za preteklo leto je sicer videti, da je ta znašala precej 20 milijonov dinarjev, kar vsekakor ni malo, vendar je od teh sredstev skladu za hišna popra-

kar zadeva vprašanje izvoza, so posamezna podjetja plasirala svoje proizvode raje na domači trg, kjer so bile cene ugodnejše, vendar je očitno, da bo to »taktiko« v sedanjem obdobju spreminili in da bo treba izvozne načrte dosledno upoštevati. Gre vsekakor za interese, ki imajo splošno jugoslovanski značaj.

Tudi vprašanja investicij bo treba v bodoče reševati na realnih osnovah in jih vlagati izključno tja, kjer se bodo najhitreje rentirale.

Da bi odpravili vse hibe zlasti pri delitvi dohodka in izvajanju investicijske politike, kakor tudi, da bi pričeli ekonomsko gospodariti, bodo morali vsi upravni organi v občini znova preveriti vso investicijsko politiko, komisija za izvajanje predpisov o delitvi čistega dohodka, ki so jo imenovali, pa dosledno izvajati pripravila. Kajti merilo osebnega dohodka je lahko samo storilnost.

dhr

8900 stanovanj

Na celotnem področju žalske občine je trenutno okrog 8900 stanovanj s preko 31 tisoč stanovci. Povprečno pride 3,5 oseb na stanovanje s stanovanjsko po-

vršino 40 kvadratnih metrov. Značilno je, da so posebna stanovanja površinsko dosti večja od stanovanj družbene lastnine in tudi slabše zasedena.

PRIJAZNA KRČMARICA

Dober dan!
O, dober dan! Kaj boste pili?
Običajno.
Prav. Dva deci rdečega.
Stojim in čakam.
Tovariš, sedite prosim. Pri nas ni postrežnine.
Jaz primem kozarec, krčmarica pogleda na uro.
Morda boste eno šunkarico, Kosilo je že daleč. Praznemu železcu pijača res ne prija.
Prav, pa jo prinesite.
Dobim jo in zadovoljen sem z njo.

In kako kaj živite? Dela je čez glavo, kaj?
No, dela se pa res ne manjka. In vi, kako teče obrt?
Tako, srednje mero. Ljudje nič več tako ne pijejo. Mladina pa sploh ne. Mladi raje plešejo.
Se vam zdi v tem kaj narobe?
Kje pa! Ples in kino sta prav gotovo bolj solidni zabavi kot prepolni železci pijače. Zmernost je kar lepa čednost.
Potem ne marate preveč napitih gostov?
No ja, če se že kdo napije, se pač napije; za usta ga ne bom držala. Mislim pa, da bi bilo najlepše, ko bi ga ljudje pili za dobro voljo, ne za jezo.
Potem ste radi dobre volje, kajne?
Veste, zame ni lepšega, kakor če ljudje pojo in se smejejo, pa da mož s fanti zaigra, potem je ples, je razpoloženje, je vse.
Imate tudi take goste, ki se radi kapricirajo?
Ne, tega ne smem reči. Z natakario se pač potrudim, da je vsak gost hitro in solidno postrežen, to gosti hitro opazijo, zato le redko pride do kakšnega prepričanja.
Imate goste, ki jim dajete v vašem lokalu prednost?
Ce se le da, imajo prednost starejši ljudje. Drugače pa se trudimo, da nam je prav vsak gost enako dobrodošel.
Je kar prav tako, sem si mislil, izpil in stopil pred krčmo. Ozrl sem se po napisu. Počasi sem prebral: »GOSTILNA RIZMAL«
Sel sem svojo pot in zase premisljeval, kako prijetno bi bilo v marsikateri gostilni, če bi sprejeli gosta s tako mero obzirnosti, kakor jih sprejema tovarišica Rizmal in njena natakario Majda.

Smrt trgovskega potnika

(OB PREMIERI 20. APRILA 1962)

Millerjeva »družbena reportaža« o trgovskem potniku Willu Lomanu o njegovem brezuspešnem boju z ameriško kapitalistično »džunglo«, in o njegovem (quasi) tragičnem zlomu, ki ga Miller odene v samomor, evropskemu gledavcu našega časa ne more kaj prida povedati. Drama je vredna toliko, kolikor je naturalistično verna podoba ameriške »dolarske« vitalnosti, brezobzirnega lova za kapitalom, ki v človeku duši sleherno drugo vrednoto — in jo celo zanika. Kapital je predpogoj ameriške meščanske zadovoljnosti, ničnega družbenega ugleda in sreče.

Millerjev »Potnik« pa se v boj za resnično in prave vrednote človeka ne vključuje: usoda Willa Lomana ga inspirira le za golo, nekoliko dolgočasno mučno pripovedovanje o nekem človeškem liku, ki tudi psihološko ni najgloblje fundiran. V njegovi družini so vsi odnosi zlagani, sreča in enotnost v njej se ustvarjata za vsak dan sproti z zlaganimi besedami. — Millerjevo slikanje družinskega razkroja pri Lomanovih je sicer zelo žalostno, nikakor pa nas ne more pretresti, ker se sprašujemo, zakaj zlaganost, odkod čudne usode Willowih dveh sinov, zakaj Willowe laži. Vendar »Potnik« ni tragedija neke družine in njenega razpadanja, v razpadajočo družino je projekciran družbena sredina kot povzročiteljica vsega zla. Tu pa je spet novo vprašanje, na katerega se ne dá odgovoriti: zakaj se potem Willy bori za mesto v skomercializirani, podli, dolarski družbi? Zakaj se žalostno umakne v samomor, zakaj si še vedno želi mesta v tisti »džungli«, ki ga starega zavrača, ker si pač pravi čas ni nagrabil dovolj kapitala? Zakaj si ne ustvari novega, višjega cilja. Tako pa se zdi, da se vrtno v začaranem, slepem krogu: Willa zanima samo kapital; nič drugega, vrednejšega ni, kapital bi mu prinesel v »džungli« tudi nekaj v resnici brezsmiselnega, samo-všečnega ugleda; Willy je torej po tej strani del »džungle«, hodi se za iste cilje kakor ona: kapi-

tal, način pridobivanja pa — potisti morali — ni prav nič važen. Če v takem boju propade in ne doživi niti trenutno družbenega ugleda, je to sicer žalostno, ni pa prav nič tragično.

Samomor torej ničesar ne razreši: z njim Willy samo prizna svojo nemoč za boj s premočno »džunglo«, prizna pa z njim tudi vzvišeno veličino svojega dolarskega cilja in njegovo nedosegljivost; obenem pa je samomor potrditev njegovih kompleksov manjvrednosti. Samomor je sam po sebi sicer zelo žalostna stvar, vendar nas v »Trgovskem potniku« prav nič ne pretrese. Willy tudi s samomorom ne premaga »džungle«, se ne povzdigne nad njo, nasprotno — še bolj se vanjo potopi. Prizna z njim nemoč, veliko moč »džungle« in tudi njeno veličino, saj le-ta priznava samo »prave« ljudi; Willy Loman pa je že več let imel močan kompleks manjvrednosti.

Millerjeva drama torej ni kritika določenega sloja ameriške družbe; govori nam le s svojo reportersko zgovornostjo, namesto da bi govorila z veličino človeškega karakterja. Tudi vsa ameriška naturalistična dramaturgija (simbolika, freudovska psihoanaliza, back-flash), pa naj bo formalno še toliko dovršena, »Potnik« ne more dvigniti nad običajno, žalostno melodramo brez prave globine in brez pravega angažmaja glavnega karakterja.

Celjska uprizoritev (režiral je Branko Gombač) je zlasti poudarjala dramsko fabulo in skušala iz najjasnejše linije v tej smeri izluščiti idejo dela. Pri tem je smotno izrabljala vse izrazne možnosti odrskega prostora: trodimenzionalnost (nekoliko preveč naturalistično sceno je zasnoval Sveta Jovanović), dinamično menjavanje prizorišč, luč, lepa scenjska muzika (Bojan Adamič), s katero je poskušala barvati ponekod plitko fundirane karakterje (Ben, Happy) in je uspešno stopnjevala fabulativno napetost. Zdi se pa, da je Gombačeva režija ponekod na škodo socialoške fundacije in ideje za-

hajala v pretirano težnjo po odrski efektčnosti, ki je sama sebi namen (zlasti Rekviem). Motili so tudi pregloboki posegi v sam tekst (poslednji prizor z Benom, iz katerega je napravil Lomanov monolog), celo v take prizore, ki dajejo sicer bledemu tekstu svojško pozicijo in resničnejšo poanto.

Willa Lomana je dal Jože Prištev preudarno, prepričljivo, z bogato invencijo v prelivanju sedanjosti v preteklost. Zahtevne premene so bile izredno smiselne, tekoče. Kreačija v celoti pomeni lep dosežek tako za Prištova kot za teater, bila je izven običajnih šablon: nova, svojska, nepotvorjena, živa. Lindo Lomanovo je igrala Marija Goršičeva s pravo mero poslušnosti, pretresljivosti in topline. Erženov Biff je bil solidno utemeljen v svojem nemirnem, neuravnovešenem, kljubovalnem karakterju; prizadet in boleč v končnem, odrešujočem spoznanju. Potiskov Happy Loman zaradi preglobokih črt v tekstu samem ni zaživel tako kot bi po vsej priliki mogel, preveč je bil zunanji in nefundiran, njegova značilna poteza »jeznega mladeniča« pa sploh ni postala izrazita; sicer iz skupnega okvira ni izpadla. Tudi ostale kreačije (Dolinarjev Charley, Peerov Bernard, Solarjev Ben, Zenska Vere Perove) so v glavnem držale pravšnjo linijo: fabulativno napetost, skoncentrirano jasnost v odnosu do Willa Lomana, osrednje simbolne osebnosti Millerjeve »reportaže«. Realistično oblikovanje brez vsiljivih naturalističnih nadrobnosti je značaj Millerjevega dela dovolj uspešno zadelo. — Lektor je bil Janez Zmavc.

Celjska predstava je na dovolj lep način dala, kar je pač dalo mogla: varno podobo ameriške mentalitete, morale in nekaterih vrednostnih kriterijev. Vendar je ta moralna in so ti vrednostni kriteriji tako zelo nižji od naših, da od Millerjevega »Potnika« ne moremo pričakovati, da nam bo razkrival še neodkrita človekove vrednosti in nam obenem kazal pot do njih.

V. Korar

Na gradbiščih zadovoljivo

Na zadnji seji obeh zborov občinskega ljudskega odbora v Zalcu je bilo na dnevnem redu tudi poročilo o delu gradbene inšpekcije v preteklem obdobju. Delo inšpekcije je bilo zaradi intenzivne gradbene dejavnosti v občini dokaj zahtevno in odgovorno. Predvsem je bilo treba pregledati precejšnje število družbenih kakor zasebnih objektov, sodelovati pri adaptacijah zgradb gospodarskih organizacij, spremljati delo na gradbiščih itd.

V svoji obsežni dejavnosti je gradbena inšpekcija odkrila vrsto pomanjkljivosti zlasti na gradbiščih tako v zaščitno varstvenem kakor tehničnem pogledu, istočasno pa tudi primere, ki zaslužijo vso pozornost. Poleg tega, da je na dveh mestih prišlo zaradi nekvalitetno opravljenih del do določene gospodarske škode, ker so se deli objektov zrušili, velja po drugi strani omeniti posebej gradnjo Hmezdovega skladišča, ki jo izvaja ljubljansko gradbeno podjetje Gradis. Ta gradnja sodi med najzahtevnejše gradnje v občini, česar se je omenjeno podjetje prav dobro zavedalo. Podjetje je zato poleg solidne organizacije in sodobnih gradbenih metod uredilo tudi priročni laboratorij, v katerem sproti preizkuša trdnost betona in drugih materialov, s čimer je dejansko zagotovljeno, da bo objekt na koncu produktivno kvalitetnega dela. Podobno velja tudi za gradbena dela v Tovarni no-

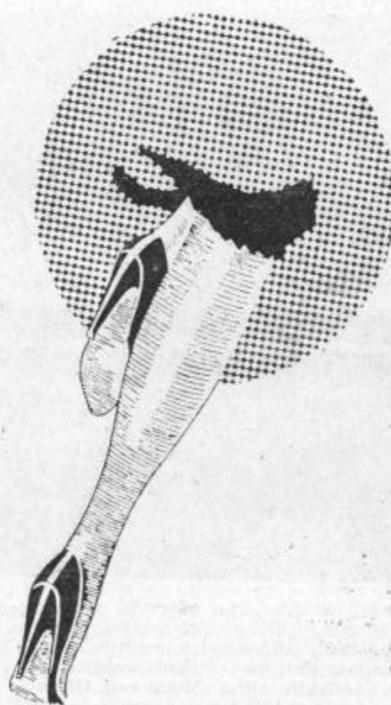
gavic na Polzeli, ki jih opravlja celjsko gradbeno podjetje Ingrad, kjer pa je gradbeni proces še toliko zahtevnejši, ker rasejo novi objekti tako rekoč iz starih objektov in bi vsakršna neodgovornost utegnila povzročiti težke posledice.

Gradbena inšpekcija je opozorila tudi na slabo kvaliteto strešne opeke opekarne v Ložnici, pri čemer je menila, da bi bilo treba za zboljšanje nekaj narediti, kajti pokazalo se je, da opeka že po letu dni ni več uporabna. To pa bi bilo toliko važnejše spričo okoliščine, da bo šoštanjska tovarna poslala na trg novo opeko s filtrsko malto, ki bo cenejša.

V žalski občini je bilo v preteklem letu dokaj pereče tudi vprašanje črnih gradenj, pri katerih so se izvajalci posluževali predvsem teh metod, da so zaprosili za zidavo kletnih prostorov, na katerih pa so potem običajno zrasle hiše. Bilo je nekaj primerov, ko so bili lastniki kaznovani z denarno globo. Gradbena inšpekcija je tudi menila, da črne gradnje kvarijo Savinjsko dolino in da bodo zato v bodoče potrebni še strožji ukrepi.

Na področju gradbeništva je posebej razveseljivo, da je vedno več gradbenih strokovnjakov in da narašča število gradbenih tehnikov. Tako pride na enega gradbenega tehnika od 3 do 6 gradbišč oziroma na enega gradbenega inženirja štiri gradbeni tehniki.

oh

POLZELA

Kriza gledališča ali ne?

O krizi gledališča se bo razpravljalo in pisalo vse dotlej, dokler se bo gledališče tretiralo samo s finančne plati. Če se končno vendar enkrat ne bomo zavedali, da gledališče samo od sebe ne more živeti in da se nikoli ne bo moglo vzdrževati z lastnimi dohodki, potem je gledališče stvarno v krizi in te krize nikoli ne bo konec. Nikoli in nikjer na svetu gledališča niso bila in tudi nikoli ne morejo biti lukrativna podjetja. S tem seveda še ni rečeno, da gledališče ne bi moglo ustvarjati večjih lastnih sredstev kot jih — če hoče sploh ostati kulturna ustanova — ustvarja danes. Čim pa stremimo za tem, da gledališče ne bi moglo ustvarjati večjih lastnih sredstev kot jih — če hoče sploh ostati kulturna ustanova — ustvarja danes. Čim pa stremimo za tem, da gledališče ne bi moglo ustvarjati večjih lastnih sredstev kot jih — če hoče sploh ostati kulturna ustanova — ustvarja danes. Čim pa stremimo za tem, da gledališče ne bi moglo ustvarjati večjih lastnih sredstev kot jih — če hoče sploh ostati kulturna ustanova — ustvarja danes.

In tako nastane novo vprašanje: ali nam je gledališče še potrebno? Saj imamo danes film in televizijo — kaj nam bo v času vsehsplošne mehanizacije še gledališče, ki je tako draga ustanova in ki živi samo ob visokih subvencijah in dotacijah, ki mu jih poklanja skupnost državljanov?

V takem gledanju na sodobno gledališče je po mojem mnenju iskati vzroke za razpravljanja o krizi gledališča in dokler se bo

gledalo na gledališče s kriterija finančnega efekta, tako dolgo bo trajala gledališka kriza.

Gre torej za kardinalno vprašanje: ali je današnji družbi gledališče še sploh potrebno? Moje mnenje je, da gledališče še nikoli ni bilo naši skupnosti tako potrebno kot prav danes. Mehanizacija sodobnega življenja ubija človeka v človeku, ga uspuva in dela iz njega brezčutno, apatično bitje. Iz tega brezčutnega stanja ga more zbuditi edino umetniška, živa beseda živiga človeka — tega pa ne zmore noben film in nobena televizija, to moč ima in jo bo imelo zmerom samo gledališče, ki bo v najožjem kontaktu s svojim občinstvom. Naša družba se mora zavedati, da gledališče kot umetniška ustanova še ne priteguje širokih množic, če hoče ostati resnično kulturna ustanova, da je to zelo počasen, dolgotrajen in drag proces. Toda blagotvornega vpliva kulture na ljudske množice ne smemo meriti s finančnim efektom in s tega stališča sklepati o nadaljnji usodi gledališča.

Na Festivalu malih scen, ki je bil od 30. marca do 9. aprila 1962 v Sarajevu, se je prav o temi »kriza gledališča« mnogo razpravljalo in je končno obveljala teza, da obstaja kriza izvornih gledaliških tekstov s sodobno tematiko, nikakor pa ni mogoče

govoriti o krizi gledališča. Najti je treba primerne načine za spodbudo piscev sodobnih dramskih tekstov, ki bodo s svojo aktualno tematiko privabljali čedalje večje množice v Talijin hram. Omogočiti je treba avtorjem novih dramskih del čim tesnejše sodelovanje med njimi in med gledališkimi praktiki, režiserji dramaturgi itd. Ena najvažnejših nalog gledaliških vodstev pa mora biti ta, da pogumno uprizarjajo vsako novo dramsko delo domačega avtorja, ki ima današnjemu človeku nekaj povedati. Evidentno je, da to ne bodo sama vrhunska literarna dela, marsikatero izmed njih bo na odru tudi propadlo, a nič za to: dostikrat je bil očiten poraz vreden za avtorja več kot še tako bučen trenuten uspeh. Treba je le poguma na eni in na drugi strani, kajti kdo bi se pisal dramska dela, če jih nobeno gledališče ne bo uprizarjalo?

Če bo znala družba pravilno rešiti novi način financiranja gledališč, če se bodo znali gledališki kolektivi sami s pravilno notranjo reorganizacijo gledaliških vodstev rešiti toge birokratske administracije in ko bo umetniški ustvarjalec za svoje delo prejemal nagrado po učinku svojih stvaritev ne pa po uradniški plačilnih razredih, pa bodo postala resnična ljudska gledališča. Fedor Gradišnik

Načrte moramo uresničiti

Na Šmarskem na vseh zborovanjih največ govorijo o kmetijstvu. Se na cesti, ko se srečujejo občani, skoraj vselej nanesse beseda na letino, na slabo vreme, na kmetijsko zadrugo. Združena kmetijska zadruga si je po-

stavila celo vrsto različnih načrtov, toda že vnaprej vedo, da vsega ne bodo mogli uresničiti. Potrebno pa je, da vsi občani doumejo, kam vodi pot, da sodelujejo pri uresničevanju načrtov. To pa je včasih težko doseči, po-

treben je čas, ki je tudi v kmetijstvu zelo dragocen. Letos je muhava pomlad, čas se odmika in nekaj kmetijskih načrtov je morda že pokopanih.

Toda v šmarski zadrugi vedo, kaj delajo. Proizvodnjo je potrebno okrepiti in rajonizirati. V prihodnjih treh letih nameravajo povečati družbena posestva za okrog 1000 ha, kar ni malo. Pravkar pripravljajo načrte za 450 ha zemljišče, ki jih bodo poskusili najeti ali odkupiti. V Kostrivnici, kjer bo v junjskih dneh pričel delati predelovalni obrat za vse sadje, nameravajo zaokrožiti 30 hektarsko zemljišče. V Pristavi so pridobili že 31 travnikov, končno pa nameravajo doseči 100 ha zaokrožene površine tudi v Mestinišči. Na Imenskem polju naj bi bil že letos zaokrožen kompleks na 90 ha, medtem ko bo v proizvodnjo nedvomno potrebno zajeti vseh 180 ha polja. Načrti za gradnjo zaprtih živinskih hlevov ob cesti proti Miljani so pripravljeni in kmalu nameravajo pričeti z gradnjo, ki bo zajela pet hlevov za 1000 glav goveda. Okrog Dobležič bi radi zasadili 40 ha črnega ribeza, donosne zvrsti, ki se je posebno udomčila že na Kozjanskem. Na Škrbniku zasajajo 4.700 sadnih dreves, čez leto dni pa bo tu že plantaža z 8000 debli na zaokroženi površini. Škrbniški sadovnjak bo prav gotovo največji v celjskem kraju. V Rogatcu, na Marijinem bregu in v Ciglenci zaključujejo z zasajevanjem na površinah, kjer bo 10.100 jablan in 2000 ribezovih sadik. To so nedvomno uspehi, ki jih ne moremo podcenjevati in dokazujejo, da šmarsko kmetijstvo kljub velikim težavam odločno napreduje.

Mnogo pa je tudi takih zavor, ki bi jih družba lahko odpravila. Strahovite komplikacije so vsa-

kokrat na poti do dovoljenja za gradnjo. Prav radi bi zgradili svinjsko pitališče. Nikakor ne morajo dobiti dovoljenja, da bi to bilo nekje pri Smarju pri Jelšah, kjer deluje nova šmarska mlekarina, ki dnevno predela preko 5000 l mleka. Pitališča naj bi zmoglo 5 tisoč svinj, toda vsekar bi moralo biti blizu mlekarne, kjer je sirotka in podobno.

Zadruga za razvoj pitališče tudi strokovno dobro pripravlja. Že zdaj so poslali v Ihan in Černelo, kjer uspešno delujejo velika pitališča, na izpolnjevanje veterinarja in agronoma. Proizvodnja mesa naj bo osnovni cilj. S posameznimi kmeti sklepajo pogodbe za pisanje živine. Vzodbujajo jih s tem, da predvidevajo za izredno dobro pitano živino posebne nagrade, ki dosežejo lahko 10 din po kilogramu. Zaenkrat so se številneje odzvali okrog Smarja, medtem ko na Kozjanskem ponekod nekoliko oklevajo, ko sklepajo pogodbe za proizvodnjo krmnih rastlin. Brez dobre in izdatne krme ni koristne živinoreje; to pa morajo povečati. Predvidoma bodo sklenili odkupne pogodbe za 4000 glav živine.

Pri zadrugi so osnovali lastno tehnološko skupino, ki dosledno proučuje gospodarske pogoje in pripravlja podrobne načrte za izkoriščanje investicijskih sredstev. Škoda je tudi to, da je investicijska politika letos bolj škrtava, zaradi česar ne bodo mogli povsem uresničiti predvidenih načrtov. Vsekakor pa je veliko odvisno še od pripravljenosti šmarskih občanov, ki se sicer prilagajajo novim pogojem, vendar bi se morali še bolj poglobljati v problematiko zadruge in občine kot celote. Načrte je potrebno uresničiti, kolikor se le more, tega bi se naj zavedali vsi!

Sedež zadružnega sveta v Pristavi, okoli katerega se razvija močna družbena kmetijska proizvodnja, ki bo zajela 100 hektarov sadovnjakov in 100 hektarov travnikov.

ŽAL MI JE

Pomladno jutro, brez dežja. »Končno bo le prišla pomlad,« sem si rekla, ko sem odhajala v mesto. Praznično oblečeni ljudje so me srečavali in prehičevali. Mimogrede sem stopila h kinu Metropol in se odločila, da grem v kino. Pomislila sem na svojo prijateljico in tako sem kupila dve vstopnici. Dobilna sem balkon, tretjo vrsto, sedeža enajst in dvanajst. Nasmehnila sem se od zadovoljstva. Tako lepa sedeža imam, pa še tako poceni, saj je bilo dopoldne in vstopnina za matineje je močno znižana.

Toda, prijateljice ni bilo. Vstopnico sem prodala nekemu fantu. Ta mi je izročil sto dinarjev in jaz sem jih spravila v žep. Odšla sem na balkon. Predstava se je že pričela, toda sedež poleg mene je bil še vedno prazen. Takrat sem se spomnila še na nekaj drugega. Segla sem v žep in otipala sto dinarjev. Dal mi jih je fant in jaz sem jih vzela, ne da bi mu vrnila drobiž. Pozabila sem, da

so vstopnice za matinejo cenejše. Potem sem ves čas upala, da bo fant prišel, pa ga ni bilo. Tudi popoldne sem ga iskala okrog Metropol. Toda zaman. Težko mi je in zdaj ne morem nič drugega, kot da ga takole prosim, da mi oprost. Prav zares mi je žal!

J. A.

Celjski mladi harmonikarji

Pri celjski Svobodi že dalj časa deluje sekcija harmonikarjev. Vodi nas tovariš Oskar Leskovšek. Vseh nastopajočih nas je 23. Sprva smo nastopili samo in v Celju, nato pa smo se odločili, da razveselimo tudi prebivalce okoliških krajev. Začeli smo v Zagradu. Poželi smo navdušenje in to nam je dalo poleta. V blagajni se je nabralo nekaj denarja in tako smo se z avtobusom odpeljali proti Vojniku in Frankolovem. Na Frankolovem je bila dvorana s sto petdeset sedeži nabito polna in tudi v Vojniku so nas z navdušenjem sprejeli.

Skoraj mesec dni za tem smo priredili nastop v Dobrni, nato v Žalcu in Polzeli. Najlepši sprejem pa smo doživeli v domu onemoglih v Grmovju. Primerjali smo ga lahko le še s sprejemom v zdravilišču Novo Celje. Med počitnicami smo imeli nekaj odidha, nato pa smo s podvojenimi silami začeli. Radi se učimo — in to je zasluga tovariša Leskovška in Umeka, ki sta nas uspešno vodila od nastopa do nastopa.

Radovan Teslić,
Veselova 8, Celje

POZOR! PLAMENI V GOZDOVIH ...

Zima je za nami, tla pa še niso povsem ozelenela. Po gozdovih suha trava in dračje... Samo iskra je potrebna in v pomladnem vetru plane požar.

In teh isker je veliko. Ljudje požigajo razne odpadke, neuporabne ograbljine, dračje in podobno. Le majhna nepazljivost je potrebna in se zgodi.

Največ požarov pa zanetijo vlaki. Varnostni pasovi so pogosto neučinkoviti. Ze rahel veter zanese iskro čez prekopan pas, požene plamen in oganj je v gozdu. Kaj pa se vse zgodi, če nastane gozdni požar, dokazuje katastrofa, ki je pred desetimi leti prizadela Mozirsko planino in Smrekovec. Stotine hektarjev gozdov je bilo upepeljenih, izgled ene najlepših turističnih točk je še danes močno okrnjen. Začenjajo se tudi spomladan-

ski sprehodi. Kadilec utegne izzvati veliko nesrečo. Ti dnevi do popolne ozelenitve so najbolj nevarni. Zato bodimo dvakrat previdni! Na sliki gozdni požar pri Paki, kjer je vlak zažgal suho travo. Varnostni pas, kot vidimo, ni zdržal...

SENTJUR OB PRVEM MAJU

Letos bodo v Sentjurju proslavili 1. maj v delovnih kolektivih in v krajevnih organizacijah Socialistične zveze. Pa ne bodo proslave zato nič manj slavnostne od preteklih let, ko so se jim pridružile še prireditve v občinskem merilu. Povsod so pripravili pestre kulturne sporede in letošnji 1. maj bo v šentjurski občini res poln dobre volje in vedrih ljudi.

KUHANA PURICA

Bilo je 1. maja 1945 v Wesenbergu v Vzhodni Nemčiji. Grupa tridesetih žena iz koncentracijskega taborišča Ravensbrück se je vračala domov. To je bila tista grupa, ki se je 29. aprila odvojila od ostalih, ki so bili pod stražo, in na svojo roko potovala domov. Ko so 28. aprila ob 13. uri pod močno vojaško stražo začeli z evakuacijo Ravensbrücka, so dali vsakemu taboriščniku nekaj suhe hrane in potem so jih neusmiljeno podili proti zapadu, kajti z vzhoda je že prodirala Rdeča armada. Kdor ni izdržal, je obležal s kroglo v glavi, kajti SSovci so bili do zadnjega nečloveški in zverinski. V občestnih jarkih je ležalo mnogo trupel obnemoglih.

Grupa tridesetih žena iz lagerja je dan pozneje opazila, da jih straži star nemški vojak, ki je že komaj prestavljal noge. Takrat so Nemci svoje zadnje rezerve vrgli na vzhodno fronto. Nosil je dolgo francosko puško. Šle so po svoji poti in stari vojak tudi. Se opazil jih ni. Tako so šle na dolgo pot, ki je trajala več tednov — saj so se vrnille v domovino šele 8. junija 1945.

Takrat je bil Wesenberg na pol prazen. Ljudje so bežali, ker se je fronta bližala. Na nekem dvorišču

so opazile lepo purico. Zavoljo nje so se ustavile v tem mestu, da bi jo skuhale in si privoščile po dolgem času nekaj res užitega. Ujele so jo in ji odsekale glavo ter vrgle v drvarnico, da se je umirila. Potem so jo oskubile in očistile v stanovanju, ki je bilo odlično opremljeno, so takoj našle velik lonec in jo dale kuhat.

Medtem ko se je purica kuhala, so obujale spomine na zadnje dni, ki so bili prav tako hudi kot v koncentracijskem taborišču. Vojna vihra je zajela vso grupo in jih precej časa vrtela okoli Wesenberga. Sovjeti so namreč bombardirali nemške vojaške kolone. Grupa naših taboriščnic se je prav tako pomikala ob glavni cesti. Blizu glavne ceste je bil redek borov gozd. To so tisti umetno sajeni gozdovi, ki nimajo nič grmičevja. Vse so imele rdeče rute in dolgo je trajalo, da so ugotovile, da so ravno te rute prava tarča za pilote. Tudi ni bilo lahko disciplinirati tako veliko grupo žena (in začetku jih je bilo nad štideset!), da bi pravočasno skrile

rdeče rute. Polagoma so se znašle. Vsaka si je odlomila veliko borovo vejo in čim so začule avion so že počepnile in se pokrile z borovo vejo po glavi. Tako so se v sekundi spremenile v grm in nevarnost, da bi jih piloti opazili, se je zmanjšala.

Devetindvajsetega ne bodo kmalu pozabile. Ves dan je bilo vroče. Sovjetski avijoni so neprestano zasledovali nemške kolone. Bilo je nemških dezertarjev. Tudi civilnega prebivalstva ni manjkalo. Po glavni cesti je bila prava zmešnjava. Naša grupa se je v mraku umaknila v bližnji borov gozdiček. Iz vej so si napravile šotore in se stisnile, da bi jim bilo bolj toplo, kajti maj je bil Vzhodni Nemčiji še hudo hladno. Sredi noči so ugotovile, da so se slabo utaborile. Blizu gozda so se namreč utaborili Nemci, a nad gozdom sovjetji. Začel se je strahoten dvoboj. Topovske granate so klestile vrhove dreves. Vkljub

neznanskemu tresku in grmenju so vse žive in zdrave dočakale jutro. Nobena ni bila ranjena. Vse naokoli pa je bilo raztrgano v treske. Celo tridesetcentimetrski bori so ležali presekanji v bližini njihovega zasilnega šotora.

Ob pripovedovanju je čas kar hitro minul. Se malo in purica bo kuhana.

Potem se je od nekod pojavil sovjetski vojak. Predstavil se je za Vasjo. Povedal jim je, da so odkrili v bližini nemško vojaško enoto in da se bo prav kmalu razvil težki boj. Priporočil je našim, da naj čimprej pohlitijo v bližnji gozd, da ne bodo po nepotrebem vmešane v borbo. Hitro so pobrale svoje nahrbtnike in vreče in odhitele v gozd. Tam so čakale na konec borbe. Čakale so s strahom v srcu. Minulo je že tri ure, a borbe še vedno ni bilo.

Najbolj junaške so se vrnille v mesto. Za njimi se ostale. O nemških vojakihi ni bilo ne sluha in ne duha. V kuhinji so našle, Vasjo, ki si je v prijetni ženski družbi čistil zobe, a na mizi so bili ostanki kuhane purice.

Niso vedele ali naj se jočejo ali naj se smejejo. Vasja se je vsekar znal...

V. V.

Prvi letošnji absolventi

Celjska Administrativna šola sodi v vrsto tistih šol, ki živijo v neurejenih razmerah. Takšnega vtisa se pač ni mogoče znebiti, če jo človek obišče. Na hodniku celjske gimnazije, kjer je šola tako rekoč podnajemnik, je namreč nekaj obrabljenega inventarja v obliki klopi, na katerih posedajo učence, ko čakajo na svoj prostor v razredu. Ker pa jim je v zadnjem času posebej naklonjeno vreme, lahko zatorej posedajo pod milim nebom. Gre za tako imenovani »leteči razred«.

Sicer pa vse to še ni najhujše; šola ni velika, zato številčnost čakajočih tudi ni prevelika. Je pa seveda malce nerodno. Kakor je dejal v razgovoru ravnatelj Gustav Grobolnik, je na vidiku rešitev. Predvideno je, da bi se šola morda že ob zaključku šolskega leta preselila v prostore vajeenske šole v Gaberju, kjer bi dobila 5 učilnic, v tem ko ima zdaj skupaj s strojepisnico komaj tri učne prostore. To bi zadostovalo, da bi lahko tako učenci kakor predavatelji zadihali. Takšna rešitev, ki je toliko nujnejša s pedagoškega vidika, bi pomenila hkrati tudi skromno priznanje šoli, ki bo letos »proizvedla« prve (vsekakor potrebne) absolvente. Do jeseni bo namreč šola absolviralo v vključno oddelkom v Zalcu okrog 100 učenec.

Pri tem gre za dvoletno šolanje, medtem ko je pričakovati, da ga bodo predpisi o verifikaciji strokovnih šol izpopolnili še z dodatno smerjo, ki bi trajala od treh do štirih let. Tako bi dvoletno šolanje vzgajalo nižji pisarniški kader v smislu zakona o javnih uslužbencih, štiriletno šolanje pa administratorje. Omeniti je še, da ima polovica letošnjih absolventov že od začetka leta zagotovljeno službo.

Kakšen bo ta kader? Kljub temu, da gre v glavnem za slabo situirane dijake, ki se povečini še vozijo, in so se v šolo vpisali po sili razmer, kader vendarle ne bo najslabši. Na šoli vlada zelo strog režim, ker se šola mora afirmirati in ker se lahko afirmira le z dobrim kadrom, poleg tega so tudi učna mesta v celoti zasedena s strokovnjaki. Šola ima 7 rednih učnih moči in 11 honorarnih za potrebe žalskega oddelka, ima poleg tega tudi oddelke za odrasle, in tako je razumljivo, da so predavatelji dovolj intenzivno zaposleni tako v popoldanskih urah kakor pozno zvečer.

Poleg vsega tega je Administrativna šola imela prva med strokovnimi šolami svoj upravni odbor, ker je sledila priporočilu sindikata prosvetnih delavcev in je tudi družbeno upravljanje s šolskim odborom vzorno. To se odraža zlasti v pogostem reševanju aktualnih zadev kakor v smotnem gospodarjenju. Naj navedem, da je šola poleg pisalnih strojev, ki jih je dobila od občinskega ljudskega odbora, kar 15 strojev kupila z lastnimi sredstvi.

Vse to nedvomno dovolj tehtno utemeljuje potrebo po novih prostorih in hkrati terja tudi polno uvidevnost!

Obisk ljudskih prosvetnikov iz Nemčije

Pretekli teden se je v Sloveniji zadrževala skupina 18 profesorjev in funkcionarjev »Volks-hochschule« (Ljudska visoka šola) iz Leverkusenja iz Zahodne Nemčije. Ljudski prosvetarji iz Nemčije so bili gostje Zvezde Delavskih in Ljudskih univerz Slovenije. V četrtek so obiskali Velenje, kjer so si ogledali kulturne in prosvetne ustanove, z istim namenom pa so prišli tudi v Celje. Tu jih je v gledališču pozdravila tov. Marica Freecetova — Zorkova. Ogledali so si spomenik NOB, potem pa so se zadržali v prijetnem in koristnem pomenku z nekaterimi celjskimi predstavniki prosvetnega, kulturnega in ljudskoprosvetnega življenja. Na starem gradu je gostom na kratko opisal zgodovino in posebnosti Celja z okolico prof. Janko Orožen. Na Teharju »Pri Mlinarjevem Janezu«, kjer je še vedno nekako seminarško središče izobraževalnih akcij, je goste pozdravil tudi profesor Anton Aškerc, ki je med drugim dejal, da medsebojno spoznavanje in spoštovanje ne služi samo za izmenjavo izkušenj, temveč je važna oblika krepitve miroljubnih stikov in tvornega prijateljstva.

Jure

TOVARIŠTVO

Desetega maja 1945 je bila grupa taboriščnik iz Ravensbrücka v bližini Oranienburga. Tam se jim je priključilo osem italijanskih vojni ujetnikov. Tako so imeli sedaj moško spremstvo. Po poti so dobili voz in dva belgijska konja — lepo okrogla in močna. Priljago in one, ki so teško hodile, so sedaj vozili. Potovanje je bilo neprimerno prijetnejše. Prav konjem so se lahko zahvalili za takšno udobje in vsi so se jim hoteli revanžirati vsaj s hrano. Toda za hrano — konjsko tudi — takrat ni bilo lahko.

Vkljub najboljši volji novih gospodarjev sta konja začela hirati. Neredna hrana, a posebno rž je enemu hudo škodovala.

Od Oranienburga se je skupina počasi premikala po glavni cesti na zapad. Konju je bilo vsak dan slabše. Komaj je še vlekel noge za seboj. V neki vasi blizu Belitza se je vlegel, globoko vzdihnil in izdihnil življenje. Konjska smrt je res čudovito mirna. Do zadnjega je potrpežljivo vlekel, kot da bi vedel, da vozi žene, ki so tudi po štiri leta stradale in trpele v koncentracijskih taboriščih.

Nemški vaščani so se nabrali okoli mrtvega konja in zahtevali od bivših jetnikov, naj čimprej konja pokopljejo. Toda naši grupi se je mudilo domov in zategadelj so pogrnili konja, ki je še ostal živ, naprej po cesti. Toda glej, konj se ni hotel premakniti. Zgubil je tovariša. Italijan ga je prijel za uzde in se pritisnil ob njega. Šele takrat je spet potegnil. Vso pot je moral Italijan nadomeščati poginulega konja, ker sicer ne bi preživeli konj niti metra potegnili voza.

Belgijski konj je potem hitro hiral. Že davno je izgubil okrogline, ki so tako značilne za njegovo vrsto. Nekoč zavaljen in močan je sedaj kazal rebra, da si mu jih lahko preštel in kolki so štrleli v zrak. Zalivali so ga z čajem, da bi ga ozdravili. Tudi hrane je bilo več. Toda konj je samo malo pobrskal in spet žalostno gledal v svet. Vsem se je zdelo, da tokrat ni kolika kriva za vidno hujšanje, temveč žalost za izgubljenim tovarišem.

Nekega dne je tudi ta legel... V. V.

Jutri me ne bo k vaji

vrtniti igralcem v roke Raztrganec.

To leto smo imeli v našem kraju že tri prireditve, poleg tega pa so gostovali pri nas iz sosedske vasi.

Igralci so v Belih vodah več ali manj voljni igrati, to je dokaz, da je amatersko gledališče bilo precej delavno, čeprav lanske leto niso zmogli več kot eno prireditev, krivda je bila verjetno v tem, ker ni bilo nikogar, ki bi znal igrance pritegniti. Nerešljiva težava pa je v tem, da imajo igralci zelo daleč na vaje, kajti vas je silno razvlečena in redko naseljena. Druga slaba stran je v tem, da je polovica igralcev zaposlena v Soštanju — 10 kilometrov oddaljenem kraju.

In še ena slaba stran — reži-

serstvo. Res je, da sem pomagal igralcem s svojimi nasveti in bil na vsaki vaji, toda ob svoji celodnevni zaposlitvi v šoli in ob svojih neizkušnjah režiserstva vendar nisem bil to, kar je režiser v pravem pomenu. Imel pa sem pred seboj vedno: dati ljudem v tej vasi čim več razvedrila in izživljanja v dramski umetnosti, kar pa je za ta kraj izrednega pomena. Tu ni kina, tu ni gledališča, v Soštanju pa je predaleč. In za ta cilj sem žrtvoval mnogo časa, mnogo sem stikal za igralci in imel pri izbiri mnogo težav, težave so bile tudi pri samem razmnoževanju vlog, koliko potov je bilo narejenih v Soštanju in v sosednja amaterska gledališča.

Tudi igralce je vodil isti cilj k

Svečki njet

Stirinajst dni so že na poti. Same žene, suhe kot okostnjaki pokriti s kožo. Koncentracijsko taborišče jim je pobralo vse, le optimizma ne. Sedaj, ko se vračajo domov, so polne načrtov za bodočnost in ne manjka jim tudi smisla za humor. Po poti so se znašle. Ko hodijo skozi vasi, ki jih je civilno nemško prebivalstvo zapustilo iz straha pred bližajočo se zavezniško vojsko, najdejo in hrane i oblek. Kar vidno se popravlja.

Blizu nekega naselja v Vzhodni Nemčiji so naleteli na kravo. To je bila ena izmed mnogih, ki jih je nemška vojska, gnala s seboj za svoje potrebe. Toda ta je bila že strašno shujšana in hodila je počasi samo še po treh nagoh. Zaradi tega je zaostala in se zapletla v gozdu med vejevje, ki ga je oklestila vojna vihra. Tu je obležala in mirno prežvekovala. Mesa ni bilo, zato je bila tudi ta strašno suha krava privlačna za našo grupo.

Pregledali so orodje za mesarski posel. V grupi so imeli samo eno sekuro, »francoza« in britev. Lastniki teh stvari so bili Italijani, ki so se nedavno priključili grupi. Pri prvem udarcu s sekuro je počil ročaj. Mesto sekire so tolkli kravo s francozom po glavi. Mirno je držala glavbo in potrpežljivo čakala smrt, ki je le počasi

lezla v njene kosti. Z britvijo so ji prerežali žile na vratu in potem je bilo kmalu dovolj mesa za vse. Britev je bila edino mesarsko sredstvo. Vkljub temu so kravo lepo razkosali. Tudi domačim je ostalo še precej mesa, a še več kosti.

V vasi so poiščale prazno hišo in si uredile ležišče v podstrešni sobi, da bi bile varne pred vojasko, čeprav zavezniško. Električne ni bilo. Legle so že v mraku, da bi se dobro odpočile in lahko prihodnji dan zarana nadaljevale pot proti domu, ki je še silno daleč. Vseh trideset je ležalo v eni sobi. Po vsej hiši so si nabrale pernice in spanje je bilo dokaj prijetno.

Sredi noči so začule močne korake po lesenih stopnicah. Malce so bili nesigurni — vendar moški, ki so gromko odmevali po hiši. Vse so se zbudile. Koraki so se bližali podstrešju in njihovi spalnice. Nenadoma so se vrata s treskom odprla in v sobo je stopil ruski vojak. Zenam je dih zastal od strahu.

»Svečki njet?« je gromko vprašal nočni gost.

»Svečki njet« mu je odgovorila neka tovarišica iz sredine sobe.

Nočni gost je kresnil po svojem vžigalniku in na mizi zagledal svečo. Sel je naravnost k tovarišici, ki je rekla da ni sveče in jo parkrat krepko mahnil po glavi. Potem je odmikastil proti izhodu. Prej je še vzel dve pernici in zapotal niz stopnic.

Komaj se je malo umirilo, so že zopet začule »Cop, cop, cop...« po stopnicah. Nočni gost se je vračal. Spet je vzel dve pernici in odšel kot prvič.

To se je ponovilo petkrat. Vsakokrat so žene s strahom pričakovale, kaj bo storil. Zakaj neki zbira pernice?

Proti jutru je prenehal s to akcijo.

Zgodaj zjutraj so se žene odpravljale iz vasi. V sosednji hiši pa je nočni gost zadovoljno smrčal v pernicah, ki si jih je ponoči nabral.

V. V.

Potreba po novi kinodvorani v Velenju

Dosedanja kinodvorana v Velenju ne zadovoljuje potreb velenjskega prebivalstva niti s prostorom (300 sedežev), še manj pa s 30-minutno oddaljenostjo od samega mesta, zato so vsi izgledi, da bo v doglednem času v središču novega mesta zrasla še nova dvorana. Lokacija bodoče dvorane je predvidena v kulturnozabavnem središču, t. j. v bližini delavskega kluba in kulturnega doma. Po velikosti bo spadala dvorana s 500 sedeži med srednje; sodobna oprema s širokim platnom in večjim številom zvočnikov razporejenih po dvorani bo omogočala predvajanje navadnih, vistavision in cinemascope filmov z magnetnim tonom. Objekt sam bo izpopolnil vrzel med stolpnici in delavskim klubom ter bo s specifičnostjo arhitekture doprinesel k še večji poživitvi novega Velenja.

FILMI ki jih bomo gledali

SKANDAL ZA KULISAMI

Italijanski film, posvečen enemu izmed zadnjih festivalov v San Remu. V njem nastopajo najboljši pevci lahkih popevk, poleg tega pa še del tistega, kar baje nikoli ne zabeleži niti oko poslušalcev niti televizijska kamera: namreč medsebojne odnose pevcov, ki se kažejo za kulisami. Skratka, gre za odnose, ki po vsej priliki nišo tako zelo pomembni in zanimivi, da bi lahko film dal kakšno večjo vrednost.

CLOVEK Z DVEMA OBRAZOMA

Eden izmed velikih filmov čehoslovaške kinematografije, ki se lahko po načinu obravnavanja zgodbe meri z najboljšimi tovrstnimi ameriški filmi.

Glavni junak je v obveščevalni službi. Avtomobilska nesreča mu popolnoma deformira obraz in tako ga po plastični operaciji ne prepozna več niti njegov najboljši prijatelj. Tisti, ki jim služi, to izkoristijo, in ga pošljejo za klovna v neki cirkus v Prago, kjer naj bi prišel do novih podatkov. Tu sledi vrsta dramatičnih prizorov...

SEKI SNEMA

To je film domače proizvodnje s pretenzijo nekakšne komedije. V bistvu, tako povzemamo tuja mnenja, ni mogoče reči, da bi bile te pretenzije dovolj resne ali da bi vnesle v našo filmsko ustvarjalnost kakšno novo, pomembno prizadevanje. Svoje očitne vzore ima film v tuji filmski proizvodnji, zatorej ni naš in ne nosi obeležja naše družbene stvarnosti. Četudi naj bi bil »blaga satira«, je vendarle vprašanje na kaj.

NOCOJ SE BOMO SREČALI

Prav tako film domače produkcije, v katerem nastopajo naši domači pevci zabavne glasbe. Dva študenta konzervatorija se namreč odpravita v camping nedaleč od Portoroža, kjer je že skupina članov amaterskega orkestra. Med potjo se obojica spre in tako glavni junak sam odide na festival. Ko pride v hotel, ga zamenjajo za dirigenta, kar je vsekakor malce nerodno. Toda nazadnje se vse razvzolja in njegova skladba odnese celo prvo mesto. Njen naslov pa je naslov filma. V filmu prevladujejo komični zapleti — v glavni vlogi nastopa Janez Cuk.

S polic študijske knjižnice

- Bajd M.: Fotoamater. Ljubljana 1961. S. 22122.
- Bakić V. S.: Porodica i porodično-pravni odnosi u Jugoslaviji. Beograd 1960. S. 19611 22.
- Čalić D.: Organizacija naučnog rada u SAD. Zagreb 1960. S. 22386.
- Ferguson G. A.: Statistical Analysis in Psychology and Education. New York 1959. S. 22390.
- Freuchen P.: Knjiga o sedmih morjih. Koper 1961. S. 22346.
- Grün H.: Proces v Jeruzalemu. Ljubljana 1961. S. 22148.
- Hudson G. F. & R. Lowenthal & R. Mac Farquhar: The Sino-Soviet Dispute. London 1961. S. 22386.
- Lowenfeld V.: Creative and Mental Growth. 3. edit. New York 1958. S. 22374.
- Makatsch W.: Die Vögel in Haus, Hof und Garten. Radebeul und Berlin 1961. S. 22335.
- Mikuž M.: Pregled zgodovine narodnoosvobodilne borbe v Sloveniji. I-II. Ljubljana 1960-1961. S. 20218.
- Nešić M.: Regulisanje reka. Beograd 1960. S. 22354.
- Rakijaš R.: Muzički odgoj djeteta. Zagreb 1961. S. 22116.
- Stojanović M.: Sudska kontrola ustavnosti. Beograd 1960. S. 22343.
- Školstvo u Jugoslaviji. Zagreb 1961. S. 22375.
- Vajner Z.: Troškovi i kalkulacija. Zareb 1959. S. 22356.
- Vidmar M.: Goldene Schachzeiten. Berlin 1961. S. 22446.

Anekdote

K Marku Twainu je prišel osed, ki je bil v denarnih zadevah precej površen in nezanesljiv, in ga je prosil, naj mu kot porok podpiše menico. Twain se je izgovarjal na vse načine, ker pa osed ni odnehal, je končno zgubil potrpežnje in mu rekel: »Če podpišem ta papir in če ti ne boš plačal, bo z najinim prijateljstvom konec. Če to po vsej sili hočeš, se lahko takoj spreva in meni ostane vsaj denar.«

delu, čeprav so bili nekateri včasih preveč občutljivi, pa smo le s skupnim razumevanjem dosegli zadovoljive uspehe.

Zaključek mojih razmišljanj: Delo je tisto, dragi učitelj na va-

si, ki te bo rešilo samote in uspehi so tiste sile, ki te bodo gnale k novi dejavnosti; ob vsakem novem uspehu boš pozabil prejšnje žrtve, ob vsakih novih žrtvah pa boš imel še večje uspehe.

Igralska družina iz Belih vod v Borovih Raztrgancih

NAGEL RAZVOJ PODJETJA „GORENJE“

V bivših prostorih Rudnika lignita Velenje — stari jašek — je pred dvema letoma začelo s proizvodnjo mlado kovinsko podjetje — Tovarna gospodinjstve opreme »Gorenje«. Iz majhnega obrtnega podjetja, ki je bilo ustanovljeno leta 1948 s šestimi delavci, je zaradi preusmeritve proizvodnje nastalo industrijsko podjetje. Leta 1958 je ponovno preusmerilo svojo proizvodnjo — izdelovanje peči in štedilnikov — in je v dobrih štirih letih dvignilo bruto proizvod za več kot 300%. Leta 1961 je podjetje doseglo eno milijardo bruto proizvoda in se uvrstilo med vodilna kovinska podjetja v okraju. Po planu za leto 1962 podjetje predvideva dosegiti proizvodnjo v višini ene in pol milijarde, kar bo podjetje doseglo z uvedbo novih proizvodov — električnih in plinskih štedilnikov. V podjetju je zaposlenih 392 delavcev, od tega pretežno ženske.

Podjetje je v sedanjem razvoju doseglo stopnjo, ko se bo treba dokončno odločiti o tem, ali naj nadaljuje z razširitvijo ali pa ostane na sedanjih ravni in preusmeri vso dejavnost v izboljšanje obstoječih kapacitet, utrjevanje in izboljšanje organizacije dela. V podjetju so že izdelali analizo tržnih prilik in ostalih pogojev in vse govori v prid razširjanja podjetja. Razen tega uspešno usmerja velik del glavne in stranske proizvodnje za izvoz v dežele s čvrsto valuto, zato so organi delavskega upravljanja predložili občinskemu ljudskemu odboru v pretres elaborat za rekonstrukcijo podjetja, ki bo moral zaradi omejene življenjske dobe objektov (ti se namreč počasi pogrezajo), začeti graditi novo tovarno na prostoru, ki ga odmerja osnutek urbanističnega načrta Saleške doline za industrijski prostor.

Uresničenje perspektivnega programa razvoja podjetja je od-

visno od sredstev, ki bodo razpoložljiva v ta namen. Pri tem pa ne bi smeli prezreti tega, da gre v tem primeru za kolektiv, ki bo gradnjo tovarne omogočil pretežno z lastnimi sredstvi in povečal proizvodnjo na 4 milijarde.

Podjetje ima v svojem sestavu obrat za eksploatacijo zelenega kamna v Gorenju. Zeleni kamen

— tuff je iskan izvozni artikel. V letošnjem letu bodo začeli s proizvodnjo rezanih plošč, kar bo potrojilo dosedanj priliv deviz od tega artikla.

Pri delitvi čistega dohodka je delavski svet dokazal svojo zrelost s tem, da je 25 odstotkov čistega dohodka namenil za sklade.

-ik

Obračun za prvo obdobje

Pred dnevi je ocenjeval občinski odbor Jugoslovanskih pionirskih iger delo posameznih odredov za zimsko obdobje. Zal vsi odredi (šole) niso poslali poročil, tako da je odbor pregledal le aktivnost devetih — t. j. slabe polovice.

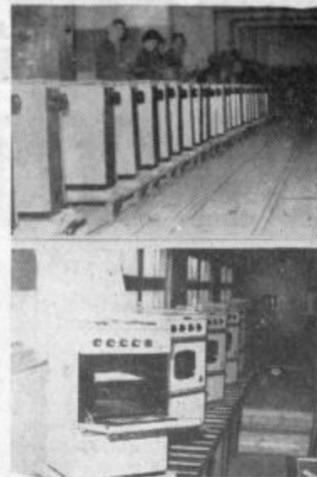
Poleg odrednih tekmovanj, ki so jih izvedle posamezne šole, in množične udeležbe posameznih odredov na okrajnih tekmovanjih v smuku, slalomu in skokih, je občinski odbor JPI priredil občinsko tekmovanje za pionirke in pionirke. Sodelovalo je le pet odredov: I. in II. šola Velenje, I. iz Soštanja, Šmartno ob Paki in Bele vode.

Ocena aktivnosti zimskega obdobja nam kaže obenem tudi pretez aktivnosti učiteljev za telesno vzgojo (na višje organiziranih šolah) in ostalih šolnikov na nižje organiziranih šolah. Prednjačita šoli Soštanj I in Bele vode (100 in 95 točk), sledi šola Šmartno ob Paki (88 točk), Velenje II (80 točk) itd. Prvo obdobje je zaključeno. Pomlad odpira novo tekmovalno obdobje. Nedvomno pa bodo morali tisti, ki vodijo — torej odgovarjajo za odrede in poročila o njihovem delu, biti vestnejši, kajti odnos nekaterih v prvem obdobju škoduje predvsem

mlademu človeku — pionirju, ki je željan, da meri svoje sile, a je z malomarnostjo prikrajšan za zaslužno oceno.

Zanimivo je to, da še ni tako dolgo, ko so kritično ocenjevali delo in vlogo občinskega odbora JPI, sedaj pa je ugotovljeno ravno nasprotno in nehote se človeku vriva misel, da je krivda za slabo delo prav tam, od koder kritika prihaja.

-ik

Ob traku za klasično proizvodnjo — štedilnik z dodatno pečjo — opravljajo mlada dekleta nekaj desetih različnih operacij (slika zgoraj). Pred kratkim so uvedli nov trak za električne in plinske štedilnike, ki so v glavnem namenjeni za izvoz (slika spodaj).

TUDI LETOS bomo prispevali svoj delež

(Intervju)

O pripravah za krajevne delovne akcije, s katerimi je letos v prvih pomladnih dneh začel delovni kolektiv gostinskega podjetja »Paka« v Velenju, in o drobnih težavah pri delu nam je v prijetnem kramljanju pripovedoval predsednik krajevnega odbora SZDL v Velenju tovariš Jože Volk.

— Pri nas je prostovoljno delo že tradicija. Uspehi dela so vidni vsem. Srečni smo, kadar vidimo, kako obiskovalci našega mesta občudujejo urejene zelenice, park, jezero in še mnogo drugega. Lepa, sodobna stanovanja spadajo v okusno urejeno okolico, le-ta pa je delo naših rok.

Letos so začeli gostinci in člani turistično olepševalnega društva, v teh dneh pa se jim je priključila še šolska mladina s »tednom čistoče« in razumljivo da vsi Velenjčani.

Deset in deset tisoč prostovoljnih ur se bo letos še pomnožilo

in znova bomo pridobili nove objekte, ki bodo služili naši predšolski in šolski mladini in bodo novi deli delavskega mozaika — novega Velenja. V maju bomo pričeli z drenažo, kanalizacijo in planiranjem prostora, kjer bo stalo otroško igrišče (v neposredni bližini mestnega središča). Sodelovali bomo tudi pri čiščenju in ureditvi okolice jezera, po dokončanih strokovnih delih na kotališču pa bomo opravili humaniziranje in grabljenje. Šolska mladina bo pomagala turističnemu društvu pri ureditvi turističnega objekta — podzemeljske jame Huda luknja; vsi skupaj pa bomo priskočili na pomoč šolski mladini pri izgradnji šolskih igrišč.

Načrtov je dovolj in verjemite, da se bo le-tem še pridružilo kakšno opravilo, za katerega zaenkrat še ne vemo.

— Kako boste vključili v vrste Socialistične zveze preostalih 19 odstotkov volivcev?

— Največ težav nam je doslej povzročalo mehansko gibanje prebivalstva. Letos bo odstotek višji, kajti Rudnik lignita Velenje je začel z močno akcijo za ustale delovne sile.

— In kako je z obiskom konferenc SZDL?

— Zadnji dve konferenci nista bili najboljše obiskani. Krivdo iščemo v metodi sestankov, ki jo bomo v bodoče izboljševali, jasno pa je, da sta tisk in radio toliko razširjena, da ljudje ne čutijo več tolikšne potrebe po konferencah. Vendar pa je to le prehodnega značaja, kajti odraz zavesti našega članstva je v skupnem delu, ki je naše zrcalo.

-ik

ZNIŽANJE prometnega davka

Svet za finance občine Soštanj je predlagal, da bi se naj občinski prometni davek na motorna vozila znižal od 6 na 3 odstotke, kajti večja potrošniška središča imajo nižjo stopnjo prometnega davka in to odteguje kupce od domačih potrošniških središč. O predlogu bo razpravljala občinski ljudski odbor.

-ik

Komisija - zavest in še kaj?...

(Kozerija)

3. član: Na sosednji šoli je 32 din. Zdi pa se mi, da bodo morali vračati. To bo veselje, kaj?

2. član: Briga me sosednja šola.

4. član — ravnatelj: Pri nas je vredna 26. Tako krivično so razdeljevali sklad.

5. član — pomočnik ravnatelja: Na prihodnji seji bom tem tistem postregel z dokazi. Sosednja šola je nekako uspela z večjimi zahtevami.

Očitajoče je pogledal ravnatelja.

2. član: Sem že zračunal. 2600 krat 3, to je 7800.

Nihče se ni začudil, da je vnaprej uganil gibljivi del za svojo izvenšolsko dejavnost. Kako neki je, saj je bil član komisije in je

dodobra znal preceniti svoje LEPE LASTNOSTI.

1. član: Tovariši, menim, da bi lahko prešli na drugo točko — t. j. ocenjevanje.

Vsi: Dajmo.

1. član: Ravnatelj si je zaslužil vse točke — 150 točk. Piši, zapisnikar!

Vsi so prikimali, le ravnatelj je imel toliko »slabe lastnosti«, da se je pustil z dvema stavkoma prepričati, da je storil vse, kar se predvideva za izvenšolsko delo.

Pomočniku ravnatelja so prisodili 140 točk, kajti je le pomočnik, čeprav ima tako LEPE LASTNOSTI, da ni ugovarjal.

Za člane so ugotovili 100 točkovo LEPOST LASTNOSTI izvenšolskega udeleževanja. Potem

pa se je nižalo vse tja do 24 točk. In to podkrepljeno:

1. član: Vem, da je ljudje ne marajo.

2. član: Zamuja.

3. član: Sem ga videl v gostilni.

4. član — ravnatelj: Pravi, da je prebrala precej, a ni dejala »študirala«.

5. član — pomočnik ravnatelja: Vidite, to je lepo, taka iskrenost se mora vedno zrealiti na naših sestankih.

1. član: Zaključujem sestanek in vas povabim na kozarček »pristnega«.

Pripis: Kdo se čudi, če je na skupnem sestanku le ena tovarišica bila toliko smela, da je bistvo dojela z enim stavkom: »Zelim, da delite pravičnejše, ne pa po obrazih!«

Miha Predšolski

večalo našo nestrpnost. Ali bo Hitler navalil na Anglijo? Ali se bo obrnil proti Egiptu, potem ko so njegovi padalci zavzeli Kreto? Kako dolgo ostanejo izven spopada še SZ in ZDA? Novice, ki so jih oddajale zavezniške radijske postaje, so se vsak dan vtihotapljalne in hrupno razglašale po sobah.

Celjanov nas je bilo v mariborskih zaporih tedaj približno 250, samih pravih aretirancev iz mesta. Slabo smo jedli — največ nagnit krompir in osladno meso pujskov v času svinjske kuge. Reševale so nas pošiljke z doma. Ležali smo po sobah na golih tleh ali na peščici slame tesno drug ob drugem. Nenehoma so nas postavljali v vrste in prešteli. Silili so nas k ponižujočim delom. Vpitje in priganjanje z grožnjami je bilo na dnevnem redu. Ponoči so nas pijani esesovci trgali iz spanja, da smo po hodnikih do nezavesti delali »zabje skoke«, oni pa so kričali ter nas breali v zid in tla. Kdor je kršil njihov »red«, so ga v kletnem bunkerju obdelali s škornji in jermeni.

Proti koncu maja je brutalnost okupatorjevega režima v Meljski kasarni popustila. Med stražarji so se pojavili bivši dunajski policisti. Eden izmed teh nas je celo tolažil, češ da je sam po Hitlerjevem prihodu v Avstrijo kot bivši »soci« odsedel dva meseca v »sanatoriju«, iz kakršnega pa da bomo tudi mi skoro že rešeni. Mene pa je nekako zaupno vprašal za mnenje, kako dolgo bo mogel še trajati »takšenle hitlerizem«. Ti Dunajčani so nam celo pomagali vtihotapljati alkohol in tobak v ječo.

Gestapo nam je cenzuriral dopise in pakete. Obiske nam je dovoljeval le izjemoma in še to samo v prisotnosti oboroženecv in z uporabo nemškega jezika v pogovoru.

V zadnjih dneh maja nas je iznenadil ukaz taboriščnega komandanta majorja Loebiusa, ki nas je pozval k petju. Med nami je bilo več stotin pevovodij — zlasti učiteljev in duhovnikov. Ti in drugi so tvorili odlični pevski zbor z dirigentom Pecem Segulo. Ob štiriglasnem petju naših ljudskih in umetnih pesmi, na dvorišču so Nemci strmeli nad našo pevsko kulturo. Ob pesmi »Gor čez izaro« se je razjokal stražar — koroški Slovenec. Mariborski kulturbundovci so se pritožili proti našemu petju, češ da pohujšujemo ljudi v mestu, kjer je slovenska beseda prepovedana. Ob urah petja je bila zares vsa okolica kasarne polna hvaležnih poslušalcev, nagnjenih pri oknih vseh bližnjih hiš. Vse to prepevanje pa je kmalu prenehalo. Ko je kasarno zapustil prvi transport pregnancev, so ostali zaporniki v znak protesta proti temu sklenili molk.

Nismo vedeli za Hitlerjev ukaz »Naredite mi to deželo nemško, kakor je nemška ostala Stajerska!« Neznano nam je bilo, da so medtem na posebnih sejah v Gradcu, Beogradu in Zagrebu krojili našo usodo. Sele 6. junij nam je prinesel več jasnosti.

Nekaj dni prej so esesovci po sobah popisali jetnike, ki so na

svojih domovih imeli pse, pri teh pa so se zanimali za njihovo pasmo in velikost. Nekdo je to takole tolmučal: »Da se bodo vedeli ravnati, ko bodo ponoči vdrli k našim družinam...«

Jetniki smo morali vsako jutro očistiti vse kasarniške prostore. Pospravljanje po pisarnah je večkrat prostovoljno prevzel celjski sodnik dr. Požar, da je mogel tam pobrskati po mizah in predalih. V sobe nam je prinašal polne žepne predmetov, zaplenjenih zapornikom in shranjenih v pisarniških omarah. Zlasti dobro nas je oskrbel z žepnimi nožki. Nekega dne pa je na mizi tam našel nekakšen seznam transportov z namembno postajo Arandjelovac! To je bila važna novica. Vendar smo dvomili, da bi Srbija bila namenjena nam vsem.

Dne 4. junija so Nemci prepovedali vsak obisk v kasarni in odklonili sprejemanje paketov, kar je tudi napovedovalo odločilne dogodke.

In res! V noči od 6. na 7. junija 1941 so nas v zaporih prebudili prihajajoči kamioni in z dvorišča kasarne smo zaslišali otroški jok. Pripeljali so družine, vse iz Maribora samega. Zjutraj so jim iz zaporov priključili družinske očete pa tudi nekaj Celjanov brez družin. Sestavljali so prvi transport — ali za Srbijo? Pridemo na vrsto tudi mi?

Meljska kasarna — zbirno taborišče

1. NEGOTOVOST

Vso to zgodnjo pomlad leta 1941, vse te tedne v mariborski Meljski kasarni je pred nami 1300 jetniki viselo veliko vprašanje: Kakšno usodo nam Nemci pripravljajo? Pred istim vprašanjem so stali tudi zaporniki v drugih krajih okupirane Šajerske in Gorenjske.

Nismo sicer pozabili, kar nam je 19. aprila 1941 ob svojem celjskem obisku napovedal sam vrhovni SS — šef rajhsfirer Himmler, poln sarkazma v besedah: »Ločili se bomo v miru. Spodnja Stajerska hoče biti nemška. Vi vsi pa pojdete v neko bratsko slovensko deželo...«

Zdaj pa je bilo videti, kakor da o nas še ni odločitve in tudi da ta ne bo enaka za nas vse. Gestapovci in esesovci so uganjali z nami nekakšno slepilno igrjo. Vse dneve so nas zasliševali, kakor da nas še pretresajo. Po zaslišanju so mnogim ukazali nositi rdeče trakove v gumbnici sukničja. Druge spet so označili z »E« (ugibali smo: Evakuierung? Entlassung?). Nekateri so zaznamovali z »A«, »I« in s »KG«, kar je pomenilo »Kreisgericht« (okrožno sodišče), kamor so jih v resnici premetstili.

Vsakih nekaj dni so kako desetino jetnikov izločili in poslali domov. Ob odpustu so te ljudi na hodniku pred našimi sobami postavili v vrsto in jih razglasili za proste pod pogojem, da bodo služili firerju in Rajhu. Pri tem so bili zelo glasni, da smo ostali mogli vse to slišati. Odpuščeni so veseli odhajali iz kasarne, pri čemer so mnogi dvigali roke v nacistični pozdrav.

To vse pa je bilo le varanje oproščenih kakor tudi vseh ostalih zapornikov, kajti vse odpuščene so ob odhajanju transportov kmalu spet polovili. Ta igra je imela namen prikriti nameravano izselitev in vzbujati vero, da pojdejo ostali prav tako domov, ko pride vrsta nanje. Pri tem so marsikoga uspavali toliko, da niti pomislili ni na to, kako bi kaj svojega imetja spravil na varno. Nemcem je bilo pač nadvse važno: priti do celotne lastnine izgnanih Slovencev.

Po dotedanjih Hitlerjevih vojaških in političnih uspehih v Evropi ni bilo v maju 1941 niti pravega bojišča več. To dejstvo je

ŽENA · DOM · DRUŽINA

DA BO PRAZNIK ZARES LEP

(Namesto besed ob prvem maju)

Tako sončna aprilska nedelja je bila, da malo takih. Nebo je bilo daleč naokrog brez oblaka in le še precej hladen vetrič je dal čuti, da najtoplejši meseci v letu še niso prišli. Poigraval se je s krošnjami dreves, zamajal vrhove smrek, kmalu nato ko je pesem gozda in vetra postala podobna bučanju oddaljene reke, se je vse ponovilo. Precej visoko smo bili — nekaj nad tisoč metrov — in tu in tam je še v zaplatah ležal sneg. Sicer pa je bilo toplo in martinčkom, ki so se greli na soncu, so se pridružili tudi že prvi nedeljski izletniki. Jopice so odromale v torbe, čevlji so sfrčali z nog in kmalu so bližnje grmičje pobelile tudi srajce, ki so prej toplim sončnim žarkom branile dostop do mlečnobelih rok in ramen. Tako so storiili nekateri, toda ne vsi.

»Marko, lepo te prosim, vrzi vendar tisto umazano palico v stran! Le zakaj moraš prijeto vse, kar vidiš?«

In Marko je ubogal. Prišel je k mami, poslušno sedel poleg nje na klop in si s hitro kretljivo utrnil z noska nekaj kapljic znoja. Odpel si je toplo volneno jopico, jo hotel sleči, toda:

»Marko! Kdo ti je pa dovolil, da se slečeš? In s temi umazanimi rokami hočeš to storiti! Samo delo imam s teboj!«

Pa se je Marko potem le slekel — posredoval je namreč očka, ki je že prej odložil srajco in zlezal v kratke hlače. Mama je oba očitačo pogledala in utihnila. Marko je odšel s fantkom iz sosedne družbe nabijati žogo in nekaj časa je bilo vse lepo in prav. Nato pa se je začelo znova:

»Marko, ne valjaj se po tleh!«

»Marko, ne lomi šib!«

»Popravi si srajco, ki ti je zlezla izza hlači!«

»Marko, ne nagajaj Vojku!«

In tako je dobil pobit še klobfota, pa so solze zamočile nedeljski izlet. Medtem sta se očeta obeh fantičev odločila, povabila sta sinova k sebi in vsi štirje so jo mahnilo »iskat zajčkov«. Zeni pa sta sedli skupaj in Markova mati je potočila:

»Sama ne vem, kaj je z mojimi živci. Vse me razburi in včasih se od zdržanega gneva vsa tresem. Dopoldne sedim v pisarni, popoldne pa se mučim z Markom. Niti ob nedeljah si ne spočijem! In mož je prav tak kot Marko. Kadar sta skupaj doma, je hiša polna njegove vpitja in smeja. Meni pa vsak trušč kar zaboli. Najbolj sem srečna takrat, kadar sem sama. Ne vem, kaj bi bilo, če bi imela še enega otroka!« Sedela je in se kdaj pa kdaj žalostno nasmehnila. Ona ni odložila jopice, čeprav ji je bilo toplo in ni vrgla čevljev z visokimi petami v torbo, kamor je spravila moževe. Vsa trda je kar boleče čakala na to, da bo spet zaslišala Markovo vpitje in čisto v resnici je bila zelo, zelo nesrečna. Šele kakih šestindvajset let ji je bilo, pa je vendar le prizanesljivo opazovala nekaj let starejšega moža, ki se je s sinom pripodil po travi.

»Prav nič me ne pogrešata,« je še dejala in se še tesneje zavila v jopico.

Kako jim je minil dan, ne vem. Mi smo odšli prej. Toda takšen kot bi bil lahko, prav gotovo ni bil. Ko so se skrili našim očem in mi je le še veter prinesel na uho Markove vzklike, se mi je utrnula misel, da v njegovi družini pravzaprav vsi zelo grešijo. Mama, ki niti ob nedeljah ne preneha biti mati in žena ter sinu in možu ne more in ne more postati prijateljica, mož, ki ji noče pomagati iz tega in končno tudi Marko, ki pa greši toliko kot vsi otroci. Zakaj ne bi vsaj ob nedeljah in praznikih pustili skrbi doma? Zakaj se ne poigrate in ne stečete po bregu navzdol tako kot takrat, ko ste bili še dekle? Preveč ste utrujeni? Toda to vas bo razvedrilo, prav tako kot vas mora razveseliti vesel obraz vašega otroka, ko vam ves ponosen prinese prvi pomladni cvet, pa čeprav je ta še skromen in majhen. In zakaj sebe in svojega malega ne oblečeta tako, da vam ne bo treba jokati, ko boste čistile obleko? In zakaj končno vsem v družini ne poveste, da je nedelja tudi vaš dan in da vsaj takrat ne boste delali nič več kot

vsil ostali?! Pa vam bo dan lepo minil in nič več se ne boste počutili stari!

To-le sem vam nameravala povedati namesto vsakoletne želje, da bi lepo preživeli prvi maj. Da bo res lep, je namreč odvisno od vas samih. In ko boste pred praz-

nikom spravljali v torbo potico in imeli tisoč skrbi, se mimogrede spomnite, da bo vaš nasmeh osrečil tiste, ki jih imate radi. Da bi bil torej čimbolj sproščen in širok.

-ij

DOVOLITE - jaz sem vaš sin

Ali denar lahko izpolni vrzel, ki je nastala v notranjosti doraščajočega otroka? Nikakor ne! Denar je sredstvo, s katerim plačujemo dobrine sveta, ki pa so minljive. Med te nikakor ne moremo uvrstiti čustev, ki klijejo in ko se razbohotijo, zavzamejo s svojo rastjo vsak delček človekove notranjosti. Šele spoznanje, da so bila čustva namenjena nekemu, ki

jih je preziral, uspe zatreti nadaljnjo rast še tako zdravih korenin.

Te misli so me obdajale, ko sem odložila liste strganega šolskega zvezka, ki mi jih je na pot prinesel pomladni veter, ko sem stopila mimo smetišča ob robu mesta. Pisava na njih je bila otroška. Misli, ki vsakemu mlademu bitju rojijo po glavicah, so mi že od nekaj zelo ljube. Sklonila sem se in liste pobrala. Sedla sem na bližnji klop in vrstila strani. Ugotovila sem, da držim v rokah dnevnik: »Le kaj je tega mladega pisca tako silno užalilo, da mu dnevnik ne pomeni ničesar več?« sem pomislila. Pogled se mi je ustavil na strani, na kateri je je bilo narisano sonce, gorovje in travnik, posejan s cveticami. Pod sličico je pisalo: 1. maj.

Z zanimanjem sem se lotila branja vrstic, ki jih je v svoj dnevnik vtilval mladi pisec. Uvod je bil namenjen cvetoči pomladi in lepoti v gorah, kjer sta z mamico praznovala prvomajске praznike. »Kako silno sem želel, da bi bil z nama!« je pisalo med drugim. Stavek me je prevzel tako, da se mi je dozdevalo, da prav poleg sebe slišim droben glasek dečka, lastnika strganega dnevnika.

»Le komu so te besede namenjene?« sem se vprašala. »Uboga mamica« je nadaljeval, »ko sva na igrišču poleg planinske kočice igrala žogo, ji je postalo slabo. Njeno bolno srce ji dela težave. Pa se kljub temu trudi, da bi me osrečila in razveselila. Nek tovariš od sosednjega omizja me je povabil naj se vključim v igro z njegovimi otroki. Bil sem mu zelo hvaležen. Občudoval sem ga, kako pozoren je bil do nas in koliko novih iger nas je naučil. Njegovi otroci so bili nanj zelo ponosni, jaz pa sem želel, da bi jim lahko dokazal, da imam tudi jaz pametnega in skrbnega očeta.«

V naslednjih vrsticah je deček opisal, kaj sta z mamico kupila za denar, ki ga je poslal zadnji mesec oče. Vrhunec hrepenenja po očetovi bližini pa je dosegel stavek: »Le kdaj bo tisti dan v letu, ko bo imel čas moj oče tudi zame?«

Da do tistega dne ni prišlo, je bil dokaz strgan dnevnik dečka, ki bo morda čez leta moral ob srečanju z očetom svoj pozdrav dopolniti z besedami: »Dovolite — jaz sem vaš sin.«

-d.

Pomladne nevšečnosti

Vsaka pomlad prisene svoje radosti, pa tudi težave. Prvo toploto in cvetje nam marsikdaj zamorj teška utrujenost, ki lega v nas, slabo počutje in ne nazadnje tudi zatekle in trudne noge. O prvih dveh težavah smo že pisali in skušali svetovati, pa bomo tudi morda še kdaj, danes pa smo se odločili, da bomo posvetili nekaj minut tem trudnim nogam in gležnjem. Nasvet bo prav gotovo prav prišel tistim, ki opravljate svoje delo večidel stoje.

Torej — najprej je treba v nogah pospešiti cirkulacijo krvi. Na pomlad zatorej zaspite z nekoliko dvignjenimi nogami — podnje podložite majhno blazino.

Ko se vrnete z dela, lezite vsaj za nekaj minut in spet visoko dvignite noge. Utrojenost bo prešla mnogo hitreje, kot če boste sedeli in božali svoje bolne noge.

To pa lahko storite jutraj, še predno vstanete. Nogo dvignite in jo čisto lahko masirajte. Nato storite tako še z drugo in bolje se boste počutili.

Kaj pa zvečer? O kopianju ne bomo govorili — vemo, da je to nujnost. Ko ležete v posteljo, se skrite, nekajkrat »zavozite kolo«, nato podložite pod noge blazinicico in zaspite.

Ce svoje delo opravljate stoje, potem kdaj pa kdaj prenesite težo telesa samo na eno in nato samo na drugo nogo. Pa še to — med delom ne nosite visokih, tankih peta.

Ce ste gospodinja, se navadite, da boste nekatera opravila opravili sede. Likate lahko sede, čistite zelenjavo, pripravljate testo za pecivo in ne vem kaj še vse.

In osnovna zapoved — izogibajte se vseh takih položajev, ki ustavljajo kroženje krvi. Ne nosite tesnih pasov za nogavice in

zvečer čimdlje kopajte noge v topli vodi.

Ko boste odšli na dopust, ne negujte samo svojega obraza in rok. Spomnite se tudi na noge. Hodite bos, če se le da, brodirite po vodi, skratka, zavedajte se, da so noge končno tisti del telesa, ki najbolj trpijo — in se po navadi nanje spomnimo samo takrat, kadar nas bolijo.

Pomenek s ceste

Zaključek šolskega pouka. Otroci so prihiteli na ulico, kot da bi se jim kdo ve kako mudilo.

Prisluhnila sem drobnemu glasku tik za menoj. »Marinka, debelinka...!«

»Zatožila te bom tovarišici, ker me vedno zmerjaš!« je s tresočim glasom odgovorilo dekletce, ki so ji besede veljale.

»Marinka, Marinka, debelinka!« je vztrajalo drugo dekletce z izzivalnim glasom.

Marinki so po licu pritekale solze. Pa tudi te niso omeščale njene nasprotnice. Nasprotno, še z večjim veseljem je žalila ubogo jokajoče dekletce.

Prav v trenutku, ko sem hotela poseči vmes, je iz šo-

le pritekel majhen deček. Obstal je in prisluhnil besedam, ki jih je govorila Marinkina sošolka.

Deček je stopil pred jezično dekletce in se ji zavrnil v oči. Pričakovala sem, da bo stegnil roko in ji »po fantovsko« dal zausnico. Toda, zmotila sem se. Z mirnim glasom ji je dejal: »Ali te ni sram Anica, da svojo sošolko zmerjaš in žališ? Pojdi raje domov in napiši domačo nalogo, da ti jutri ne bo treba prepisovati iz Marinkinega zvezka. Sicer pa, ali se vam ne zdi, da je lepše, če gremo skupaj?« Prijel je deklici za roke in skupaj so ubrali pot proti domu.

»Glej, glej, kako lep primer tovarišiva!«

Da-ca

V začaranem krogu peres

Janko je učenec prvega razreda. Vse bi bilo lepo in prav, ko ne bi bila tovarišica nekega dne povedala, da bodo pisali s črnolom »Tega sem pa res vesel,« je dejal Janko, ko je hitel iz šole domov. »Sedaj se bom tudi jaz naučil pisati s črnolom. Ne bo znal samo starejši brat, ki mi je že tolikokrat dejal, da ne znam nič drugega kot držati svinčnik.«

Ni utegnil spraviti torbice na svoje mesto, ko je že povedal mami: »Sedaj mi boš morala kupiti pero, držalo, črnilo in pivnik!« Tako je hitel naštevati. »Kaj res?« je vprašala mama. »No, ker si priden, ti bom kupila nalivno

pero.« »Ne, tega pa ne smemo imeti. Pisali bomo s peresniki, ker samo z njimi se da lepo pisati. To nam je tovarišica še posebej naročila.« »V redu, jutri dobiš sto dinarjev in sam si boš kupil tisto, kar potrebuješ,« je razpravo o črnilu in peresniku zaključila mama.

Naslednji dan je Janko prej odšel z doma. Treba bo skočiti še v trgovino. »Danes bo lepo v šoli,« si je govoril na poti. Ko je stopil v razred, so ga sošolci takoj obstopili. Primerjali so peresnike, ugotavljali, kateri je lepši in nazadnje razlili še Jankovo polno stekleničko črnila. No, dan se je lepo začel!

»Imate vsi peresa in držala?« je vprašala tovarišica, ko se je pričel pouk. »Vsi!« »Kar pripravite!« In začeli so. Toda Janku ni in ni šlo. Ko je vlekel črto navzgor, je bila preširoka, ko pa jo je vlekel navzdol, se je pero zataknilo in okrog črke je bilo kar naenkrat vse polno majhnih drobnih temnih pikic...

»Danes ni bilo čisto nič lepo v šoli,« si je dejal, ko je šel domov. Skrbelo ga je, kaj bo, če res ne bo nikoli znal pisati s črnolom. Zaspal je s skrbojo in imel čudne sanje. Obiskalo ga je nič koliko peres. Videl je rumene, bele, črne peresnike. In nekateri so celo govorili. Vprašal jih je: »Povejte mi, draga peresa, katero od vas zna pisati brez pack?« »Dragi deček, nobeno! Mi smo peresa za odrasle ljudi in ne za otroke.« »Ze, toda kaj bo z menoj,« je znova vpraševal Janko. »Vzemij roke svinčnik in piši v tovarno. V tisto, kjer nas izdelujejo. Lepo jih prosij, naj izdelujejo tudi taka peresa in peresnike, ki jih bodo lahko uporabljali tudi otroci prvega razreda.« Janko pa je jokal, kričal in se zbudil iz sanj. »Kaj sem le sanjal?« se je vprašal. Ni se mogel spomniti.

Toda mi natančno vemo, zato je zadnji čas, da rešimo problem in pripravimo za otroke peresa, ki bodo zanje primerna.

M. T.

ČEVELJ Z VELESEJMA

Na obisku pomladanskega zagrebškega velesejma obiskovalca presenetijo izredno lepi modeli čevljev domačih tovarn. Zelo lični so, sodobni — samo cene ni bilo poglob. Pa vendar — da bi jih vsaj v prodajalnah kmalu dobili! Za tak-le čevljiček bomo prav radi odšli kak stotak več, kajne?

S. N.

LAŠČANI KREPIJO GOSPODARSTVO

posledice se čutijo povsod

Ze v zadnji številki smo pisali o velikih gospodarskih nalozah, ki so si jih zastavili kolektivi iz laške občine. Bržčas bo prav, če si podrobneje ogledamo, kaj želijo.

Pivovarna bo skušala zgraditi v naslednjem obdobju novo sladarno. Vendar sodijo, da je potrebno tudi mnoge stroje, ki še obratujejo, zamenjati z novimi. Tudi Tovarna lesne galanterije ima v mislih gradnjo novih proizvodnih prostorov. Predvsem rabijo sušilnico lesa, ustrezno skladišče in zaobjarno. Istočasno pa se je velika tekstilna tovarna »Volna« spričo posebnih pogojev, ki omejujejo večje investicijske skoke, odločila, da bo letos predvsem skrbela za zamenjavo že dotrajalnih strojev. Sodi jo pa, da je nujno ustrezno

urediti tudi lesnogalanterijsko podjetje »Bor«, mehanično delavnico in podobne manjše obrate, ki pa jih občinsko središče in močan turistični kraj rabi.

Zanimivo je tudi, da nameravajo »Laščani« posvetiti letos še posebno pozornost gospodarjenju v gozdovih. Toda za razliko od prejšnjih let bodo gojitvena dela dobila prednost. Pri tem ne

gre za velike investicije, gre pa za enotno politiko, ki jo v občini nameravajo izvajati. Gre za prepričanje, da se tudi mala investicija, ki morda čez dvajset ali trideset let da velik učinek, izplača in da je umestna.

Stanovanja in nadaljnja stanovanjska izgradnja pa v tem predelu celjskega okraja še slej ko

prej ostanejo prvi in najtežji problem. Razumljivo je, da mu zaradi tega posvečajo še večjo pozornost. Ze lani so začeli z gradnjo 32 stanovanj v stolpiču, dogradili ga bodo letos. Vendar menijo, da pri tem ne sme ostati. Razen tega tudi sodijo, da bodo letos zasebni investitorji vložili kar okoli 20 milijonov za gradnjo stanovanjskih poslopj.

Vaše vrstice

ŠE ENKRAT »URADNO OBVESTILO«

Takoj v začetku opozarjamo bralce, da dopisi državljanov objavljeni v rubriki »Vaše vrstice« ne morejo pomeniti niti niso enake stališču redakcije lista. Vendar menimo, da je prav, če list preko te rubrike dobi značaj javne tribune. Razumljivo pa je tudi, da skušajo to nekateri izkoristiti za svoje osebne namene. Hkrati je tudi razumljivo, da uredništvo ne more sproti vseh spornih zadev razčistiti, kajti sicer bi te rubrike tudi ne rabili. Istočasno pa je tudi jasno, da javna razprava zadevo neprisliljeno pripelje do konca in do jasnega stališča. Zaradi tega tokrat še enkrat prosimo, da bralci v tej rubriki ne skušajo iskati posebne možnosti za obrekovanja ali plasiranje neresnic, kajti le te se v javni razpravi še toliko huje maščujejo.

NEUPRAVICENA KRITIKA

Občinski ljudski odbor Mozirje, dopis je podpisal načelnik za gospodarstvo M. Požarnik, nam pojasnjuje, da je bilo pismo Zavolovška, ki smo ga pred kratkim objavili, neresnično in zlonamereno.

Občinski ljudski odbor namreč ni prezrl pravic vajenca. Prav nasprotno. Zadevo bodo še enkrat podrobno »prereševali«, vendar nam že dosedanja dokumentacija lepo ponazoruje, da je občinski ljudski odbor — oziroma organi samoupravnega telesa v komunni — pravilno ravnal.

Dokumenti tudi zgovorno pričajo, da ni možno niti podvomiti o nehumanosti ravnanja občinske administracije.

Menimo pa hkrati, da na naša dolžnost, da se prizadetim osebam opravičujemo. To bodo morali storiti Zavolovškovi. Hkrati pa je tudi jasno, da kritika ob-

javljena v rubriki »Vaše vrstice« ne more biti plod neke abstraktne objektivnosti, temveč le rezultat subjektivnega mišljenja posameznega državljana. Naša dolžnost pa je, — to velja enako tudi za politično in upravno po-

dročje dejavnosti —, da upoštevamo sleherno mnenje. Zelimo pa, da bi bilo v pisanju čim manj zlonamernosti in potvarjanja dejstev, čeravno vemo, da tudi mi-mo tega ne bomo mogli.

Uredništvo

OB DVAJSETLETNICI BRIGADE

Na progi

Leto 1946. — april... Štiri čete celjske brigade »Kajuh« gredo na udarniško delo, na mladinsko progo Brčko-Banovići. Daleč so ostali domači kraji, daleč dvomi mnogih, ki so nezaupljivo zmajevali z glavami.

Nas niso čakala lična naselja, moderni gradbeni rekviziti, ne luč, ne voda in prvo noč smo preždeli kar pod milim nebom. Veter je zavijal in dež je neusmiljeno rosil in šele čez dan smo poiskali zavetje v bosanskih hišah. Imeli smo krampe, lopate, stencas, kotle za hrano in to je bilo vse. Toda ne, imeli smo mladost in vedro voljo!

Skoraj ves čas sem bila bolna, nisem bila mnogo na delu, toda domov nisem hotela. Včasih sem nosila vodo žejnim brigadirjem, dežurala, zraven pa vsak dan nekaj napisala.

Ko smo odhajali na delo, smo zapeli tudi tisto pesem, ki sem jo sama napisala »Daleč zdaj so domači kraji.« Ob večerih smo imeli včasih taborni ogenj, recitirali in brali smo tisto, kar je kdo napisal.

Bili so naporni dnevi, dolgi delavniki, toda svojo nalogo smo opravili uspešno. Ko smo po dveh mesecih korakali spet med drugimi brigadami Slovenije po Ljubljani, smo bili — čepav ne kot danes vsi v lepih uniformah, temveč v pisanih krilih in hlačah vseh barv in krojev — ponosni, zagoreli in veselo smo vzklikali Titu in svobodi.

Ko je ravno dvajsetletnica prvih delovnih akcij, se močno spominjam teh dni. Danes smo mi že v zrelih letih — matere in očetje smo, veselimo se pa, da je mladina Jugoslavije svoje obljube častno izvršila.

Ob velikem jubileju čestitam in pozdravljam vse, ki smo bili takrat ena družina, pozdravljam pa tudi one, ki na delovne akcije odhajajo tudi zdaj.

Vida Rosenstein — Mašera
Bočna 142, Šmartno ob Dreti

Pred dnevi so mozirski mladinci pregledali svoje dosedanje delovanje. Obravnavali so nekaj problemov, ki so trenutno najbolj pereči. Govorili so o nadaljnjem izobraževanju mladine, saj je gotovo, da brez znanja in s samo dobro voljo ni možno najsmotrnejše in najučinkoviteje izkoristiti

Našo željo ste uresničili

Tov. urednik!

Pred mesecem sem napisal članek pod naslovom »Kako je s časopisom«, ki je bil objavljen v rubriki »Vaše vrstice«. V njem sem vas spraševal, kako je z dostavo časopisa, ker ga dobe v Gaberju že ob dveh, na peronu pa šele ob štirih popoldne. Dali ste mi pozitiven in tolažilni odgovor, da boste moj predlog upoštevali. Prav lepa hvala za odgovor.

Sedaj se vam vnovič javljam in to ne z vprašanjem in kritiko, ampak s pohvalo mnogoštevilnega občinstva. Uvideli smo, da ste svoj odgovor tudi uresničili in takoj izboljšali dostavo. Tako ste omogočili mnogim želim

bralcem, da Celjski tednik sedaj že lahko dobe v dopoldanskih petkovih urah. Tudi to se opaža, da se je naklada res povečala za 4000 izvodov, saj je precej utihnilo godrnjanje čez »Celjskega tednika ni več«. Zelimo, da bi se naš priljubljeni list res še bolj razširil in da bi bil čim bolj pristopen tudi v druge kraje razen celjskega okraja. Z veseljem spremljamo vesti o najrazličnejših dogodkih, kateri se dogajajo pri nas in po svetu. Celjski tednik je list, katerega rado čita staro in mlado — vsi pa se ob njem razvedrimo. Tudi njegova cena je primerna, saj je najcenejši od vseh časopisov.

Edi Masnec
Sempeter ob S.

Pomanjkljivosti pri sprejemu ŠTAFETE MLADOSTI V CELJU

Tovariš urednik!

Ne bi rad podrobno opisoval vsega ceremoniala (ki ga pravzaprav ni bilo) pred kinom Union. Nekaj pa je v letošnjem sprejemu štafete mladosti vendarle še treba povedati. Čas, pol ure, ki je bil odmerjen za sprejem in pre-

dajo, prav gotovo ni dolga doba. Toda mislim, da ne bi smel biti samo to, da smo v tem času slišali nekaj čestitk kolektivov šol in govor podpredsednika okraja, pa še tu in tam nekaj skladb godbe na pihala, temveč bi ga bili lahko izkoristili tudi za krajši kulturni program. Tako pa smo čakali, komaj čakali (ne samo gledalci), da je pol ure minilo, ker teh trideset minut pač nismo z ničemer izpolnili.

To je eno! Drugo pa je bila — okrasitev. Prepričan sem, da bi bila lahko tudi ta z malo več truda mnogo lepša. In ozvočenje? Tisti, ki smo stali zadaj, sploh nismo nič slišali. In tudi štafete, ki je pritekla v mesto nismo videli! Vse je bilo nekako mirno, mrtvo, tudi zaploskali nismo kot ponavadi. Pa vendar je bil za vse nas to prazničen dan. Le, da je prizadevanje ostalo na pol poti. Kako bi bilo, če bi pevski zbor zapel, pa čepav samo tisto pesem »Lepo je v naši domovini biti mlade? Kaj ne bi bilo lepše? Morda bi celo mi zapeli z njimi!

Jože Volfand,
Učiteljšče

»Tako me boli glava, da ne morem na delo!« je rentalil delavec Pepek, ko se je zbudil v ponedeljek. »Preklemana reč! Veselo pa je vseeno bilo, čez polnoč smo ga potegnili. Samo ta presneta šmarnica: čisto zanič sem danes. Katra, bolan sem, ne morem v službo!« Zenica ni bila dobre volje. »Seveda, saj si lahko! Namesto, da bi se preko nedelje pošte-no odpočil, si krokal do polnoči. Danes pa imaš mačka in še ob zaslužek boš!»

Taki ponedeljkovi prepiri so dokaj pogosti tudi na Šmarškem. Ni pa zlo samo v tem, da se ljudje v nedeljo ne spočijejo, hujsje je to, da preutrujeni prihajajo na delo, zaradi česar slabi pozornost in je ob ponedeljkih posebno med moškimi največ delovnih nezdov. To je še druga stran, ki je močno škodljiva za človeka in proizvodnjo. V šmarški občini je bilo lani zaposlenih

„Plavi“ ponedeljek

4.305 ljudi, med temi 62 odstotkov moških. Pri delu pa se je ponesrečilo 339 ljudi, a med temi kar 264 moških in samo 75 žena. Največ nezdov je bilo v gozdarstvu, industriji in gradbeništvu. Če pogledamo število delovnih nesreč glede na dneve v tednu, ugotovimo, da je bilo med moškimi delavci največ nezdov ob ponedeljkih in to v prvih štirih urah dela, kar pomeni, da se delavci v nedeljo niso dovolj odpočili in je k temu v mnogih primerih pripomogel še alkohol. Zanimivo je tudi to, da je razmerje v primerjavi z nesrečami, ki so

se pripetile ženskam, popolnoma obratno. Tu je bilo najmanj nesreč ob ponedeljkih, pač pa je naraščalo proti koncu tedna. Ta trajen vzpon nesreč proti koncu tedna nedvomno povzroča postopoma naraščajoča utrujenost. Primerno pa bi bilo, da bi ta pojav podrobneje proučili in zaključili, kateri so tisti vzroki, ki odločajo tako nasprotje v primerih delovnih nezdov.

V šmarških podjetjih skrbijo za delovno zaščito. Lani so za izboljšanje le-te vložili 31.500.000 din. Najbolj skrbno so se lotili utrjevanja delovne zaščite v ste-

klarni »Boris Kidrič«. Gradbenem podjetju v Rogaški Slatini, Tekstilnem obratu v Kozjem in Železniškem transportnem podjetju. V teh podjetjih so devetkrat med letom razpravljali na sejah delavskih svetov o tem vprašanju in določili za to sorazmerno z ostalimi podjetji največ sredstev. Prav bi bilo, da bi povsod odločno nastopili proti »plavim« ponedeljkom in s tem preprečevali nezgode, ki povzročajo veliko škodo družinam in podjetjem. Samo zdravljenje bolnikov na šmarškem območju je stalo družbo 256 milijonov lanske leto. O tem pa bi morali globoko premišljevati posebno še tisti delavci, ki se ob nedeljah ne znajo v redu odpočiti in se zastrupljajo z alkoholom. Dosti manj bo družinskih prepriov in dosti manj nesreč, ki imajo lahko zelo usodne posledice.

Domačini navadno ne presoja-jo svojega kraja in območja pravilno. To je tudi razumljivo. Navadili so se na vse, kar jih obdaja, zdi se jim samoumevno in nekako nujno. Taki smo tudi prebivalci celjskega okraja. To pa velja za vse, za Celjane, Kozjane in one, ki žive v Zgornji Savinjski dolini.

Toda, če si nekdo, čeravno samo bežno, pogleda vse območje okraja, bo prav gotovo prišel do zaključka, da je celjski okraj lep, čudovit. Da, res je poln kontrastov, toda zato še lepši. Res je tudi, da do tega zaključka ne bi prišli oni, ki lepote ne spoštujejo. Hkrati pa je res, da smo v celjskem okraju naredili le prvi korak, da bi lepoto pokrajine, lepoto in posebnosti krajev izrabili za gospodarske namene.

Istočasno pa jasno ne moremo mimo gotovega dejstva, da je domala v vseh krajih precej ljudi, ki se za to borijo, ki svoja olepševalna ali turistična društva napenjajo do skrajnih meja, in sicer prav na tisti pravi — izraz nikakor ni pravi — amaterski in samoodpovedovalni način, da bi čudoviti pejzaži, ki jih naša ožja domovina skriva, dobili tudi ustrezen okvir — in istočasno tudi ustrezno priznanje.

Morda bo kdo rekel, glej jih, zopet hvalijo Logarsko dolino. Ne, Peljal sem se namonoma skozi Obsotelje, skozi Kozjansko, bil sem na vitanjskem koncu, v laški občini, v Savinjski dolini, Šaleški, bil pa sem tudi v Logarski.

Nobene — domala nobene razlike ni. Kozjanski predel je tako lep, da bi se mirno postavil ob kogarkoli, če bi imel možnost, da se meri po otroško. Drugačen je, toda lep. Enako velja tudi za vitanjsko dolino tja do Doliča, isto pa lahko rečemo za vse kraje.

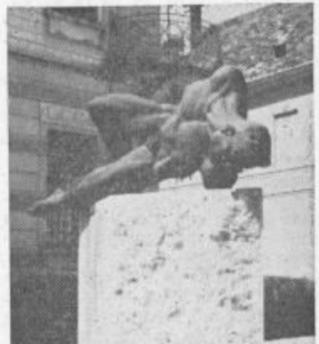
To so dejstva, morda niti preveč učinkovito napisana. Zato bo neprimerno bolj učinkovito pripovedovanje o prizadevanju turističnih in gostinskih delavcev, da bi te naravne dobrine, ki jih morda slučajno imamo, le dobile gospodarski smoter, da bi dajale tudi ekonomski učinek.

Predvsem so zato bajke krive slabe ceste. To čujemo povsod. Toda to je lahko le deloma res. Razen tega se tudi ne kaže izgovarjati na stvari, ki jih zaradi zahtevnih investicijskih vlaganj ne moremo takoj uresničiti. Bolj pomembno od tega je počutje turista, našega in tujega. Ker nam dejansko ne gre za to, da nekdo le enkrat pride k nam. GRE NAM ZA TO, DA PRIHAJA K NAM.

Interesanten materialni pogoj, ki dejansko zavira razvoj turizma — za to se borijo enako turistične in gostinske organizacije — pa je pomanjkanje tudi manjših urejenih cest, ki bi povežale vse naše kraje, ki slovijo. V zadnjem času se namreč vse pogosteje in večinoma srečujemo s turistom — letoviščarjem popotnikom. Takim turistom, ki ostaja v nekem kraju le nekaj dni, nato pa se preseli v drug kraj. Ob počitku, ki ga po enoletnem delu rabi, si želi povezati prijetno s koristnim. In v našem okraju imamo vse možnosti, da mu to omogočimo. Kajti nimamo samo planin — imamo tudi druge naravne lepote, podzemno jamo pri Velenju, ki jo bodo sedaj uredili, imamo mondenska (seveda lekolikor to prenesemo) središča, imamo odprte bazene s toplo vodo, slatinsko vodo, idilne kraje — mnogo imamo!

Pohvalno pa je, da so se turistične organizacije skupaj z gostinci letos te naloge resno lotile. Gospodarstvo in najuspešnejše delo ni samo forsiranje cvetličnih lončkov, čeravno je to tudi ZELO potrebno. Iniativa, ki so jo sprožili turistični delavci in gostinci je zato pohvalna in bo našla podporo povsod. Ker končno ne gre za malo stvar.

LEP JE NAŠ ,konec‘ sveta

zorilnimi znaki pred križiščem ceste in železnice. In sicer zlasti še zato, ker vagoni, ki jih tod nakladajo, zakrijejo prihajajoči vlak.

Vsi, ki to cesto uporabljamo, bi bili za to železniški upravi zelo hvaležni. Vemo pa tudi, da bi ustrezne zapornice bile najprimernejše. Veste, ki jih kot bralce, toda vseeno JE BOLJE, ČE OTROCI IMAJO STARŠE, KOT DA JIH PO NEPOTREBNEM IZGUBILJO V NESREČAH.

Franjo Kasensnik
Sempeter

Zapornice

Pred kratkim se je v Doberteših vasi pripetila težja nesreča. Mopedist A. B. je izgubil življenje. Zapustil je dva nedoletna otroka.

Menim, da bi se nesreča verjetno ne pripetila in da bi otroci ne izgubili očeta, če bi tod bila proga zavarovana.

Ta cesta, ki ji sicer pripisujejo manjši pomen, je v zadnjem času postala močno »frekventna«. In to je vse bolj. Pospešeni razvoj kmetijstva pa to težnjo še povečuje.

Zato menim, da je nujno, da cesto opremijo s potrebnimi opo-

MAJHNO PODJETJE

Lesno industrijski kombinat v Sošanju je z vsjo resnostjo pokrenil vse, da je kljub svojim predvidenim 360 milijonom bruto proizvoda za leto 1962, v prvih treh mesecih skorajda večino svojih polizdelkov (rezani les) plasiral v izvoz, in to za 85 milijonov dinarjev. Tako so dvignili izvoz za polnih 300 % od celotnega lanskega izvoza.

Doseganje tega pa ni ravno najlažje, kajti kombinat je v prvih treh mesecih pod planom za 12 odstotkov iz objektivnih razlogov. Obrat žaga je v rekonstrukciji, v obratu lesne volne pa je prišlo do okvare stroja. Vendar pa se vsi zavedajo, da bo treba plan nadoknaditi že v prvem polletju.

Se teže pa je z obratom lesne volne, kajti lesna volna ni več zelo iskana. Medtem ko je za lesne vrvi že zagotovljena prodaja, ni to primer pri volni, kljub 18 odstotnemu znižanju cen.

Upravni organi podjetja se dobro zavedajo, da je njihova vloga odvisna od izobraževanja, zato so lani in prav tako letos za večino delavcev organizirali družbeno-ekonomske seminarje, poleg tega pa skrbijo za čim boljše kvalifikacijski sestav svojih vrst in je v podjetju le še okrog 20 nekvalificiranih delavcev. Večina delavcev pa je po sklepu podjetja morala napraviti tečaj za izprašane gasilce, tako da bodo le-ti prvi lahko stopili v akcijo v primeru požara.

V kombinatu tudi aktiv ljudske mladine pridno dela. Razveseljivo pa je predvsem to, da so kar štirje mladinci člani centralnega delavskega sveta, saj

Dnevno steče na desetine hlodov po jermeniku (sl. 1). Skladišče lesa — v ozadju upravno poslopje (sl. 2). Velike skladovnice rezanega lesa dan za dnevno romajo na kamionih s prikolicami proti Reki in dalje (sl. 3). Mizarje skrbi, kako bo čez mesec, dva. Sproti morajo iskati potrošnika za svoje izdelke.

-ik

Naslovno vprašanje je bilo hkrati tudi moje prvo vprašanje. Dane Debič je rekel: — Zelo intenzivno. Izdelali smo kompletni elaborat za »Sosesko DOM I«, kjer bomo postavili štiri stolpce po 20 stanovanj. Od tega dva stolpca še to leto. V teh stolpcih bo šlo za tri različne tipe stanovanj, saj bo največje zneslo 65, srednje okrog 50 in najmanjše okrog 28 kvadratnih metrov uniformiranega koncepta, kakršen je v modi drugod, velja pripisovati dejstvu, da so družine pač različnih velikosti in da množičnih družin ni mogoče strpati v stanovanje kakor sardine v škatlo, če naj bodo njihove stanovanske razmere kolikor toliko udobne in ustrezne.

Našo stanovansko izgradnjo je prevzel nase stanovanski sklad s svojo poslovno službo. Ta na-

VELIK IZVOZ

je ravno mladina tista, ki s svojo smelostjo vnaša marsikatero delovno vzpodbudo.

V podjetju imajo tri ekonom-

ske enote, ki so se že dobro uveljavile.

Poleg težav, ki tarejo podjetje, je tudi to, da sodobno

opremljen mizarški obrat s 70 zaposlenimi nima prevelike perspektive, kajti v letošnjem letu so naročila bolj skopa.

AGROKOMBINATA

IZ RAZGOVORA Z DIREKTORJEM AGROKOMBINATA V ŽALCU ING. M. ZIDARJEM

Poleg kmetijske zadruge Savinjska dolina je o kmetijstvu žalske občine prav gotovo najpomembnejši Agrokombinat, to je nekakšen veleobrat, ki je nastal z združitvijo vseh kmetijskih gospodarstev na področju občine.

Kakor je že takoj na začetku povedal ing. Milovan Zidar združuje Agrokombinat devet proizvodnih enot in štiri samostojne obrate, in sicer kmetijska gospodarstva Celje, Arja vas, Vrbje, Zovneku, Založe, Sempeter, Latkova vas, nadalje združeno ekonomijo Vransko, vrtnarijo Medlog ter sadno drevnico Mirošan, poleg tega pa še semenarno, mlekarino in Mesnine v Celju ter strojno postajo v Žalcu. Z upravno službo je skupaj 14 organizacijskih enot.

V čem so trenutno najvažnejše naloge Agrokombinata?

Kakor povzeman iz razgovora predvsem v povečanju hmeljskih površin, saj predvideva program za leto 500 novih hektarov. Od tega jih je Agrokombinat nekaj že pridobil — največ v okviru bivšega kmetijskega gospodarstva Celje, najmanj pa v Zovneku. Predvidevajo, da bo celotna površina realizirana do jeseni. Tako bi se površina hmeljske proizvodnje povečala od 250 na 800 hektarov. S tem v zvezi bo tudi potrebno zemljo arondirati v ustrezne komplekse, na katerih bo mogoča kar najbolj organizirana kmetijska proizvodnja.

Novost, ki se obeta na področju hmeljarstva, bo tako imenovano plantažno hmeljarstvo. Pri tem bo zlasti značilno, da bodo v skoncentriranih nasadih uredili vodni in cestni režim, postavili nove žičnice izboljšane sistema, pri katerih ne bodo uporabljali več lesa, pač pa betonske prenapete drogove. Istočasno predvidevajo, da bi na prvem takem kompleksu (okrog 70 hektarov površine), kjer naj bi stekla proizvodnja hmelja že prihodnje leto, postavili obiralno sušilni agregat za strojno obiranje hmelja. Gre namreč za veliko halo, postavljeno nekako v center nasadov; tu bi šla rozga v obiralni stroj, kobule pa v tunnelsko sušilnico s posebno klimatsko napravo, kjer bi se ovladile in bi jih že po 24 urah lahko pošiljali v Hmezadovo skladišče. Takšen plantažni sistem bi seveda pomenil osnovo za socialistično proizvodnjo hmelja, istočasno bi odpadlo 17 tisoč obiralcev.

Kako kaže letos z izvozom hmelja?

Agrokombinat predvideva, če bo seveda ugodna letina, da bodo izvozili od 375 do 400 ton hmelja. Pri tem bo posebej pomembna kooperacijska proizvodnja s kmeti, ki bodo na matičnjakih gojili enoletne sadeže, tako da bo Agrokombinat pričel proizvodnjo že z drugoletnimi, kar bo povečalo proizvodnjo od 3 na 7 do 8 centov na hektar.

V nadaljevanju razgovora je Milovan Zidar obrazložil še nekatere druge načrte. Med drugim bodo uredili pitališče bekov in pitališče bikov v Latkovi vasi; pričeli z izgradnjo industrijske klavnice (lokacija je v podaljškju Petra in Gaberju); zlasti pa povečali in izboljšali krmsko proizvodnjo. Prav tako

predvidevajo, da bi povečali v nekaj letih sadno drevnico Mirošan na okrog 150 hektarov. Kar zadeva živinorejo, pa so tu največje težave z razdrobljenostjo pitališč, zato bi v perspektivi organizirali 4 centre, kjer bi lahko živinorejo kvalitetno izboljšali in pričeli s specializirano proizvodnjo. Toda za to bi bila potrebna seveda sredstva.

In na koncu — ker prinese konstituiranje vsakršnega podjetja s seboj takšne ali drugačne težave, je razumljivo, da brez

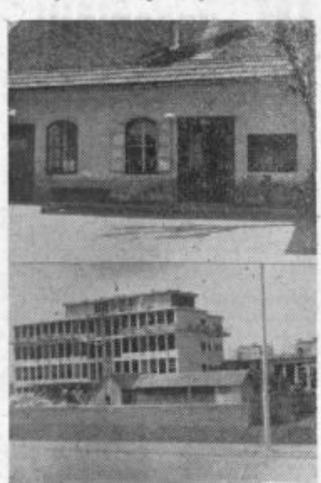
njih ne gre niti v Agrokombinatu. Da bi jih bilo čim manj, so že izdelali pravilnik o delitvi dohodka, o organizaciji in poslovanju ekonomskih enot, pri čemer so razmejili njihove pravice in dolžnosti; hkrati s tem končujejo finančno proizvodni plan. V ostalem je Agrokombinat tesno povezan s kmetijsko zadrugo in Institutom, kar vse bo vsekakor ugodno vplivalo na njegov start v kmetijsko proizvodnjo.

dhr

Montažni čolni

Podjetje »Sport« iz Beograda bo letos v maju na šestem mednarodnem sejmu tehnike prvič razstavljalo za prodajo montažne

čolne »Sport«, »Turist« in »Morska zvezda«.

STARA IN NOVA ŠOLA V VELENJU

700 velenjskih otrok — dijakov, ki obiskujejo I. osnovno šolo, se že veselijo, da bodo lahko v jeseni del pouka imeli že v prostorih nove šole. Dosedanja šola (zgoraj) imenovana »konjušnica« nikakor ne more zadoščati potrebam sodobnega pouka niti vzgoje, da ne omenjamo telesne vzgoje, ki bo šele v novih prostorih lahko živela.

Čolna »Sport« in »Turist« predstavljata zanimivo novost v pogledu konstrukcijskih in tehničnih svojstev, ker so lahki in enostavne konstrukcije. Za njihovo sestavljanje ni potrebno posebno strokovno znanje. Čoln »Sport« je dolg 3 metre, težak pa je 43 kg. Vanj gredo 3 osebe. Giblje se s pomočjo vesel ali pa z malim motorjem proizvodnje Tomos iz Koprca. Posebna odlika čolna je, da je oblika prilagojena karoseriji avtomobila Fiat 600 in se lahko na krovu tega avtomobila tudi prevaža.

Čoln »Turist« je prav tako sestavljen iz delov. Je večji, sprejem 4 do 6 oseb, dolg je 4,5 metrov, težak pa okoli 80 kg. Čoln »Morska zvezda« pa je športni čoln za 4 osebe, ki pa lahko razvije večjo brzino. Vsi čolni so namenjeni za uporabo na rekah in na morju.

Kombinat za proizvodnjo športnih rekvizitov »Sport« bo na šestem mednarodnem sejmu tehnike v Beogradu razstavljati tudi vrsto novih rekvizitov za vodni šport, med njimi »smučki« za drsanje po vodi ter »jadro-skuterje«. Razen tega pa bo razstavljati tudi najnovejše tipe šotorov in weekend hiše.

Ni lepo, a je potrebno

V središču mesta Velenja so morali postaviti »cestne ovire«, ki nikakor niso arhitektonski okras, temveč le nujno zlo, s katerim bomo omejevali nebrzdano motoristov in avtomobilistov, ki niso hoteli upoštevati prometnih znakov.

KAKO REŠUJEJO stanovanjsko izgradnjo

(Razgovor z direktorjem stano vanjskega sklada v Žalcu Danetom Debičem)

stopa kot investitor in prodaja stanovanja interesentom, pri tem vodi seveda vsa tehnična dela — nadzorstvo, finančno poslovanje, kakor tudi izdelavo načrtov. Naj omenim, da je lani znašala realizacija stanovanske zadruge 124 milijonov in je bilo dograjenih 48 stanovanj, medtem ko je letos predvideno 200 milijonov investicijskih naložb za stanovanja, s čimer bo mogoče dokončati 65 stanovanj.

Koliko novih stanovanj bo letos dograjenih v Žalcu?

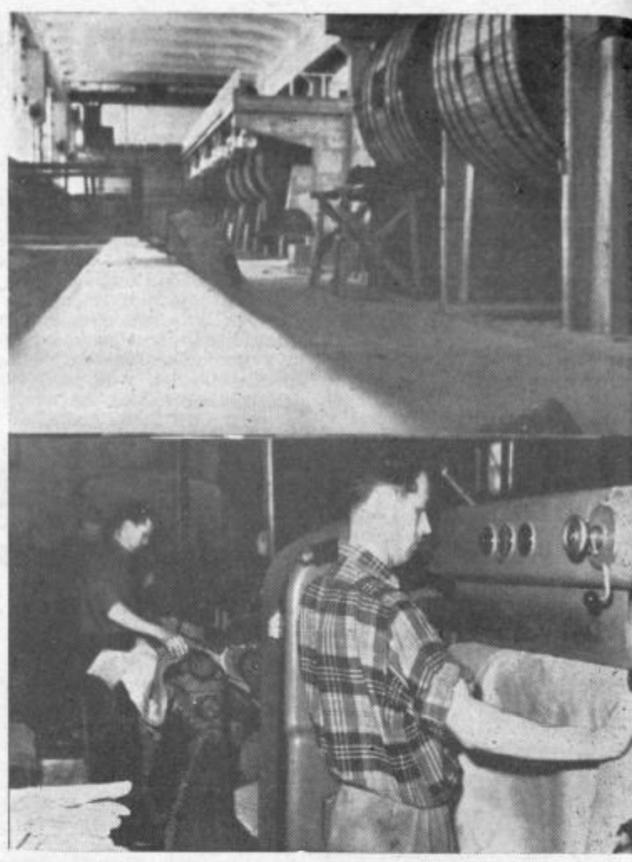
Na področju samega Žalca je v gradnji 26 stanovanj; 16 stanovanj bodo dobili kmetijski delavci, ostala stanovanja pa kovinsko podjetje. Poleg tega je v izgradnji 12 stanovanjski blok na Vranskem za potrebe kovinskega podjetja, 12, 6 in 4 stanovanjski blok v Libojah, kjer bodo dobili stanovanja tudi prosvetni delavci, nadalje 9 in 6 stanovanjski blok v Preboldu, prav tako pa je v izdelavi še 12 stanovanjski blok, ki ga bomo postavili na Polzeli.

V zadnjem času so v Žalcu po-

svetili pozornost tudi urbanističnemu načrtu. Kakšno bo s tem v zvezi središče Žalca?

Predloga urbanističnega načrta, je rekel Dane Debič, je že izdelana; središče pa naj bi zajelo nekatere nove objekte, in sicer zdravstveni dom, novo dvorano za kulturne potrebe, ureditev posameznih spomenikov in vodometna, zgradbo sodišča in trgovski dom. Ureditev sama bi znesla okrog 20 milijonov dinarjev in bi jo bilo zaradi pomanjkanja sredstev uresničevati v prihodnjih letih. V glavnem so dela pri nekaterih objektih v teku. Toda letos bo v prvi vrsti treba opraviti tahimetrijske in ortogonalne izmere v Sempetru, kjer naj bi urbanistična ureditev poudarila zlasti rimske izkopanine, saj imajo te pomembno obeležje.

dhr

Prazni prostori čakajo opremo in delavce (slika zgoraj), ki se sedaj še mučijo v temnih prostorih starega kromovega oddelka (slika spodaj).

ZA ALI PROTI ZDRUŽITVI

Te dni je Zavod za organizacijo dela v Celju dokončal analizo, ki naj pokaže, v čem bi bile prednosti združitve Tovarne usnja Soštanj in Konusa iz Kojnc. Usnjarne so zaradi pomanjkanja kvalitetnih surovin in predvsem splošnega pomanjkanja surovin v kočljivem položaju. Tovarna usnja Soštanj pa ima pri tem še težji položaj, kajti rekonstrukcija kromovega oddelka je končana, steči pa ne more, ker že več kot 6 mesecev čakajo na opremo.

Prednosti združitve so v specializaciji, ki je s tem možna. Z združitvijo odpadejo določene vrste artiklov enega ali drugega podjetja, delo je lahko enako-

mernejše, proizvodnost in kvaliteta pa bo boljša. Torej v tem slučaju lahko govorimo o rentabilnejši proizvodnji, ki je lahko le odraz združitve. Prav tako govori za združitve lažje reševanje določenih pogojev za dober uspeh podjetja, in sicer je možna temeljita in stalna analiza tržišča, boljše organizacija dela in predvsem dolgoročneje ali realnejše planiranje.

-ik

IZSILJEVANJE? - NE! (Razprava o potrebah)

Začelo se je z vedno višjim osebnim dohodkom. Podjetje je proizvajalo, osebni dohodek je rasel in kmalu so bili v komuni med tistimi redkimi, o katerih so drugi govorili: »Glej, ti pa so v zlatem sedlu!« Vendar pa to ni odgovorjalo čisti resnici, kajti člani kolektiva so videli le še nekoga ali nekaj njih, ki so bili še mnogo višje in zavidali so jim. Ti neki so bili arhitekti, ki jim žal nihče ne more do živga — vsaj kar se osebnih dohodkov tiče. O tem mi je prijatelj, ki spada v to branžo, dal najzgovornejši dokaz: »Za dva soma še svinčnika ne primem v roke. In prišel je letni obračun. Denarja na kupe — celih 5 do 6 mesečnih plač bi lahko delili. To pa je spravilo v zagato samega direktorja. Potrkal je na razum pri delavskem svetu, a ni našel najboljšega odziva. Le nekaj treznim glasom, ki vedo, da ni skupna last samo za v žep, ampak za sklade in... je uspelo, da so končno, kljub negodovanju rešili to težko nalogo. Toda pozabili smo povedati, da je direktor še mlad in nov in da se razlikuje od prejšnjega torej, »gorje mu, kajti, le kako je lahko nekdo direktor, ki gleda preveč zvesto na predpise in še to, da nosi v sebi precejšnjo porcijo moralne odgovornosti do družbe.«

Toda grabežljivost, ki res da ni izsiljevanje, a je le v drugo kot dobra lastnost upravljavca, ima svoje čudne zakonitosti. Celu nekaterim iz vrst najnaprednejših je za vrtele razum v prepričanje, da je ta višek samo njihov last, zavrtelja v razpravo o potrebah, ki da so vedno večje.

Tu pa je sedaj napočil čas, da se stavi zapik. Kam s takim načinom izsiljevanja, ki ni izsiljevanje, kam s tem načinom, ki bi ga lahko nazvali »krasti samemu sebi«? Kje je zavest teh posameznikov, ki vidijo le denar in še enkrat samo denar. Kje je moralna zavest takih posameznikov, ki vidijo zgolj potrebe, pozabili pa so na dolžnosti?

In končno, kako naj to vpliva na tiste, ki hočejo dobiti vsem, na tiste, ki se zavedajo svojih dolžnosti, predvsem pa vse tiste, ki ob enakem delu žive za manjše dohodek, vendar ne postavljajo zahtev, ki bi bile podobne izsiljevanju.

OB SESTAVLJANJU OSNUTKOV STATUTOV KOMUN

ŠENTJUR med PRVIMI

V Sentjurju že nekaj mesecev vneto pripravljajo prvi statut komune. Ko smo pred dnevi povprašali, kako daleč so že prišli, smo dobili presenetljiv odgovor. Obsežno delo se bliža h koncu in o osnutku statuta komune tečejo zdaj zadnje razprave. Pa smo se odločili, da obiščemo Sentjur in izvemo kaj več o delu komisije za izdelavo statuta ter o določilih, ki jih le-ta zajema.

»Mislim, da je od takrat, ko smo začeli zbirati gradivo za statut, minilo že skoraj šest mesecev,« mi je povedal predsednik šentjurske občine tovariš Peter Hlastec. »Komisija za izdelavo statuta se je razdelila v sedem podkomisij, ki sestavljajo zdaj materiale za posamezna področja. Neposredno smo torej za izdelavo statuta angažirali nad petdeset občanov, posredno, v razpravah pa seveda lahko sodelujejo vsi.«

Sentjurski osnutek statuta komune je menda med prvimi, če ne celo prvi v Sloveniji. Tako daleč so ga že izdelali, da obsega že 263 členov. In celo sedaj, ko

je snopič teh papirjev že kar zajeten, še niso zaključili. Popravljajo še to in ono, dodajajo, se posvetujejo s strokovnjaki, se pripravljajo zaradi formulacij, toda vse to z edinim namenom — da bo statut čim popolnejši.

»Najdlje smo se zadržali pri izvrševanju pravic in osnovnih življenjskih pogojev prebivalcev občine,« je nadaljeval tovariš Hlastec. Tako smo v statutu med drugim povedali, da imajo prebivalci pravico, da se glede izvrševanja in zaščite pravic, pa tudi zaradi izvrševanja osnovnih življenjskih pogojev obračajo na vse pristojne organe v občini in da se poslužujejo tudi posebnih služb, ki so v ta namen organizirane. Pri tem smo mislili na službo pravne pomoči, na službo za prošnje in pritožbe itd. Med dolžnostmi prebivalcev občine pa smo vnesli tudi dolžnosti, da s svojim delom na delovnih mestih, s svojim načinom življenja in z vsemi svojimi silami sodelujejo v stalnem procesu gospodarskega, kulturnega in ostalega razvoja in napredka občine in

njenih služb. Izvrševati morajo tudi prevzete obveznosti, ki jih določajo občinski predpisi itd.«

»Kaj pa samouprava delovnih ljudi?«

»No, tudi ta je naša zelo vidno mesto v našem osnutku statuta. Posebej smo govorili tudi o občinski skupščini, o krajevni skupnosti, veliko pozornosti pa smo posvetili — referendumu. Tako statut določa, da je referendum obvezen ob priliki potrditve občinskega statuta, ob razpisu notranjih občinskih posloj, ob uvedbi krajevnega samoprispevka za vse območje občine ter v tistih zadevah, če to zahteva petina organov družbenega upravljanja v občini, tretjina zborov državljanov in občinski zbor Socialistične zveze delovnega ljudstva. Referendumu želimo dati večji pomen, da torej ne bo samo formalnost, temveč resnična možna odločanja naših ljudi. Sicer pa — vzemite statut, preberite ga in najbolje boste zvedeli, kaj je v njem.«

Storili smo tako, pa se je zdrega ob tem, kaj naj o statutu nekaj besed o Socialistični zvezi, ki so o njej v statutu tako-le napisali: Socialistična zveza delovnega ljudstva organizira obšentjurske komune napise, še povečala. Sedemindeset strani prav gotovo ni mogoče prenesti na stran in pol. Zato le še čiško tribuno kot stalen organ za obveščanje državljanov in njihovih mnenj. Podrobnosti o teh nalogah, pa o zborih občanov, o medsebojnih odnosih organov samouprave v občini, v Sentjurju zdaj še precizirajo. Čakajo tudi še novih ustavnih določil, dotlej pa jih bo — kot pravijo v Sentjurju — statut še vedno močno zaposloval.

— Duše sakramenske, ste vesele, kaj, ko ste ga tako poceni zapravile, so se pridruževali eni, drugi pa:

— Škoda ga je, tega našega »konjičana«. Bil je naš in radi smo ga imeli, pa čeprav je vozil

vlakom pljunil skozi okno. To sicer ni lepo. Toda zgodilo se je, da je ta pljunek (najbrž je bil precej izdaten?) padel v dimnik lokomotive, od tod pa naravnost v kotel. Posledice so bile baje strašne. Pljunek je namreč pogasil ogenj

mu vtekel. Teško sicer, pa vseeno je premogoval in odrinjal debelo snežno odejo.

Več neprijetnosti pa smo imeli tedaj, ko smo na to progo dobili lokomotivo s pionirske železnice v Ljubljani. Bila je nekoliko pre-

Na konjiški progi

počasi. In morda prav zaradi tega, ker je včasih težko sopihal po tej lepi Dravinjski dolini, je bil še bolj naš. »Konjičan« pa je bil naša ura. Kadarkoli je zapiskal, in to je počenjal velikokrat, kakor da bi hotel vzdružiti pozornost, smo videli, koliko je na kazalcih. Bil je še kolikor toliko točen. Sicer se pa na minute res nismo ozirali.

Drugače pa so preusmeritev potniškega prometa iz železniškega v cestnega, ali bolje rečeno na avtobusnega na progi Poljčane—Zreče utemeljevali železničarji.

— Preusmeritev je bila nujna in potrebna. Edina še ozkotirna proga v naši republiki je bila predraga; v našo blagajno je vnašala praznino. Njena obnova bi zahtevala visoka sredstva, ki jih pa nimamo. V uvedbi avtobusnega prometa smo videli edino rešitev, pa tudi precejšnjo prednost za tamnojnje ljudi.

Takšna približno so bila mišljenja tiste dni okoli 14. aprila, ko je »konjičan« zadnjikrat prisopihal v Zreče. Slovo od tega majhnega vlaka, ki bi 29. decembra letos stavil že svojo sedemdeseto obletnico, je bilo združeno z jezo, sentimentalnostjo in gospodarsko preudarnostjo. Razumljivo, da je prevladovala slednja. (Ko bi le še večkrat!)

Lokomotiva malega »konjičana« je zmeraj vlekla za seboj dva potniška vagona, tovornih pa po potrebi. Celotna kompozicija je imela dve lokomotivi. Vsaka je vozila po deset dni. Zatem so ji privoščili počitek, jo očistili in popravili za naslednje vožnje. Pred dobrimi desetimi leti je ta majhen vlak, ki je na konjiški progi premagoval zadnje kilometre, razveseljeval otroke na pionirski progi v Ljubljani.

Če so bili med vožnjo zasedeni vsi sedeži, se je peljalo 88 ljudi. Največja hitrost »konjičana« je bila 30 kilometrov na uro, največkrat pa je sopihal le z 20 kilometri na uro. Pot od Poljčan do Zreč, dolgo 21 km, je opravil v 66 minutah. Seveda je spotoma krepko počival, najdlje pa v Konjicah, kjer se je okrepčal z vodo in premogom, da je potem lažje zmogel največjo strmino (25 promil) na poti do Zreč.

Tisto soboto v sredini aprila, ko je »konjičan« premagoval zadnje kilometre, sem bil med poslednjimi potniki na tej progi. Tako sem prisostvoval njegovemu odhodu iz Poljčan in si prav tako dobro ogledal previdni prehod malega vlaka skozi podvoz nedaleč od Zbelovega, kjer se stikata cesta in železnica. Tu je mali »konjičan« obstal. Iz vagona je stopil vlakovodja in pregledal, če je pot prosta. Kajti nerodno bi bilo, če bi se pod nekaj metrov dolgim podvozom srečala vlak in avto. In šele tedaj, ko je vlakovodja zamahnil z roko, je vlak znova zasopihal in potegnil. Zapeljal je v kratek tunel, nad katerim je speljana glavna proga Maribor-Celje.

Ta dogodek je menda že ob samem rojstvu sprožil niz okroglih na račun malega vlaka. Tako vedo povedati, da sta se na tem mestu srečala dva vlaka, mali »konjičan« in oni, ki vzbujajo vseplošno občudovanje. In prav tedaj, ko se je lokomotiva malega vlaka bližala podvozu, je eden izmed potnikov na mariborskem

vlakovodja sem na tej progi že enajst let, je pripovedoval. V tem času sem doživel marsikaj lepega, pa tudi neprijetnega. Navzlic temu se težko poslavljam. Bilo je lepo. Spoznal sem skoraj vse ljudi, oni pa mene. Vsi smo se dobro razumeli. In kar je najvažnejše, vse nas je vezala ljubezen do tega »konjičana«. Nikoli mu nisimo rekli vlak, temveč venomer samo »konjičan«.

Zanimivo je, je pristavil ponosno, da naš vlak ni nikoli obtičal v snegu. Bili so primeri, da je bil promet na glavni progi v zastoju, naš »konjičan« pa je navzlic vse-

dolga za ostre ovinke na naši progi, zlasti pa na odseku od Konjice do Zreč. In tako se je zgodilo, da je prav ta lokomotiva zaradi tega večkrat iztirjala. Na ostrih zavojih je kar ruvala tračnice z prago in jih širila. Razumljivo je, da smo morali vso progo popraviti in jo prilagoditi novi lokomotivi. Pa tudi to je minilo in znova smo se vozili brez zamud.

Da, to so spomini... Malega konjiškega vlaka, ki bi prevažal potnike, ni več. Ostali so pa spomini, ki bodo z vlakom pred najbrž prešli v narodopisno posebnost.

M. Božič

ZANIMIVO PREDAVANJE V LAŠKEM

Laški akademski klub je v petek zvečer pripravil za Laščane predavanje o Laškem in okolici. Predavanje je bilo spremljano z barvnimi diapozitivi, ki sta jih pripravila študenta Hrastelj in Križnik. Namen predavanja je bil, da Laščani spoznajo lepote mesta in okolice.

Predavanja se je udeležilo približno 170 Laščanov, kar vsekakor kaže, da se zanimajo za svoje mesto in okolico.

Slika z Otoka v Celju

NA OBISKU V SENTJURSKEM »ALPOSU«

PRIZADEVANJA so usmerili v izvoz

Ko smo te dni pred prazniki hodili po šentjurski komuni, so nas moške na občini opozorili tudi na »Alpos«. Ubogali smo jih, stopili v tovarno in za razgovor zaprosili direktorja podjetja tovariša Jakoba. Izmenjali smo nekaj besed o izvozu, o načrtih delovnega kolektiva, o njihovih nalogah in problemih ter izvedeli to, kar smo zdaj zapisali.

»Alpos« je trenutno orientiran na izdelavo vrtno opreme. Ker pa grede ti proizvodi v promet predvsem le v toplejših mesecih leta, skušajo v ostalih izpad nadomestiti z izdelavo lahkih, aluminijastih artiklov za opremo stanovanj. Ko smo si nekaj teh stvari kasneje tudi ogledali, smo morali kaj kmalu priznati, da je ta pot pravilna. Toda še prej smo govorili o izvozu. In ker je prav to trenutno ena največjih nalog delovnega kolektiva v »Alposu«, naj ga tudi tu najprej omenimo.

»Za izvoz — največ izvažamo zdaj v Švico — izdelujemo kuhinjske stole in mize,« je dejal tovariš Jakob. »Prvo tromesečje je pokazalo ugodne rezultate. Švica pa

je zahtevno tržišče in naš kolektiv v izvozu preboleva prve otroške bolezni. Navaditi se bomo morali preciznosti, estetskega embalaranja in podobno. Pripravi pa smo, da nam bo pot odprta tudi na ostala tržišča. Za izvoz smo pripravili tudi lahke aluminijaste lestvice, ki bi jih naj uporabljali v gospodinjstvu. Računamo namreč, da koristniki sodobnih stanovanj težijo za tem, da vsak kvadratni meter sob in shramb pametno izkoristijo. Toda marsikatero police so precej visoke — in tam bodo lestvice prav prišle. Morajo biti seveda lahke, zložljive, estetske in vse to troje smo skušali združiti v lestvici, ki bo prišla iz naše tovarne.«

»Kaj pa ostali novi proizvodi?«

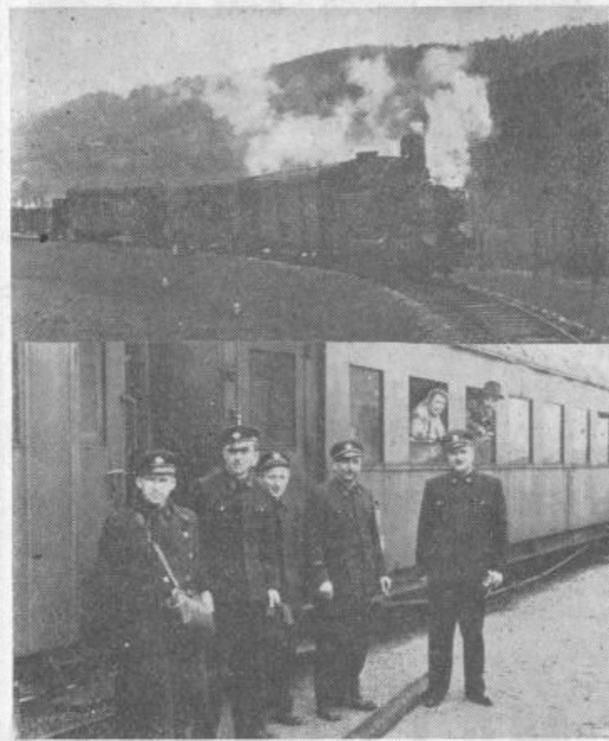
»Za domač trg proizvajamo še obešala za kopalnice. To so posebne rešetke, ki jih bodo gospodinjje priiridele nad kopalne kadi in potem na njih posušile tisto drobno perilo, ki ga operejo za »popoldansko razvedrilo«. Potem izdelujemo še prtljažnike za avtomobile Zastava, FAP, ki imajo prostor

za družino, za prtljago pa ne, veliko vrtno opremo in podobno.

Kolektiv »Alposa« se bo po prvem maju selil v novo halo. Te dni opravljajo v njej zadnja dela. S selitvijo bodo rešili torej enega svojih največjih problemov — razdrobljenost obratov in preveliko število neproduktivnih delavcev. Dosedanja organizacija dela v »Alposu« in pa dokajšnja raztresenost obratov sta namreč narekovali mnogo več neproduktivnih delovnih mest. Novi UO in pa delavski svet, ki so ju te dni izvolili, bosta poleg ostalega začela reševati tudi to vprašanje. In delitev osebnih dohodkov v »Alposu«? Tudi to bo ena prvih nalog novih organov upravljanja tega kolektiva.

V »Alposu« bo torej s selitvijo v nove prostore zavzel nov veter. Kolektiv si prizadeva več in bolje proizvajati in nova hala jim bo to nedvomno omogočila. Sicer pa — saj ne pišemo danes zadnjikrat o tem delovnem kolektivu. Zelimo, da bi kmalu lahko govorili o še boljših rezultatih!

-ij

Dva posnetka z »zadnje poti« konjičana. Zgoraj: na progi, spodaj: na konjiški postaji. Zадnja na desni: vlakovodja Surbek in šef konjiške postaje Pirce.

Klub - središče društvene aktivnosti mladine

V Nazarjih imajo lepo urejen klubski prostor. Sredstva za ureditev prostora in opremo sta prispevali Lesna industrija in Gozdno gospodarstvo Nazarje. Sedaj pa ga upravlja Društvo inženirjev in tehnikov.

V klubu je vsak večer zelo živahno. Ob televizorju in ob šahu se zbirajo največ mladinci, ki najdejo tu potrebno razvedrilo.

Da pa ti klubski večeri ne bo postali preveč monotni, so mladinci pričeli razmišljati, da bi enkrat na teden pripravili tudi kratek zabavni program. Izvajala ga bo dramska sekcija mladinskega aktiva.

V klubskih prostorih pa se sedaj sestaja tudi mladinski aktiv, ki doslej ni imel potrebnega prostora.

-da

Je že tako, ne samo pri nas, pač pa povsod po svetu. Staro se umika novemu, zastarelo sodobnejšemu, — hitrost, udobnost, praktičnost, ekonomičnost, rentabilnost, to so osnovne postavke in merila računa današnjega dne. In prav je tako!

Nič nenavadnega se nam ne zdi, ko od časa do časa zasledimo novice, da bodo v tem ali onem mestu tramvaj zamenjali s trolejbusi in avtobusi, ali pa da bodo opustili to in to železnico, ali pa celo, da se mora idilična beneška gondola umikati seveda ropotajočim in smrdljivim toda hitrim in modernim motornim čolnom. Z zanimanjem, vendar z rahlo notranjo ironijo, beremo poročila o svečanostih, ki jih prirejajo ob takih priložnostih oni, vrsto let ali pa celo življenje pokaterih življenje in delo, je bilo povezano z vsakdanjim drdranjem po stotisočkrat in milijonkrat prevoženih tračnicah in ovinkih.

gori in doli po Dravinjski dolini. Ob tej novici nisem ostal, kakor običajno, ravnodušen, kakor verjetno tudi ne vrsta onih iz Zreč, Slov. Konjic, Loč in Poljčan, čigar vsakdanje življenje in delo je bilo povezano s to resno igračko. Pred mano se je zvrstil film spominov iz otroške, deške in fantovske dobe, filmi o veselih in resnih dogodivščinah, ki so tesno povezane s tako popularnim »kafe mlinom« in z mojo mladostjo.

Ker sem že takorekoč od rojstva stanoval na železniški postaji v Poljčanah, kjer je imel tudi moj oče skrb, da je Konjičan kolikor mogoče točno po vozni redu odpeljal, sem zrasel z železnico. Kaj kmalu je moja otroška glavica zaznala, kar velja enako tudi za moje sovrstnike, da pravzaprav ne gre istovetiti železnico na eni in drugi strani kolodvorra. Vse spoštovanje drvečim brzcem, težko otovorjenim in dolgim

ga strojevodjo Bertonec, ki je imel to moč, da je s kretajo roke povzročil, da se je ves v pari in dimu, pihajoč in sopihajoč Konjičan premaknil, še nekajkrat sumljivo zaškripal, potem pa odtrdel s svojjo svojevrstno brzino v druge daljne kraje. Pa ne za dolgo. Tako je počiral kilometre, da se je kmalu zopet vrnil, da je potem lahko šlo znova.

Ni je bilo večje sreče od tiste, če mi je uspelo pregovoriti strojega Bertonec, da me je pri pre-

miku vzel na svoj puhalnik — in takrat je Konjičan piskal več kot običajno.

Mi smo odraščali, Konjičan pa je ostajal vedno enako star. Kdaj pa kdaj so ga z mukami in težavami spravili na veliko železnico in ga odpeljali v Maribor, da bi se potem vrnil v novi praznični obliki, z zakrpanimi pljuči in prebavili. Ko se je vrnil, se nam je zdelo, da še bolj škripa med njegovimi kolesi. Naše spo-

vseh vagonih, se je zvečer jezil doma moj oče. Odrgram ti glavo, če imaš ti svoje prste vmes, mi je grozil.

Pa kaj to, veliko bolj zabavno je bilo, če nam je uspelo neopazno, in to ni bilo težko, odklopiti drugega za drugim zadnje tri ali štiri vagona. Prometnik je dal resnobno znak za odhod, lokomotiva je važno zapiskala in potegnil, toda joj, — pričelo se je živiganje, mahanje in kričanje, pol

klopljeni, se je vsa burka na naše izredno veselje začela znova.

Dragi Konjičan, kar laže mi je sedaj ko odhaja v zaslužen pokoj, da mi je dana prilika, da tako izpovem svojo vest v svojem in v imenu vseh tistih, ki smo ti zagodli marsikatero navidez hudobno potegavščino. Smejali smo se tem uspehim norčijam in z nami vsi prizadeti potniki, pa še marsikdo ob tvoji progi, zdj se mi, da celo na tihem samj tvoji železničarji, ki jim gre prav tako to opravičilo. Komu ne bi utrgal smeh iz srca prizor, če te je videl kako sopihaš proti Konjicam s pripetim starim piskrom na zadnjem vagonu, ki je z nič kaj tebi dostojnim glasom udarjal bang, bang, tresk, bang tja skozi Dravinjsko dolino. Hvala ti, da si nas fante nešteto krat zapeljal tja pod zeleno Pohorje ali pa k dekletu v sosednjem kraj. Kaj pusto bo brez tvojega sopihanja in piskanja v dolini Dravinje in pogrešali te bomo.

Spomini in slovo

štovanje je počasi splahnelo in ubogi Konjičan, ki ga niti mi nisimo jemali več resno, čeprav nam je bil še vedno pri srcu, je postal večkrat žrtev naših deških norij in razsposajenosti. — Nedolžno smo stali na peronu, ko se ob prometnikovem znaku za odhod Konjičanu, kljub stebrom puhačočega dima, isker in razbesnele pare v cilindru ter nemočnega vrtenja koles na mestu, ni uspelo premakniti niti za ped. Kajpak zavrtje so bile ročne zavore na

konjiškega ekspresa je vendar na postaji. Minilo je po navadi nekaj trenutkov in takrat je bil Konjičan že sto ali pa več metrov daleč, preden se je strojevodja zavedel, kaj se dogaja in da ni odpeljal vseh svojih varovancev s seboj. Sledilo je obvezno prekljnjanje, vožnje nazaj, priklapljanje te ostale garniture in če se spretnodnik, ki se je medtem dušil, da bo vsem poljčanskim mulcem ušesa potrgal, ni prepričal, če morda tudi ostali vagoni niso od-

konjiškega ekspresa je vendar na postaji. Minilo je po navadi nekaj trenutkov in takrat je bil Konjičan že sto ali pa več metrov daleč, preden se je strojevodja zavedel, kaj se dogaja in da ni odpeljal vseh svojih varovancev s seboj. Sledilo je obvezno prekljnjanje, vožnje nazaj, priklapljanje te ostale garniture in če se spretnodnik, ki se je medtem dušil, da bo vsem poljčanskim mulcem ušesa potrgal, ni prepričal, če morda tudi ostali vagoni niso od-

konjiškega ekspresa je vendar na postaji. Minilo je po navadi nekaj trenutkov in takrat je bil Konjičan že sto ali pa več metrov daleč, preden se je strojevodja zavedel, kaj se dogaja in da ni odpeljal vseh svojih varovancev s seboj. Sledilo je obvezno prekljnjanje, vožnje nazaj, priklapljanje te ostale garniture in če se spretnodnik, ki se je medtem dušil, da bo vsem poljčanskim mulcem ušesa potrgal, ni prepričal, če morda tudi ostali vagoni niso od-

konjiškega ekspresa je vendar na postaji. Minilo je po navadi nekaj trenutkov in takrat je bil Konjičan že sto ali pa več metrov daleč, preden se je strojevodja zavedel, kaj se dogaja in da ni odpeljal vseh svojih varovancev s seboj. Sledilo je obvezno prekljnjanje, vožnje nazaj, priklapljanje te ostale garniture in če se spretnodnik, ki se je medtem dušil, da bo vsem poljčanskim mulcem ušesa potrgal, ni prepričal, če morda tudi ostali vagoni niso od-

konjiškega ekspresa je vendar na postaji. Minilo je po navadi nekaj trenutkov in takrat je bil Konjičan že sto ali pa več metrov daleč, preden se je strojevodja zavedel, kaj se dogaja in da ni odpeljal vseh svojih varovancev s seboj. Sledilo je obvezno prekljnjanje, vožnje nazaj, priklapljanje te ostale garniture in če se spretnodnik, ki se je medtem dušil, da bo vsem poljčanskim mulcem ušesa potrgal, ni prepričal, če morda tudi ostali vagoni niso od-

KAJ? KJE? KDO?

PRI NAS IN PO SVETU

KDAJ? ZAKAJ?

ČLOVEK-DELO-RAZREDNI BOJI

Na polovici sveta danes delovne množice svobodno in vznášeno praznujejo prvi maj. V teh deželah je delavski razred zmagal v boju z izkoriščevalci. V drugi polovici sveta potekajo prvomajski prazniki še vedno v znaku boja, zbiranja revolucionarnih množic pod rdeče zastave mednarodne delavske solidarnosti.

Našim bralcem, ki kot člani naše socialistične družbe tako uspešno in s poletom soustvarjajo najvišje cilje revolucionarnega boja, v nekaj vrsticah posredujemo utrinke iz preteklosti, iz stoletnih, ne tisočletnih bojev zaradi razrednih nasprotij.

Človek bi nikoli ne postal to, kar je, če bi ne delal. Pri tem mislimo na tako delo, ki je razvijalo človeško družbo na nove stopnje razvoja, dvigalo človeštvo vedno višje in višje. Tudi živali delajo. Toda to delo je podzavestno, je goli boj za obstanek. Človekovo delo pa je od pradavnin zavestno, družbeno, ustvarjalno.

Delo, ki je človeštvo prineslo napredek, ki je ljudi iz primitivnosti v tisočletjih dvignilo na današnjo stopnjo civilizacije, je prineslo v človeško družbo tudi huda nasprotja, ki se začnejo takrat, ko z delitvijo dela in proizvodov nastanejo neenaki odnosi. Takrat namreč, ko nekateri začnejo ukazovati in si prisvajati ustvarjene dobrine, ko drugi postajajo vse manj svobodni, vse bolj izkoriščani in odvisni.

Vsa človeška zgodovina, pravi Marks, je zgodovina razrednih bojev. Osvajalne vojne v zgodnji človeški zgodovini so bile prav tiste, kot so sodobne. Boj za nadvlado, bitke za oblast, stremljenje po izkoriščanju. Premaganec je postal suženj, postal je delovna žival, ki je znala govoriti.

Nikoli niso ponehali boji. Rimski suženj Spartak je pred našim štetjem popeljal desetisoče sužnjev v krvav boj proti rimskim patricijem in lastnikom sužnjev. Upori plebejskih množic na meji obupa so potresali imperije... Mračni srednji vek je poznal krvave boje. Kmečki panti so bili znanič novega veka in iz feudalizma se je počasi rojeval nov družbeni red. Nova odkritja so povečala proizvodne sile in še bolj poglobila prepad med razredoma, ki si zgodovinsko sledita v drugačnih okoliščinah, z drugačnimi imeni, pa vendar vedno z istim osnovnim nasprotjem, ko eni izkoriščajo, drugi, mnogoštevilnejši, so izkoriščani.

Boj se je nadaljeval. Sprva posamič, poredkoma in neorganizirano. Tomaž Münzer, Thomas Moor, Campanella, Baubeuf so bili junaki teh bojev, vendar brez velikega uspeha. Filozofi, misleci in idealisti so iskali vzroke in izhode iz kričečih nasprotij. Sanjali so o pravičnih vladarjih, o idealnih državah enakih ljudi. Poskušali so in propadli. Niso vedeli, da brez boja, brez odločilne

bitke nasprotja ne bodo izginila.

Prišlo je zgodovinsko leto 1848 in z njim se pojavila ustanovitelj znanstvenega socializma Marks in Engels. »Komunistični manifest« je postal kašipot delavskemu razredu. Delavci niso več videli sovražnika v stroju, videli so ga v družbenem redu, ki ga je treba strmoglaviti.

Organiziran v internacionalo, čeprav maloštevilno, je delavski razred vsega sveta zajel val vse uspešnejših bojev z izkoriščevalci. Štrajkom, posamičnim spopadom se leta 1871 priključil prva velika zmaga. Sedemdeset dni so v Parizu vladali komunisti, ki so kljub krvavemu porazu dokazali, da osvoboditev dela ni le ideja, da jo je mogoče tudi uresničiti.

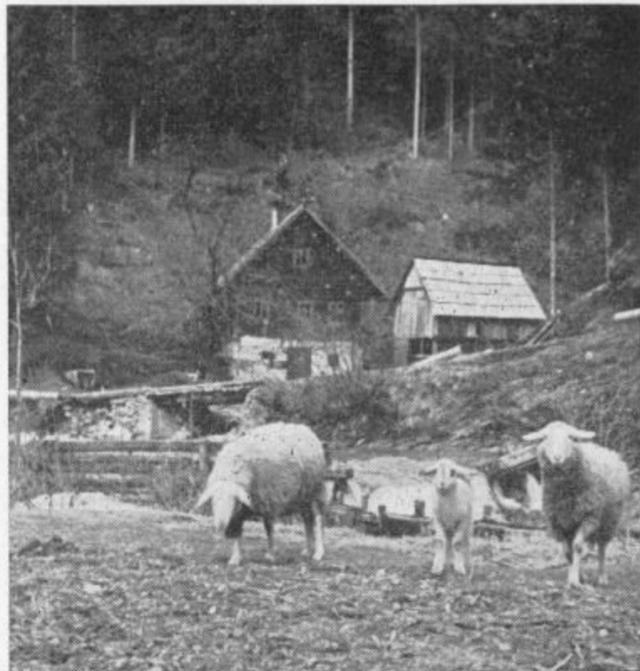
Leta 1889 je Karl Marks na ustanovnem kongresu II. Internacionalne med drugim predlagal, naj bi v spomin na krvave dogodke v Chicagu delavski razred vsega sveta praznoval kot mednarodni praznik dela. Od takrat ni minilo leto, da bi po svetu ne praznovali Prvega maja. Praznovali so ga včasih svečano, včasih sredi štrajkov, včasih v zaporih, pogosto pa tudi na barikadah in na frontah novih bitk.

Prišlo je revolucionarno leto 1917. Izbojevana je bila bitka za prvo socialistično državo v svetu. Delavski razred vsega sveta je dobil dokaz, da kapitalistični družbeni red ni neranjiv. Uresničila se je ideja, postala je stvarnost.

Vsako leto je Prvi maj našel nove in nove oblike praznovanja. Zdaj so ga praznovali delavci pod zaščito delavskih straž v skritih krajih, potem spet z gorečimi revolucionarnimi mislimi v temnih ječah. Ponekod je ob prazniku kri pordečila tlak pod nogami manifestov. Trikrat zaporedoma so prvi maj praznovali v Španiji borci vsega sveta v juriših na sovražnika...

V letih boja proti fašizmu so bili prvomajski kresovi taborni ognji, okoli katerih so se zbirali borci za nov svet. Namesto ognjemetov so svinčenke in rakete palele nebo. V nečloveških naporih je revolucionarni boj slavil nove zmage. Po končani vojni so se rdeče zastave dvignile na jambre v enajstih deželah sveta, ki so stopile na pot izgradnje nove socialistične družbe. Socializem je zajel tretji del zemeljske oble. Nove in nove države, ki se osvobajajo nadoblasti gredo pravičnejši, družbi nasproti.

Milijonske žrtve niso bile zaman. Prvi maj, borbeni praznik, postaja vse bolj praznik zmage delavskega razreda.

Takšnih idiličnih koticov je malo. Zato se jih toliko bolj razveseli oko, ki je preučen eno od mestnega vrveža, visokih zidov in asfaltnih ulic. V prvomajskih dneh se bomo, če bo vreme milostno, lahko do sitega naučili tudi takih lepot. Samo pozor. Med ovca mi so tudi »kostrunice«, ki jim radovedneži in fotografske leče niso preveč všeč... Tako se je zgodilo našemu novinarju, ki se je preveč zanimal za malo jagnje. Tisti posnetek, ki si ga je najbolj želel, je zanič, ker se mu je aparat st resel?

Prizor z ene od mnogih delavskih manifestacij pred vojno v Celju. Delavci v povorki na velikem Zletu »Svoboda« v Celju leta 1936...

Razbojniški glavavar prijet

V soboto se je po vsem svetu naglo razširila vest, da so francoski policisti v Alžiriji prijeli glavnega kolovodjo OAS (Tajne vojaške organe) generala Salana. Odkrili so ga v središču mesta Alžira, v univerzitetni četrti, kjer se je v neki hiši skrival z družino pod tujim imenom. Okoliščine, v katerih je bil Salan prijeto, so podobne tistim, v katerih je padel v roke francoskim oblastem tudi njegov glavni sodelavec Jouhaud. Aktivnost OAS, te krvave ultraške organizacije, sicer ni prenehala. Hkrati z vestjo o aretaciji Salana prihajajo informacije o novih umorih. Brezupen in brezizhoden boj skrajnežev je utrpel hudo izgubo, ni pa še likvidiran. Prizadevnosti francoskih oblasti sicer ni kaj oporekati, saj kaže vso voljo, da likvidira OAS. Toda vendar se vsiljuje pomislek, da bi Francozi, če bi hoteli, lahko že mnogo prej zbežali »krvave generale« iz njihovih jazbin.

Kakor koli že, novica je razveseljiva. Salan ni bil samo idol francoskih skrajnežev. Postajal je idol mednarodnega fašizma. Baje se nemški fašisti niso pravič uporila vsestranski pomoči Salanu. Tokrat imajo spet smolo s svojim novim »führerjem«.

Kakšno bo poletje

... se zdaj vedno bolj vprašujejo po Evropi, ko se bliža turistične sezone. Nemci so izdelali »preroško kartico«, po kateri smo pri nas kar v zavidljivem položaju. V juniju, juliju in avgustu nam napovedujejo ob jadranski obali po 25 sončnih dni na mesec, to pa je samo dva dni manj kot v sončni Grčiji. Da bi le bilo res tako!

1. MAJ ONKRAJ MEJA...

Gradec na predvečer Prvega maja pred dvema letoma... Mesto z ničemer ne naznanja, da je naslednji dan praznik za veliko večino ljudi tega industrijsko upravnega središča. Nobene zastave, nobenega ognjemeta, nobenih transparentov, nič, prav nič. Edino pomlad je okitila okna, vrtove in parke. Edino pomlad je neogibni aranžer svečanosti.

O pač! Lepaki. Avstrija je pred volitvami. Ko jih prebereš, te stisne pri srcu. Socialisti, komunisti, narodnjaki in »neodvisni«, vsi napadajo vse, se obrekujejo, grozijo. Boj za množice in proti njim, za kariero posameznikov... Po kavarnah ugibajo politikanti o jutrišnjem prazniku, o volitvah.

Jutro! Radio med reklamami za milo in »Mocco« monotono širi kratke objave strank za sodelovanje in ogled prvomajske parade...

Ob deseti uri po strogo določenih ulicah prikorakajo z zamrlo besedo na ustnicah. Le godbe igrajo. Molčeče godbe bi bile goroteskne. Pravijo, da je oblast določila komunistom posebne ulice. Čemu? Baje zato, da bi se ne »steplje« s socialisti. Kdo ve, če je res? Toda bržčas je oblasti ta predpostavka silno všeč.

Zastave... deželne... državne... pa tudi rdeče s simboli strank. Na čelu povorke policija z radijskimi postajami, ob povorki policija, med kordoni in na repu povorke... Za vsak slučaj...

Kolone korakajo. Mirno, brez pesmi, brez gesel. O, volilna gesla nosijo in sem in tja napis »Hoch 1. Mai«. Nasmeh šine čez obraz, ko kdo iz povorke vidi med gledalci znanca... Pretekla je ura in mesto živi svoj dnevni utrip kot uro poprej in vse leto... Šef policije je lahko sporočil nadrejenim:

— Prvomajska parada potekala po zaslugi mojih enot v miru in brez protirezijskih izpadov. Se priporočam...

Pa sem se spomnil prekipevačih množic na beograjskih Te-

razijah. Pesem, vznášenosť, vzklaki, baloni, pestrost barv, pol leta mladost. In ponos. Tudi tu po graških ulicah je vel ponos. Ponos in resnoba v eni potezi... Njihov čas še ni napočil. c. k.

Ekspedicija v Hudo luknjo

Res je, da skoraj ni na svetu takih lepot podzemlja, kot jih poznamo v Postojnski in v Skočjanskih jamah. Toda tudi Stajerska ni brez podzemskih jam. Marsikatera je nekoč že služila turizmu, pa so nanjo pozneje pozabili. Take jame so »Pekel« pri Zalcu, »Huda luknja« v globeli med Velenjem in Slovenjim Gradcem ter še morda nekatere. V zadnjem času je oživel interes za »Hudo luknjo« pri turističnih društvih Velenje in Slovenj Gradec. Istočasno pa z nji-

hovim interesom sovpada že dokaj časa aktualna iniciativa našega tednika, da bi v »Hudo luknjo« in morda tudi v katere druge domače jame poslali ekspedicije jamarjev. Do akcije pa bo prišlo v naslednjih dneh, ker je voda v jami v upadanju. Odpravo bo sestavljalo nekaj celjskih planincev, med njimi član himalajske odprave Ciril Debeljak in seveda tudi naš časopisni sodelavec z beležnico ter fotokamera. Odprava bo jamo ponovno izmerila, pregledala spremembe in stanje pred vojno izvedenih del ter skušala prodreti do kraja. Odprava sicer ne pričakuje senzacij, čeprav ni izključeno, da bo le precej težav, ker nihče od njenih članov jame ne pozna.

Repórtaža, ki jo bomo v našem tedniku po opravljeni nalogi objavili, bo brez dvoma zanimiva za širok krog bralcev, kajti čas, ko je »Huda luknja« bila odprta za javnost, sega tri desetletja v preteklost, torej domala v pozabo.

Na zgornji sliki vidimo dva posnetka »Hude luknje« od zunaj in izpod prvega oboka. No, zanima nas, s kakšnimi »sovražnostmi« bo jama sprejela naše vsiljivce in motilce njenega dolgotrajnega miru?

TELESNA VZGOJA IN ŠPORT

Dvakrat nič

Cetudi ni nihče pričakoval, da bi morali celjski železničarji zmagati v dvoboju proti bodočemu prvaku slovenske conske lige in novemu članu druge zvezne lige, Olimpiji iz Ljubljane, pa so gledalci vendarle pričakovali nekaj več — več borbenosti in prizadevnosti od domačih igralcev. Ker te ni bilo, so negodovali in odhajali z igrišča že pred zaključkom dvoboja, ki se je končal z visoko zmago ljubljanske Olimpije 6:2. In končno tudi Artvigov »obračun« ne sodi na igrišče, pa naj so ga narekemale še tako prepričljive »olajševalne okolnosti«.

In konec koncev. Tudi to ni bilo pričakovati, da bo Gorica tako energično in s tako visokim rezultatom premagala nekaj zelo renomirano enajstorico celjskega Kladivarja... Tako je zapisal komentator slovenskega športnega časnika Polet. Tako pa bi morali zapisati tudi mi. Kladivar je dvoboj v Sempetru izgubil že v prvih minutah igre ko so padli kar trije in edini gol. Dosegli so jih domačini. Pri rezultatu 3:0 za Gorico je ostalo vse do konca dvoboja, pa čeprav so imeli gostje veliko priložnosti, da bi dosegli ne samo časten gol, temveč še kakšnega zaveu. Toda kako, če v napadu ni bilo človeka, ki bi znal realizirati idealne priložnosti. Smola pač ne more biti opravičilo za toliko spodrsljajev.

Rezultat petega kola spomladanskega dela tekmovanja v slovenski conski ligi je za celjska predstavnik — dvakrat nič. In ker tudi moštva iz spodnjega dela tabele niso dosegla kaj prida uspehov, je vsaj v tem delu lestvice ostalo vse po starem. Kladivar se kar naprej tiči na šestem mestu s štiri najstimi točkami ter razliko v golih 35:27, celjski železničarji pa na sedmem s trinajstimi pikami ter razliko v golih 36:50.

V pribodajem zavrtljaju bo Kladivar na Glaziji igral s Krimom. Lanska tekma med tema nasprotnikoma se je končala z zmago Kladivarja 1:0. Celjski železničarji pa bodo odpotovali v goste svojim ljubljanskim stanovskim tovarišem. Jesenski dvoboj na igrišču pod Skalno kletjo se je končal z delitvijo točk in rezultatom 3:3.

M. B.

PREMALO ZA VZGOJO MLADIH

V soboto popoldne je Celjska nogometna podzveza oziroma komisija za nogomet pri Okrajni zvezi za telesno kulturo podajala obračun dveletnega dela. Uvodni poročili sta imela predsednik Mirko PRESINGER ter tajnik Franc ROZMAN.

Ce bi izluščili iz pester problematike, ki teži nogomet na območju našega okraja, najznačilnejša obeležja, potem bi morali zapisati nekako takole: premalo je bilo storjenega za razširitev nogometnih organizacij, kvaliteta je sicer zadovoljiva, toda ne na račun naravne selekcije, temveč zlasti v klubih, ki tekmujejo v višjih ligah, po zaslugi kupovanja izdelanih nogometašev. Nadalje: porazno je stanje v pionirskih in mladinskih vrstah; svoje naloge pa ni opravila niti trenerska organizacija. Izredno pereče je pomanjkanje tudi strokovnih kadrov v manjših klubih.

Vsekakor najbolj boleča točka nogometa na območju celjskega okraja je pomanjkanje mladih nogometašev. Celjska podzveza se je sicer zavzemala, da bi s primernim tekmovalnim sistemom vzbudila zanimanje za nogomet med mladino, toda na žalost so njena prizadevanja naletela na gluha ušesa. V celoti so samo tri organizacije pokazale pripravljenost, da prijavijo mladinska moštva za okrajno ligo. Ob teh ugotovitvah dobi človek vtis — sicer pa ta vtis potrjuje v mnogih primerih praksa — da klubi ne kažejo nobenega zanimanja za vzgojo lastnih, domačih mladih igralcev, temveč, da rajši posegajo na tuji trg in od tam jemljejo tisto, kar izločajo drugi, oziroma jemljejo za drag denar slabo blago. To politiko umetnega dvigovanja kvalitete potrjujejo še dve številki — štirinajst nogometnih klubov v celjskem okraju združuje samo 768 prijavljenih nogometašev. To je borna številka, s katero ne moremo biti zadovoljni. Zlasti ne moremo biti zadovoljni ob dejstvu, da je nogomet tudi pri nas še zmeraj najbolj popularna športna panoga.

Delen vzrok za nezadostno številčno stanje v nogometnih vrstah pa lahko iščemo tudi v neprimernem tekmovalnem sistemu. Utemeljitej za to trditve lahko najdemo v izredni razgibanosti sindikalnih pa tudi šolskih nogometnih enajstoric. Bolj kot doslej se bo treba zavzeti za organizacijo občinskih ali medobčinskih tekmovalj, kar še posebej velja za pionirje in mladino.

Zanimiva je tudi slika finančnega stanja nogometnih klubov. Medtem ko na eni strani vidimo precej izdatno nagrajevanje ne samo trenerjev, ampak tudi no-

gometašev, pa je drugod, in to zlasti velja za nekatera podeželska moštva, še zmeraj veliko idealizma in čistega amaterizma, kjer igralci celo sami prispevajo, da lahko njihova moštva sodelujejo v tekmovalju.

Novi odbor okrajnega nogo-

metnega foruma pa čaka nekaj težkega dela še pri ureditvi trenerske organizacije in pri uveljavitvi načela, da je trener predvsem športni delavec, ki je odgovoren ne samo za strokovno rast, temveč tudi za vzgojo poštenega in zavednega mladega človeka in ki pri izpolnjevanju te odgovorne naloge ne gleda samo na nagrado, temveč na nekaj več, kar se ne da plačati z denarjem, na vzgojo.

—mb

OLIMP: RUDAR (Velenje) 4:0

Mlado moštvo Olimpa v srečanju z velenjskim rudarjem ni izkoristilo samo prednosti igrišča, temveč je pokazalo tudi dosti boljše fizične in psihične pripravljenosti.

Ostale tekme tega kola so se končale z naslednjimi izidi: Zreče—Zalec 0:2, Rogaska Slatina—Nazarje 2:2, Smartno ob Paki—Vransko 2:0, Kovinar—Konjice 1:1 ter Soštanj—Rogačec 2:1.

Na čelu lestvice je še zmeraj velenjski Rudar, ki ga od drugoplasiranega Olimpa loči le ena točka, tretji je Kovinar, četrto Smartno ob Paki itd.

bolj pomembnih srečanj četrtega kola spomladanskega dela tekmovanja v okrajni nogometni ligi je bila povsem zaslužena in sad boljše fizične in psihične pripravljenosti.

Ostale tekme tega kola so se končale z naslednjimi izidi: Zreče—Zalec 0:2, Rogaska Slatina—Nazarje 2:2, Smartno ob Paki—Vransko 2:0, Kovinar—Konjice 1:1 ter Soštanj—Rogačec 2:1.

Na čelu lestvice je še zmeraj velenjski Rudar, ki ga od drugoplasiranega Olimpa loči le ena točka, tretji je Kovinar, četrto Smartno ob Paki itd.

VRHOVSEK — 1:09.0

Med udeleženci desetega zimskega prvenstva Ljubljane v plavanju so bili tudi nekateri člani celjskega Neptuna. Največji uspeh je dosegel Danil Vrhovšek, ki je na prosti 100 metrov postavil s časom 1:09.0 nov rekord zimskega bazena. Med zmagovalce v moških disciplinah se je tudi uvrstil Vošinek na 100 metrov prosto. Njegov čas je bil 1:06.6. Med mladinkami je Zupančeva dosegla drugo mesto na 50 metrov prosto (44.7), Narobeta pa isti uspeh na 100 metrov prosto (1:37.5).

OLIMP—KAMNIK V JUDO

Ceprav ni v Celju judo sport tako znan in razširjen kot v drugih večjih mestih Slovenije, vendar obstaja judo sekcija pri Olimpu, kjer se mladi fantje trikrat na teden zberejo in pridno vadijo.

V spomladanskem delu tekmovanja druge republiške lige se je judo ekipa Olimpa najprej pomerila z ljubljanskim Litostrojem in zmagala. V nedeljo, 29. tega meseca pa bo ob 10. uri v telovadnici prve osnovne šole ob Vrnovečih ulici prvenstveno srečanje med Olimpom in Kamnikom.

Uspešen start

V nedeljo se je začelo prvenstveno tekmovanje v slovenski košarkarski ligi. Po uspešno prestanih kvalifikacijah so si pot v družbo najboljših slovenskih košarkarskih moštev znova priborili mladi igralci iz Soštanja. Solidne priprave so potrdili že v prvem kolu, ko so premagali ljubljansko Svobodo z rezultatom 87:82 (23:13). Tekma je bila v Ljubljani; zato je zmaga toliko bolj dragocena.

Naša želja je, da bi bil tudi konec takšen, kakršen je bil začetek!

OKRESELJ VABI

Kakor vsako leto, tako bodo smučarji tudi letos počeštili mednarodni praznik dela z velikim tekmovanjem v najlepši krnici naših Alp, na Okrešlju.

Organizator letošnjega mednarodnega tekmovanja v veslslalomu je komisija za

šport in rekreacijo pri Okrajnem sind. svetu.

Tudi letošnja prireditelj bo združena z tako imenovanim obnovitvenim tečajem za smučarske vaditelje in učitelje. Kot že nekaj let zapovrstjo, ga bodo tudi letošnji člani smučarske šole iz Bad Gasteina.

230 TEKMOVALCEV NA OKRAJNEM KROSU

V odlični organizaciji domačega Partizana je bilo v nedeljo popoldne v Sentjurju okrajno prvenstvo v krosu. Lepo vreme, dobro speljane proge ter izredna udeležba, to so značilnosti tekmovanja, ki je privabilo kar 230 mladih udeležencev. Razveseljiva je ugotovitev, da so po številu prednjačili pionirji in pionirke, saj jih je bilo vsega skupaj kar 136. Nekoliko manj zadovoljiva pa je udeležba pri članih in članicah.

Sentjurski Partizan je z brezhibno izvedbo tekmovanja dokazal, da je sposoben odvzeti tudi zahtevne prireditve. Odlični organizaciji pa se je pridružil še precejšnje zanimanje domačinov. Tako se je na travniku, nedaleč od šole, kjer sta bila start in cilj, zbralo kar lepo število gledalcev.

V seznam zmagovalcev so se vpisala že več ali manj znana imena iz vrst atletskega športa. V borbo za najboljša mesta pa so odločno posegali tudi ostali, kar je zlasti prišlo do izraza v ekipnem ocenjevanju. Po razpisu tekmovanja so vsako ekipo sestavljali po trije tekmovalci. In še nekaj — razveseljiva je ugotovitev, da so se z močnimi ekipami predstavile šole iz Stor, Sentjurja, Ponikve, Soštanja, Mozirja itd., da ne omenjamo Celja.

Podrobni rezultati v posameznih skupinah:
PIONIRKE (66 tekmovalk): 1. Silva Kramarič (administrativna šola), 2. Silva Centih (os. šola Store), 3. Roža Vasec (Soštanj), 4. Marjana Gačnik

(Prebald), 5. Dragica Salobir (Sentjur), 6. Vera Ferlež, 7. Fanika Kukovič (obe Ponikva), 8. Marta Završnik (I. os. šola Celje), 9. Silva Arzenšek (TVD Sentjur), 10. Breda Cehovin (Store) itd. EKIPE: 1. osnovna šola Store 67 točk, 2. os. šola Ponikva 65, 3. I. os. šola Soštanj 62 točk.

PIONIRJI (70 tekmovalcev): 1. Drago Kunej (I. os. š. Celje), 2. Rudi Stopar (III. os. š. Celje), 3. Zdenko Pillh (I. os. š. Celje), 4. Anton Artičan (I. os. š. Celje), 5. Anton Pintar (TVD Sentjur), 6. Božo Les (Polule), 7. Franc Vačovnik (I. os. š. Soštanj), 8. Tadej Hrušovar (III. os. š. Celje), 9. Ivan Vodusek (I. os. š. Soštanj), 10. Anton Skornšek (I. os. š. Soštanj). EKIPE: 1. I. os. šola Celje 71, 2. III. os. šola Celje 66, 3. II. os. šola Celje 50 itd.

MLADINKE (28 tekmovalk): 1. Zinka Serbec (administrativna šola), 2. Cveta Cebela (III. os. šola Celje), 3. Mira Stokič (učit.), 4. Ana Keur (administr. šola), 5. Milena Hohkraut (učit.), 6. Rosvita Lesek (administr. š.), 7. Ančka Jeranko (B. K.), 8. Marija Vovk (gimn.), 9. Cveta Jesenek (Sentjur), 10. Marija Slačovnik (administrativna šola). EKIPE: 1. administrativna šola 39, 2. učiteljske 32, 3. os. šola Sentjur 21 točk.

MLADINCI (44 tekmovalcev): 1. Damjan Veselak (gimnazija), 2. Anton Sorčan (Braslovec), 3. Stanko Fidler (Sentjur), 4. Franc Krumpak (gimnazija), 5. Tone Slamnjk (III. os. š. Celje), 6. Jože Gošnjak (Ind. rud. šola — IRS), 7. Adolf Hladin (IRS), 8. Ivan Meh (IRS), 9. Stanko France (Mozirje), 10. Alojz Tifengraber (kmetij, šola Sentjur). EKIPE: 1. gimnazija 64, 2. Industrijska rudarska šola Velenje 60, 3. III. os. šola Celje 42 točk itd.

CLANICE (4 tekačice): 1. Ančka Marš (gimn.), 2. Olga Smodej, 3. Anica Arh, 4. Marta Salej (vse Sentjur). EKIPE: 1. TVD Sentjur.
CLANI (18 tekmovalcev): 1. Martin Stajner (gimn.), 2. Franc Naraks (ADK), 3. Janko Potrata (gimn.), 4. Miran Polutnik (gimn.), 5. Tone Omerza (ADK), 6. Podrgajs (kmetij, šola Sentjur. itd) EKIPE: 1. gimnazija

Nov celjski motiv

„CELJE OB 1. MAJU“

— Z akcijo »Celje ob prvem maju« smo lahko zadovoljni, pa čeprav bi lahko dosegli še več uspehov, če bi nam ne nagajalo izredno slabo vreme, je v razgovoru dejal eden izmed njenih voditeljev, tov. Javornik.

— Z njo smo dosegli svoj namen, je nadaljeval tovariš Javornik. Tako smo na Otoku povsem uredili ali pa vsaj začeli urejevati zelenice, nasade in parke. Zelo uspešno potekajo dela pri gradnji Partizanske ceste ob robu parka, oziroma na levem bregu Savinje, prav tako ureditev hodnika za pešce ob Ljubljanski cesti do Copove ulice. Mimo tega je Ljubljanska cesta vse do Ložnice dobila novo javno razsvetljavo. V teku so tudi dela pri urejevanju okolja grobnice na Golovcu, Veliko pridobitev pa pomeni tudi park ob Savinjskem nabrežju. In končno te dni so se končala tudi dela pri asfaltiranju Stanetove ulice od Ljudskega magazina do križišča z Vodnikovo ulico.

— Kako pa so v tej akciji sodelovali prostovoljci?

— Največji delež je dala mladina; ponekod pa so prostovoljne delovne akcije organizirali tudi hišni sveti.

Medtem ko je bil en del akcije »Celje ob prvem maju« posvečen olepšavi mesta in ureditvi nekaterih komunalnih problemov, pa so z drugim zagotovili večje število kulturnih, zabavnih in športnih prireditev. O vseh teh nam je pripovedoval načelnik oddelka za komunalne zadeve pri ObLO Celje, inž. Bela Bukvič:

— V glavnem je program prireditev ostal tak, karšnega smo si zamislili ob njegovem snovanju. Žal, je iz

njega odpadel le turnir v nogometu, kajti prireditelj, spričo izrednega termina prvenstvenih tekem v zvezni ligi, ni mogel zagotoviti predvidenih enajstoric.

Medtem ko je bil včeraj koncert gimnazijskega pevskega zbora, je danes popoldne na sporedu otvoritveni atletski miting. Jutri, v soboto 28. aprila, pa bodo slavnostne otvoritve kar štirih razstav. Tako bo v mali dvorani doma OF razstava »Celje gradje«. Razen tega bodo tu razgledni še urbanistični načrt mesta Celja in Dobrne ter nekatere ureditvene načrte. V dvorani Društva inženirjev in tehnikov bodo odprli razstavo izumov in tehničnih izboljšav, v novih prostorih Ljudske knjižnice na Slandrovem trgu pa razstavo »Steklo, emajl, keramika«. In končno, v avli Slovenskega ljudskega gledališča bo razstava »Velika obdobja slikarske umetnosti«. Kakor v soboto, tako bo zabavišni prostor v Mestnem parku odprt tudi v ponedeljek, zadnji dan aprila.

Za nedeljo ob desetih popoldne je predviden promenačni koncert na Savinjskem nabrežju; prav tako v torek in sredo.

V spored teh prireditev pa sodi tudi občinska revija mladinskih pevskih zborov, ki bo v soboto 5. ter v nedeljo 6. maja v dvorani Narodnega doma.

Toliko o prireditvah. Naša želja je, je še rekel tovariš Bukvič, da bi jih Celjani in ostali obiskali v čim večjem številu. Razen tega pa apeliramo na prebivalce celjskega mesta, na delovne kolektive in ostale, da v dnevih okoli prvega maja okrasijo svoje domove in razobesijo zastave.

Tekmovalci v okrajnem krosu v slikah. Zgoraj: ekipa celjske administrativne šole; v sredini od leve: Kramaričeva, Kunej, Serbecova, Veselak in Stajner; spodaj: pionirji med tekom

Gibanje PREBIVALSTVA
V času od 15. 4. do 21. 4. 1962 je bilo rojenih 31 dečkov in 28 deklic.

KRONIKA NESREČ

Ivanu Košcu iz Cerovca pri Sentjurju je pri delu padel na nogo težki bloč in mu je zlomil. — Ciril Medve iz Višnje vasi je padel s kolesom, dobil notranje poškodbe. — V varni Jutski v Zalcu je pri delu strpoškodoval roko delavcu Dragu Cilanu z Brega v Celju. — Na železniški postaji v Celju je padla osetna svetla. Cvetka Kurjak iz Vrhol Slovenski Bistrici. Dobil je poškodbo na glavi.

Celjski TRG 1962

Krompir 45—56, zelje gl. b. (20) zelje kislj 80 (90), repa kislj (70), pečurke 80—100, korenček 50—100 (14) prečrtilj 300—400 (250—400), špina 300—500 (250—300), solata end. 150—200 radič 400—800 (250), fižol v. zrn. 130 (170—180), fižol n. zrn. 80—130, p. 200, čebula 400, česen 400 (350), jaj 20—25, mlička 36, smetana 320, skuta 200, perutnina 800—1200.

STRELSKO TEKMOVANJE V SENTJURJU

Minulo nedeljo je Občinski sindikalni svet v Sentjurju organiziral strelsko tekmovanje v počastitev prvega maja. Med ekipami je prvo mesto in pokal Občinskega sindikalnega sveta osvojila vrsta Ljudske milice s 580 krogi. 2. občina Sentjurj 564, 3. Kombinat Sentjur itd. Med posamezniki pa je zmagal Franc Gomze (Ljudska milica) s 158 krogi, 2. Miha Močnik (ObLO) 151, 3. Srečko Pusser (Kombinat) 151, 4. Vico Pusser (ObLO) 151, 5. Franc Gregl (Ljudska milica) 145 itd. AC

POSLOVANJE TRGOVIN OB PRVOMAJSKIH PRAZNIKIH

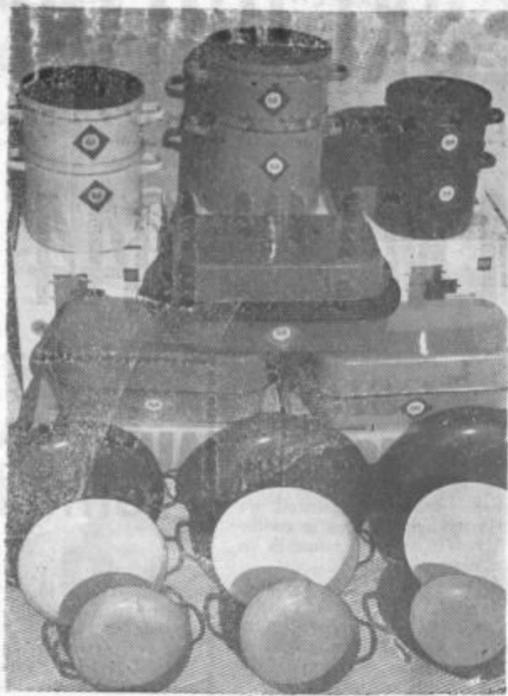
Od oddelka za gospodarstvo Občinskega ljudskega odbora Celje smo zvedeli, da bodo vse prodajalne živil in ostale trgovine na dan 1. maja zaprte, na dan drugega maja pa bodo poslovale trgovine kot ob nedeljah.

Šah med železničarji

V počastitev dneva železničarjev je bil moštveni braturniški šahovski sekcijski železničarjev oziroma njihovih delavnic. Sodelovalo je osem ekip, ki so se zvrstile takole: 1. postaja Celje I 25 točk, 2. SVTT 24, 3. sekcija za vzdrževanje proge 15 točk itd.

V VODSTVU BERVAR IN JANEŽIČ

V nadaljevanju šahovskega prvenstva Celja so odigrali nekatera prekinjena partija: Ojstrež—Strajher 0:1, Primožič—Strajher remi, Bervar—Lubej 1:0, Lubej—Modič 1:0. V osmem kolu se je končala ednolepartijska Bece—Kovačič 1:0. V vodstvu sta Bervar in Janežič 6 in pol točke, sledijo: Kovačič 5, Pertinač 4 in pol, Strajher 4 in pol, Kavčič, Lubej 3 in pol, Ojstrež in Modič po 3 itd.

MOJA ŽELJA JE IZPOLNJENA

JAZ KUHAM V PASTEL POSODI,

ki je okras kuhinje in jo odlikujejo:

- tople in vedre barve
- moderne oblike
- elegantne linije
- močnejša pločevina
- odporen emajl
- dolgotrajen sijaj

ZATO SODOBNA GOSPODINJA KUPUJE SODOBNO PASTEL POSODO, KATERO IZDELUJE

TOVARNA EMAJLIKANE POSODE CELJE

APNENIK »PECOVNIK« CELJE

razpisuje mesto

računovodje

Pogoj: srednješolska izobrazba in 5 let samostojne prakse.

Nastop službe po dogovoru. Pismene ponudbe z navedbo šolske izobrazbe in dosedanje zaposlitve naj se dostavijo Upravi podjetja.

SPLOŠNO GRADBENO PODJETJE

„VEGRAD“

VELENJE

čestita k 1. MAJU vsem delovnim ljudem

OBJAVE IN OGLASI

ZAHVALA

Ob bridki izgubi našega nepozabnega moža in očeta

PLANINSEK IVANA

se iskreno zahvaljujemo vsem, ki so ga spremlili na zadnji poti. Posebno pa še tistim, ki so skupno sočustvovali z nami ter nam izrazili sožalje. Zalužca žena in otroci

GLEDALIŠČE

SLOVENSKO LJUDSKO GLEDALIŠČE V CELJU
Nedelja, 29. 4. 1962 ob 19.30
PRAVLJICA
Predstavo bodo prenašali preko ljublj. televizije, zato prosimo, da so obiskovalci na svojih sedežih 10 minut pred začetkom prenosa. Cene so enotne in znižane.
Petek, 27. aprila 1962 ob 20. uri: Arthur Miller — SMRT TRGOVSKEGA POTNIKA. Gostovanje v Sentjurju pri Celju.
Sobota, 28. aprila 1962 ob 19.30 uri: Arthur Miller — SMRT TRGOVSKEGA POTNIKA. Izven.
Četrtek, 3. maja 1962 ob 19. uri: Arthur Miller — SMRT TRGOVSKEGA POTNIKA. III. šolski večerni abonma in izven.
Petek, 4. maja 1962 ob 19.30 uri: Arthur Miller — SMRT TRGOVSKEGA POTNIKA. I. šolski abonma in izven.
Sobota, 5. maja 1962 ob 18. uri: Arthur Miller — SMRT TRGOVSKEGA POTNIKA. Gostovanje v Trbovljah.
Ob 20. uri: Arthur Miller — SMRT TRGOVSKEGA POTNIKA. Gostovanje v Trbovljah.
Nedelja, 6. maja 1962 ob 10. uri: Arthur Miller — SMRT TRGOVSKEGA POTNIKA. II. nedeljski dopoldanski abonma in izven.
Ob 15.30 uri: Arthur Miller — SMRT TRGOVSKEGA POTNIKA. Izven.
Petek, 11. maja 1962 ob 19.30 uri: Marcel Frank — SRECA NA UPANJE. Premiera. Premierski abonma in izven.
Sobota, 12. maja 1962 ob 19.30 uri: Marcel Frank — SRECA NA UPANJE. Sobotni abonma in izven.
Nedelja, 13. maja 1962 ob 10. uri: Marcel Frank — SRECA NA UPANJE. I. nedeljski dopoldanski abonma in izven.

PRODAM

Upravni odbor Lekarne Zalec prodaja destilacijski aparat in register blagajno znamke »CER«. Interesenti dobijo pojasnila v lekarni Zalec. SVINJSKI HLEV in sadni mlin prodam. Vprašati v gostilni »Na Bregu«, Ivenca pri Vojniku. OBNOVLJENO ENODRUŽINSKO HIŠO z garažo in vrtom prodam. Sande, Polzele v upravi lista. GRADBENI LES prodam. Golez Anton, Brezova 33 pri Vojniku. DOBRO OHRANJENO POHIŠTVO prodam. Voglar Ivan, Dečkova 59. STAVBENI PARCELI v Celju naprodaj. Naslov v upravi lista. POSESTVO 3,75 ha z gozdom, sadovnjakom in njivami — poslopje staro, prodam. Vprašati Jezernik, Gmajna, Vojnik 201. MOTORNO KOLO TOMOS PUCH 175 ccm in globok otroški voziček prodam. Naslov v upravi lista. STAVBNO PARCELO 8 minut iz mesta prodam. Pavlič, Dečkova 7. ROLLER GALEB 150 ccm modre barve, skoraj nov, prevoženih 3.500 km, ugodno prodam. Vprašati Ul. 29. Novembra 21. ELEKTRICNI ŠTEDILNIK TOBI, rabljen, poceni prodam. Mraz A., Ipatčeva 16, Celje. PRODAM BARAKO, ODDAM GARAZO 4 x 5 m. Partizanska 8, Lisc. MANJŠE POSESTVO, 20 minut od postaje Sentjur pri Celju, hiša v zelo dobrem stanju, takoj vseljiva, elektrika in voda v hiši, cena ugodna, naprodaj. Naslov v upravi lista. SOBNO POHIŠTVO, rabljeno, prodam. Naslov v upravi lista. ITALJANSKI ŠPORTNI otroški voziček prodam. Cetina, Tončke Čečve 6, Celje. MOTORNO KOLO NSU 250 ccm ugodno prodam. Naslov v upravi lista. JAZZ TRUBO ugodno prodam. Tovornik Edi, Stopče 12, Grobelno.

RAZPISI

Okrajna zveza za telesno kulturo Celje razpisuje naslednji delovni mest:

1. TEHNIČNEGA SEKRETARJA
2. ADMINISTRATORKE

Pogoj za mesto tehničnega sekretarja je opravljena srednja, višja ali visoka šola za telesno vzgojo, najmanj pet let prakse kot učitelj ali profesor telesne vzgoje na šoli, vesenje do organizacijskega dela na področju telesne vzgoje. Pogoj za delovno mesto administratorke ali Administrativna šola, znanje strojepljiva in stenografije ter vsaj splošno poznavanje dela v telesnovzgojnih organizacijah. Prošnje s podrobnim opisom šolske izobrazbe ter dosedanje zaposlitve naslovite na naslov: Okrajna zveza za telesno kulturo Celje, Titov trg 3/1 najpozneje do 20. maja 1962. Nastop službe je možen takoj, oziroma za delovno mesto administratorke s prvim julijem ali po dogovoru. Plača po dogovoru.

Išče se SALDAKONTIST — KNJIGOVODJA.

Plača po dogovoru. Nastop službe takoj. Kmetijski izobraževalni center Celje, Cankarjeva ul. 1 (Kmetijska zbornica).

OBVESTILA

Občinski ljudski odbor Celje, oddelek za gospodarstvo, obvešča vse gozdne posestnike na območju občine Celje, da je rok za vlaganje prošnje za sečna dovoljenja za redno gozdno in travniško sečnjo za leto 1963 od 27. aprila do 15. maja 1962. Prošnje za sečna dovoljenja se vlagajo na ekonomskih enotah Kmetijske zadruge Celje (bivše kmetijske zadruge), in sicer:

- Za področje Celje in Smartno v Ročini dolini: Ekonomska enota Celje (bivša KZ Celje).
- Za področje Škofja vas in Ljubčana: Ekonomska enota Ljubčana (bivša KZ Ljubčana).
- Za področje Store: Ekonomska enota Store (bivša KZ Store).
- Za področje Vojnik in Frankotovo: Ekonomska enota Vojnik (bivša KZ Vojnik).
- Za področje Strmec: Ekonomska enota Strmec (bivša KZ Strmec).
- Za področje Dobrna: Ekonomska enota Dobrna (bivša KZ Dobrna).

Prošnje za sečna dovoljenja se sprejemajo na sedežih navedenih ekonomskih enot vsak dan od 6.30 do 18. ure dopoldan, razen ob državnih praznikih in nedeljah. Tiskovine za prošnje se nahajajo na sedežih zgoraj navedenih ekonomskih enot. Prošnje je treba kolkovati po tar. št. I in 7 ZUT z 250 din državne take. Prošnje za travniško sečnjo so takse proste. Gozdni posestniki morajo pri izpolnitvi prošnje predložiti posesne liste in navesti poklice in kje so zaposleni. V prošnjah je treba posebej navesti potrebe lesa za lastno uporabo in prodajo. Opozorjamo vse gozdne posestnike, da prošnje, ki bodo vložene po tem roku, ne bomo upoštevali, razen v utemeljenih slučajih.

STANOVANJA

STANOVANJE V STOLPIČU na Otoku zamenjam za 4 ali 5 sobno stanovanje. Ponudbe pod »Stolpič« na upravo lista.

DVE DIJAKINI nižjega razreda sprejemam za prihodnje šolsko leto na stanovanje. Ponudbe pod »Snažna soba« na upravo lista.

UPOKOJENKA ŽELI STANOVANJE pri majhni družini. Pomaga lažja dela v gospodinjstvu, plača po dogovoru. Naslov v upravi lista.

STANOVANJE IN HRANO nudim za pomoč v gospodinjstvu. Naslov v upravi lista.

SAMSKEMU MOSKEMU ODDAM opremljeno sobo. Polule, Vegova 4, Celje.

DVOSOBNO KOMFORTNO STANOVANJE v Ljubljani zamenjam za enakovredno ali hišo v Celju. Ponudbe pod »Vseljivo« na upravo lista.

FILATELISTI — Za obisk svetovne razstave poštne znamk v času od 18. 8. do 2. 9. 1962 smo pripravili avtobusno potovanje v Prago — prijave sprejemamo do 15. junija 1962. **ZOBOZDRAVSTVENI DELAVCI** — Za obisk mednarodne razstave »ZOBOZDRAVNIK KOT UMETNIK« smo pripravili v času od 7. do 14. 7. 1962 potovanje z vlakom v Köln, prijave sprejemamo do 15. maja 1962. **Delovni kolektiv!** Pravočasno si rezervirajte za Vaš izlet Kompasov turistično opremljen avtobus. Poleg starih izletov, ki bodo vodili v vseh smereh po naši lepi domovini in odkrivali udeležencem neštete prirodne, zgodovinske in folklorne zanimivosti, bomo organizirali tudi izlete na vse pomembnejše gospodarske, kulturne in športne prireditve v inozemstvu. **Potniki in inozemstvo.** — Pri nas dobiti najhitreje vse vrste vozniških kart za inozemstvo — vlak, ladja, avion. Prav tako Vam najhitreje posredujemo nabavo vseh tujih viz preko naših filijal v Zagrebu, Beogradu itd. Pred vsakim potovanjem obiščite Kompas — Celje in prepičali se boste o naši solidnosti! **Delovni kolektiv!** Dvodnevni izlet Trst—Benetke v našem modernem avtobusu bo presenečenje za Vas. Cena propagandna! Po Vaši želji Vam dostavimo brezplačno izdelani okvirni program! Pokličite tel. 23-50 ali pišite na naslov Kompas — Celje, Tomšičev trg 1. Udeležujejo se Kompasovih kvalitetnih potovanj po domovini in drugih evropskih državah. Obiščite poslovilnic Kompas — Celje, Tomšičev trg 1. Telefon 23-50 — nudimo Vam vse turistične informacije brezplačno. Kompasov oddelek za letni odhidi Vam postreže z vsemi cenami hotelskih in prirediteljskih uslug širom Jugoslavije in tujine. Turistično podjetje Kompas — Celje — Tomšičev trg 1. Tel. 23-50.

Obvestilo

TRGOVSKI PLES V CELJU
Zre celje je minilo, odkar je bil v Celju trgovski ples. Letos se zopet trgovski delavci želijo, da bi priredili trgovski ples, katerega namen je medsebojno spoznavanje zaposlenih v trgovini. Pobjudo je z veseljem sprejel odbor za družbeni stanje pri Trgovski zbornici za okraj Celje. Ples bo v soboto 28. aprila v dvorani Narodnega doma v Celju pod pokroviteljstvom Trgovske zbornice za okraj Celje. Na prireditvi bodo igrali znani godbeniki, sodelovala pa bo tudi pevka Beti Jurkovič. Skrb za organizacijo prevzela celjski klub aranžerjev, nameravamo pa jo okrasiti pod geslom Havajske noči.

Uredništvo Celje, Titov trg 5 — poštni predal 16 — telefon 25-23 in 24-25 uprava Celje, Trg V. kongresa 5 — poštni predal 152 — telefon 23-75 in 20-69 — tekoči račun pri Narodni banki Celje: 605-11-1-556 — izhaja od petih — letna naročnina 800, polletna 400 četrtletna 200 din — Inozemstvo 2400 — posamezna številka 20 dinarjev — Rokopisov ne vračamo — sprejem oglasov razpisov in objav do vsake srede do 12. ure v oglašnem oddelku. Trg V. kongressa

Informacije o oglasih, razpisih in objavah dobite le v upravi Celjskega tednika

KINO

KINO UNION
Od 27. do 30. 4. 1962 »POSLEDNJI BO PRVI«, nemški športni film
Od 1. do 4. 5. 1962 »PESEM UPORNIKA«, mehiški barvni Csc film
Od 5. do 8. 5. 1962 »NIKOLI V NEDELJO«, grški film
Od 9. do 12. 5. 1962 »PRETKANEC IZ TOMESA«, španski film
KINO METROPOL
Od 27. do 30. 4. 1962 »BELE SENCE«, italijansko francoski barvni film
Od 1. do 5. 5. 1962 »SKANDAL ZA KULISAMI«, italijanski film
Od 6. do 10. 5. 1962 »JEZIK ZA ZOB«, francoski film
LETNI KINO
Od 1. do 3. 5. 1962 »NAJBOLJE OD VSEGA«, ameriški barvni Csc film
Od 4. do 6. 5. 1962 »RESNICA«, francoski Csc film
Od 7. do 10. 5. 1962 »GREBAVI VITEZ«, francoski barvni Csc film
MATINEJE
6. 5. 1962 »PREPOVEDANI PLANET«, ameriški barvni Csc film
KINO DPD »SVOBODA«
ŠEMPETER V SAVINJSKI DOLINI
Od 28. do 29. 4. 1962 »LEPA MLINARICA«, italijanski barvni Csc film
1. 5. 1962 »ZVEZDNE NOČI«, italijanski barvni Csc film
Od 2. do 3. 5. 1962 »POUK V LJUBEZNI«, švedski film
5. 5. 1962 »CLOVEK Z DVEMA OBRAZOMA«, češki Csc film
6. 5. 1962 »BRATJE KARAMAZOVI«, ameriški barvni Csc film
Od 9. do 10. 5. 1962 »PREVARANTI«, francoski film

RAZNO

ZAHVALA
Toplo se zahvaljujem celotnemu osebju Ginekološkega oddelka celjske bolnišnice, posebno pa dr. Kocijanu, dr. Bariču in dr. Peterlinu za izkazano pomoč pri zdravljenju. Stropnik Ivica, Celje.

UPOKOJENEC S STANOVANJEM
Želi spoznati močno žensko brez otrok do 50 let zaradi ženske P. nudim na upravo lista pod »SITNANAJDITELJA AVTOMOBILSKEGA KLJUČA« naprodaj, da ga vrne na naslov: Salon »Magda«, Tomšičev trg, Celje.

Obveščam javnost in organe oblasti, da preključim vsako prodajo izdelkov pod mojim imenom, kar velja od dneva objave. Zimšek Anton, slaščičar, Mariborska 32, Celje.

SLUŽBE

Komunalno podjetje Javne naprave Celje sprejme takoj v službo občanskega šoferja C kategorije za sezonsko delo za polivanje ulic (je lahko upokojenec). Plača po pravilniku ali dogovoru.

SIVILJA IŠČE kakršnokoli žensko delo. Ponudbe pod »Zanesljiva« na upravo lista.

Ugnati niso mogli ta pohod

Mraz nas davi,
Glad nas davi,
Padel je davi,
Zmrznil je davi,
Davi — zadavi!
Kdo nas ustavi?!

☆

Cez Sotlo,
preko Bohorja,
preko Pohorja,
do Belih vod
v Korotan,
vsak dan
snežen pohod
v votlo...

☆

Iz ran je privrelo,
iz srca zapelo:
Dosti — zadosti...

(Iz cikla »Saleške kronike«)

Štirinajsta se je sredi hude zime prebijala na Stajersko... Sestnajstega februarja so Nemci sklenili nov obroč okoli 14. divizije. Bračičenci so bili prva tarča. Vzdržali so... Štab divizije je odločil: Za vsako ceno se je treba prebiti na Pohorje! Jutri osemnajstega februarja bo ostalo v nepozabnem spominu. V snežnem meteu so se opotekali, jurišali in krvaveli. Dan je bil strašno dolg. Le štirim bataljonom se je posrečilo prebiti na Pohorje. Preostali del je ostal na Basališču...

Nemci so se v računih, da bodo uničili divizijo, krvavo uštel. Bračičenci so jih pognali v beg... Bataljoni so se pretolkli na Plešivec... Mraz, glad, utrujenost, neprekinjene borbe in ranjenci... Toda le mrtvi so ostajali...

Enajdvajseti februar je bil slaven za borce legendarne Štirinajste. Fergunov vrh na Graški gori je bil kraj, kjer so Nemci spoznali začetek svojega konca v tem delu naše domovine. Desetkrat so zeleni vrage jurišali — vedno več jih je ostalo v strminah za vselej.

Novi zameti, nove krovaše gazi. Kajuh je omahnil, omahnilo jih je še veliko...

Nemci so na vse grlo razglašali pogin divizije, na tiho pa so besneli, ker se jim je izmuznila, ker niso imeli moči nadaljevati boj z vojsko, ki ne pozna utrujenosti in ki se zdesetkana še bolj toleče.

Potem je prišla pomlad. Za brigade kratkotrajni počitki. S prvimi brstjem so prihajali novi borci. Stajerska je s prihodom Štirinajste doživela splošno ostajo. Kot grški mitološki junak, ki je črpal svojo moč iz zemlje, je divizija začela svoje akcije... Blizala sta se dva velika praznika: Tretja obletnica OF in delanski praznik 1. maj. »Leteča«, kakor so ljudje imenovali obveščevalno službo, je hitro iztrebila sovražnikove prirepike in izdajalce. Zdej je bil sovržnik v obroču partizanskih sil. Ceste v Saleško so bile prehodne le s kritjem tankov...

Serčerjevci, Bračičenci in Tomšičevci so postali strah in trepet izpostavljenih postojank »zelencev« in že tako zbežanih »vermanov«. Ne ojnna sreča, srčnost je bila tista, ki je obrnila razmerja boja in odločila zmago, ki bi po številu in oborožitvi pripadala nemški strani, ne pa po junaštvu in udarni moči.

Prišli so praznični dnevi, ko je Saleška praznovala po partizansko...

V borbo Štirinajsta! Juriš!

Ob raznih akcijah, ki so se vrstile v aprilu, so Nemci hiteli opravičevati svojo prejšnjo hvallo o uničeni diviziji s tem, da so govorili o ostankih, ki jih je težko slediti, da pa bodo tudi ti prišli na vrsto...

Saj so, toda čisto drugače, kot so Nemci pričakovali. Ti »ostanki« so bile jurišne brigade, ki so po sklepu štaba Štirinajste divizije izvedle vrsto drznih akcij ravno v prazničnih dneh med 27. marcem in 1. majem leta 1944. V tistem času je bil komandant Štirinajste divizije narodni heroj Tone Vidmar-Luka. O prvomajskem napadu na Saleško dolino nam je sporočil:

— V akcijo je šla vsa divizija, čeprav je napad na velenjski rudnik izvedla brigada »Mirka Bračiča«. To je bilo najno, da je glavni cilj napada lahko bil dosežen.

Tako je brigada »Toneta Tomšiča« dobila nalogo, da zavaruje Bračičevce. Brigada je morala obkolutiti nemško posadko v Velenju, da bi le-tej preprečila intervencijo ob napadu na rudnik. Enako nalogo je dobila briga-

da »Ljuba Serčerja«. Ta brigada je morala napasti Soštanj in zaposliti tamkajšnje posadko v ostrem boju, tako da sovržnik tudi od tu ne bi mogel v pomoč onim v rudniku.

Divizijski obveščevalci so poprej zbrali podatke o moči in razporeditvi sovražnika ter o njegovi oborožitvi. Rudnik je bil obdan z bodečo žico, zavarovan s polji protipehotnih min, z bunkerji, oboroženimi s težkimi mitraljezi in 37 milimetrskimi protitančkovskimi topom. Posadka je tu stela od 100 do 120 mož, brez »Werk-schutzov«. Okoli rudniškega »sahtia« so Nemci posekali drevje in naredili 200 do 300 metrov širok »brisan prostor«. Ni kaj reči, cilj je bil hudirjevo trd oreh.

Skrbne priprave so bile končane in napočil je tudi predvečer prvega maja leta 1944.

Komandant trinajste brigade »Mirka Bračiča« Franc Bobnar-Gedžo je na svojem področju na Graški gori pustil dve četi tretjega bataljona, da sta zavarovali taborišče in patrolirali v smeri Slovenj Gradec. Z dvema bataljonoma se je spustil proti Velenju. Borci so bili pripravljeni na spopad, ki je tako močno odjeknil po vsej Stajerski.

Ivan Kovačič-Efenko, komandant Tomšičevcev je s svojimi borci zasedel prihode proti Sen-

tilju in Sentandražu, z delom brigade pa pod mrakom obkolil vas Velenje.

Komandant Mičo Došenović pa je popeljal Serčerjevce nad Soštanj.

Ko se je zmrčilo, so se Bračičevci z vseh strani tiho približevali rudniku. Glavnina je iskala kritje za hišo, ki je edina motila »brisan prostor« okoli utrdbe.

Tu je bila nemška udarna moč tudi najmočnejša. Nemški strazar v glavnem bunkerju je opazil premike in ustrelil... To je bil tudi dogovorjeni znak za juris. Vse skupine so z vso silo planile naprej. Cez bodečo žico so se borci prebili z odejami in deskami. V glavni smeri proti najbolj utrjenemu bunkerju je bil prehod v hipu narejen. Bunker je bil zavzet, zaplenjena dva mitraljeza in 37 milimetrski top... Nemci so bili presenečeni in so se v neredu umikali... Težišče odpora sta bila stolp nad »sahtom« in centrala, ki so jo borci ugnali, ni pa bilo mogoče zavzeti zidane »termoelektrarne«. Komandant bataljona Rudi Bunc je sicer vžigal s topom po

OB PRVEM MAJU 1944

Steindel je besnel

Sef nacistične stranke in »Heimatbunda« Steindel je v Mariboru besnel. Komande nemških posadk so se v svojih poročilih izvijale in opravičevale, da je njih moč prešibka, da so preslabo oboroženi, da so odrezani in da prebivalstvo ne nudi pomoči vojski »Reicha«. Poročila višjim štabom so bila polna prikritega obupa. Kot skesani kužki so priznali poraz, izgubo v ljudeh in orožju.

Nemci seveda niso svojega poraza obešali na velik zvon. Vesela vest o ofenzivni dejavnosti Štirinajste se je naglo širila. Take zmage so povzročile priliv novih in novih borcev. Zdej so se zresnili še zadnji omahljivci in izdajalci so se prepozno zavledli svojega zločina.

Steindel je na prebivalstvo Saleške doline naslovil poseben proglas, v katerem svari pred

sodelovanjem s partizani. Odkrito priznava uspeh divizije pri vnašanju širokega uporniškega gibanja med prebivalce in da divizije v februarju v zametih in mrazu niso uničili.

Toda lepaki so kot humoristični listi viseli po zidovih. Ljudje so se nasmihali in norčevali. Ognjemet in kanonada, kakršno so borci legendarne Štirinajste divizije priredili za praznik 1. maja v Saleški dolini, je odprl oči vsem, navsezadnje Nemcem samim.

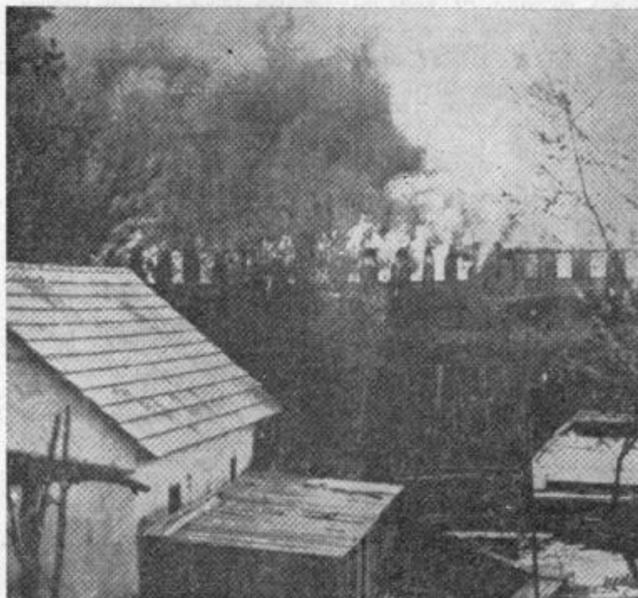
Težak pohod iz Bele krajine, preko Korduna, Posavine, čez Savo in po Hrvaškem Zagorju, prehod Cez Sotlo, boji na Kozjanskem, Graški gori, na Basališču, na Plešivcu in drugod, so obrodili sadove, kakršne je pričakoval Glavni štab Slovenije, ki je dodelil Štirinajsti zelo važno vojaško, zlasti pa politično nalogo.

Ustavil sem vlak

Stanko Jezernik je bil 27. aprila 1944 med borci, ki so pri postajališču Paka ustavili osebni vlak. Zanimiv je primer iznajdljivosti in drznosti, s katero so partizani izvedli take akcije. Takole pripoveduje:

— V partizane sem šel naravnost z železniške postaje v Celju, kjer sem bil premikač. Imel sem novo železničarsko uniformo. To je vzpodbudilo mojega komandirja, da mi je dal posebno nalogo. Vedeli smo, kdaj bo vlak pripeljal na postajališče. Postavil sem se na rob proge, skril puško in čakal. Ko je vlak pripeljal, sem ga z vajenimi kretnjami ustavil. Strojevodja in kurjač sta osupnila, saj sta me poznala. Toda borci so že praznili vagona, v katerih v tistih časih ni bilo veliko več potnikov. Potnike so odpeljali v bližnjo vas in jih zaslisljali, potem pa vse spustili. S strojevodjem sva potem vlak, ki so ga borci natlačili s slamo in zažgali, pognala

Drveče baklje na tračnicah

Štirinajsta je negovala posebno navado, ki so jo borci tako pogosto izpovedovali v pesmi: —Napad na vlak! Vse moste v zrak!

Se raje pa so to borbeno geslo uresničevali. Odkar je Štirinajsta operirala po Stajerski, se je »Deutsche Reichsbahn« vedno bolj pritoževal nad nesposobnostjo vojaških posadk pri zavarovanju železniškega prometa. Niso se pritoževali zastoj.

21. aprila 1944. leta je »Bračičeva« brigada pri belem dnevu ob deveti uri dopoldan ustavila vlak v Paški vasi. Potnikom je brigada priredila miting, ujela deset nemških vojakov, zaplenila orožje in obleke, vlak za zažgala in ga spustila proti Celju.

25. aprila je ista brigada pri »Hudi luknji« napadla vlak in ga gorečega v polnem diru poslala proti Velenju. Pri postajališču Paka je vlak iztiril in se razbil.

27. aprila so Serčerjevci ustavili vlak pri postajališču Paka. Vanj so nanosili slamo in ga pognali proti Velenju. V blaznem diru je goreča bakla na kolesih drvela navzdol proti Saleku, od tu pa počasi, kot svareč pozdrav posadki v Velenju, pridrsela v Velenje in zgorela.

Takih napadov je bilo seveda še mnogo več. Včasih so partizanski borci ustavili vlak, ga spraznili in zažgali, včasih so na ostrih zavojih izlekli žeblice iz pragov, pa so vlaki iztirili, včasih pa so jih z minami poganjali v zrak. Enake akcije so izvedli tudi na glavni progi Dunaj—Trst. Ena največjih tovrstnih akcij je bila tista, ko so pri Lipoglavu uničili predor, da je za dolgo časa zamrl ves potniški promet, kar je bilo za oskrbo črt v Italiji in na Balkanu prav usodno.

zadensko nazaj proti Velenju. Iz izkušnje sem vedel, da moram uničiti avtomatične zavore. Kajti čim bi cevi s stisnjeno paro pregorele, bi zavore avtomatično delovale...

To je bil tisti vlak, ki je goreč pripeljal naravnost v Velenje.

elektrarni, toda po nekaj streljih je počila os (to je pozneje popravil nek kovač in brigada je svojo »artiljerijo« uspešno uporabljala dokler ni zmanjkalo granat). Že med borbo, ki se je vedno bolj razvnela, so borci zažgali skladišče drv in okoli 15.000 ton deponiranega premoga. Zagorel je največji prvomajski kres v Sloveniji. Zagoreli so tudi kozolci nemčurjev v Stari vasi, gorelo je v Soštanju, goreli pa so kresovi po številnih hribih Stajerske. Štirinajsta je proslavila 1. maj na svoj način...

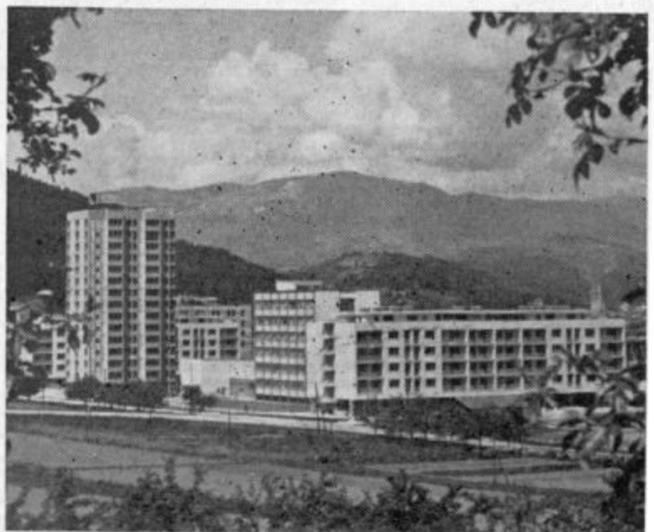
Rudnik je gorel dvaindvajset dni. Nemci so imeli 15 mrtvih, dva ujeta in nad 30 ranjenih. Zaplenjen je bil top, dva mitraljeza, 4 brzostrelke, večje število pušk in municije.

Izgube brigade so bile male. En borec je padel, trije pa so bili ranjeni.

PRIKRIT OBUP NEMCEV...

V svojem proglasu prebivalcem Saleške doline (levo) je Steindel grozil in prosil. Izsiljeval je in moledeval trepeče slovensko ljudstvo vsaj za lojalnost. Napihoval se je in zagotavljal, da bo prebivalstvo le z zmago Hitlerja stabililo »v zračno bodočnost«.

Saleška dolina pa je svojo srečo in lepo bodočnost doživela po osvoboditvi, z zmago revolucije. Novo Velenje (na sliki desno) je dokaz, da je delovno ljudstvo resnično zmagalo in stopilo na pot razvoja le po zaslugi delovnih množic samih, po zaslugi Zveze komunistov, revolucionarne boja, predvsem pa po zaslugi našega dragega predsednika in maršala TITA.

An die Bevölkerung des Schalltales!
UNTERSTEIRER!

Občinski ljudski odbor Žalec
Občinski komite ZKS Žalec
Občinski odbor SZDL Žalec
Občinski odbor ZB NOV Žalec
Občinski komite LMS Žalec
Občinski sindikalni svet Žalec

Vsem delovnim ljudem naše socialistične domovine
čestitamo ob prazniku dela 1. maju

Okrajni sindikalni svet Celje

ISKRENO ČESTITA

OB MEDNARODNEM

PRAZNIKU DELA

1. MAJU

Kolektiv trgovskega podjetja

„Merx“ Celje

se pridružuje k čestitkam

ob mednarodnem prazniku dela

1. maju

OBCINSKI LJUDSKI ODBOR

OBCINSKI KOMITE ZKS

OBCINSKI ODBOR SZDL

OBCINSKI ODBOR ZB NOV

OBCINSKI KOMITE LMS

OBCINSKI SINDIKALNI SVET

Šmarje pri Jelšah

ISKRENE ČESTITKE

K PRAZNIKU DELA

1. MAJU

Iskrene čestitke k mednarodnemu prazniku dela 1. maju kolektiv

ELEKTRO Celje

Splošno gradbeno podjetje Rogaška Slatina

Vam želi prijetno praznovanje 1. maja

ETOL CELJE

tovarna esenc in eteričnih olj

Vam želi prijetno in veselo praznovanje 1. maja

Kolektiv

Mesnine Celje

iskreno čestita ob mednarodnem prazniku dela 1. maju

Kovinsko podjetje

KLIMA Celje

želi vsem delovnim ljudem prijetno praznovanje 1. maja — praznika dela

Trgovsko in proizvodno podjetje

Veležitar Celje

čestita za delavski praznik 1. maj svojim odjemalcem, poslovnim prijateljem in vsemu delovnemu ljudstvu

Občinski ljudski odbor Celje
Občinski komite ZKS Celje
Občinski odbor SZDL Celje
Občinski odbor ZB NOV Celje
Občinski komite LMS Celje
Občinski sindikalni svet Celje

PRIDRUŽUJEMO SE SVEČANEMU RAZPOLOŽENJU DELOVNIH
LJUDI TER POSILJAMO POZDRAVE K DELAVSKEMU PRAZNIKU
1. MAJU

LIN

**LESNA
INDUSTRIJA
NAZARJE**

ČESTITA VSEM DELOVNIM LJUDEM
TER VSEM
DELOVNIM KOLEKTIVOM
K MEDNARODNEMU
DELAVSKEMU PRAZNIKU 1. MAJU

Lesno industrijsko podjetje
NAZARJE

SAVINJA
LESNO INDUSTRIJSKI KOMBINAT CELJE

**čestita vsem delovnim
ljudem ter vsem
delovnim kolektivom
k mednarodnemu
prazniku**

1. maju

KOLEKTIV

**ŽELEZARNE
ŠTORE**

ČESTITA ZA DELAVSKI PRAZNIK
1. MAJ SVOJIM POSLOVNIM PRIJATELJEM
IN VSEM DELOVNEMU LJUDSTVU

OBCINSKI LJUDSKI ODBOR SENTJUR PRI CELJU
OBCINSKI KOMITE ZKS SENTJUR PRI CELJU
OBCINSKI ODBOR SENTJUR PRI CELJU
OBCINSKI ODBOR ZB NOV SENTJUR PRI CELJU
OBCINSKI KOMITE LMS SENTJUR PRI CELJU
OBCINSKI SINDIKALNI SVET SENTJUR PRI CELJU

ISKRENI POZDRAVI OB DELAVSKEM PRAZNIKU 1. MAJU

Trgovsko podjetje na veliko in malo

TEHNO-MERCATOR

Celje

ima na zalogi in nudi kupcem v svojih skladiščih in prodajalnah na malo po konkurenčnih cenah: blago električne stroke, radioaparate televizorje in rezervne dele, gospodinjske stroje in ostale pripomočke, steklo, steklene izdelke, jedilni pribor in porcelan, gradbeni material, barve in kemikalije.

NAJ ŽIVI DELAVSKI PRAZNIK 1. MAJ

- OBČINSKI LJUDSKI ODBOR LAŠKO
- OBČINSKI KOMITE ZKS LAŠKO
- OBČINSKI ODBOR SZDL LAŠKO
- OBČINSKI ODBOR ZB NOV LAŠKO
- OBČINSKI KOMITE LMS LAŠKO
- OBČINSKI SINDIKALNI SVET LAŠKO

Iskrene čestitke za praznik dela

1. MAJ

- OBČINSKI LJUDSKI ODBOR ŠOŠTANJ
- OBČINSKI KOMITE ZKS ŠOŠTANJ
- OBČINSKI ODBOR SZDL ŠOŠTANJ
- OBČINSKI ODBOR ZB NOV ŠOŠTANJ
- OBČINSKI KOMITE LMS ŠOŠTANJ
- OBČINSKI SINDIKALNI SVET ŠOŠTANJ

Pridružujemo se manifestacijam ob delavskem prazniku 1. MAJU

KOLEKTIV

APNENIK

PEČOVNIK

ŽELI VSEM

POSLOVNIM

PRIJATELJEM

IN

DELOVNEMU

LJUDSTVU

PRIJETNO

PRAZNOVANJE

1. MAJA

PRAZNIKA

DELA

OKRAJNI ZAVOD

ZA SOCIALNO

ZAVAROVANJE

CELJE

SE PRIDRUŽUJE

ČESTITKAM

OB DELAVSKEM

PRAZNIKU

1. MAJU

KOLEKTIV

TRGOVSKEGA

PODJETJA

AVTOMOTOR

CELJE

VAM

ISKRENO

ČESTITA

ZA PRAZNIK

DELA

1. MAJ

Upravni odbor »Cinkarnec«, met. kemične industrije v Celju razpisuje delovno mesto

direktorja komercialnega sektorja

Pogoj: Ekonomska fakulteta in najmanj 5-letna praksa na vodilnih delovnih mestih v gospodarstvu.

Nastop službe po dogovoru. Osebnih dohodkov bodo regulirani po Pravilniku o delitvi osebnih dohodkov delavcev podjetja.

Družinsko stanovanje zagotovljeno v letu 1962. Prošnje z navedbami dosedanjih službovanj pošljite na »Cinkarnos«, met. kemično industrijo v Celju — kadrovskega sektorja.

Komisija za imenovanje in razrešitev direktorjev pri Občinskem ljudskem odboru Celje razpisuje delovno mesto

poslovodje obrtne delavnice „Čevljarstvo“

Celje — Trg svobode 5

Pogoji: mojster ali visokokvalificirani delavec čevljarске stroke s prakso v poslovanju obrtnih delavnic.

Plača po pravilniku o delitvi osebnega dohodka in pravilniku o delitvi čistega dohodka. Ponudbe z življenjepisom je poslati na Komisijo za imenovanje in razrešitev direktorjev pri ObLO Celje najpozneje do 10. maja 1962.

Komisija za imenovanje in razrešitev direktorjev pri Občinskem ljudskem odboru Celje razpisuje delovno mesto

direktorja gradbeno-industrijskega podjetja

»INGRAD« — CELJE

Pogoji: gradbeni inženir z 8-letno prakso na vodilnem delovnem mestu v gradbeni stroki ali gradbeni tehnik z 10-letno prakso na vodilnem delovnem mestu v gradbeni stroki. Ponudbe z življenjepisom je poslati na Komisijo za imenovanje in razrešitev direktorjev pri ObLO Celje najpozneje do 10. maja 1962.

Komisija za imenovanje in razrešitev direktorjev pri Občinskem ljudskem odboru Celje razpisuje delovno mesto

upravnika

OBRTNEGA PODJETJA »KOLARSTVO-MIZARSTVO IN STRUGARSTVO« CELJE, ASKERCEVA 22

Pogoji: tehnik lesne stroke ali mizarški mojster z 10 let prakse na vodilnem mestu.

Ponudbe z življenjepisom je poslati na Komisijo za imenovanje in razrešitev direktorjev pri ObLO Celje najpozneje do 30. aprila 1962.

DELOVNI KOLEKTIV KOMUNALNEGA PODJETJA »OBNOVA« — CELJE

želi vsem delovnim ljudem širom naše domovine mnogo delovnih uspehov k

1. MAJU

PRAZNIKU DELOVNIH LJUDI

SOCIALISTIČNE JUGOSLAVIJE

Kolektiv

Komisija za sprejemanje in odpust delavcev in uslužbencev Kmetijskega kombinata Zalec, samostojni obrat »MESNINE« CELJE, Linhartova ulica 18

razpisuje prosto delovno mesto

kontrolorja

notranje kontrolne službe podjetja

Pogoji: Srednješolska izobrazba z primerno kontrolno prakso ali 5 let praktičnega dela v finančno inšpektorski službi.

Poleg tega se zahteva za kontrolorja moralno-politična neporečenost. Nastop službe takoj. Plača po dogovoru.

Ne odlašajte več!

Se danes se odločite in naročite Celjski tednik, ki je najbolj bran časopis v celjskem okraju.

V rubrikah iz naših občin prinaša Celjski tednik najrazličnejše novice iz naših krajev.

Razen tega berete v Celjskem tedniku zanimive reportaže, črtice, intervjuje in poročila iz najrazličnejših področij zlasti pa o domačih krajih, ljudeh in dogodkih.

Letna naročnina je le 800 din.

Zato ne odlašajte več! Odrežite spodnjo naročilnico in nam jo čim prej pošljite, da vam čim prej začnemo pošiljati naš list.

Uprava in uredništvo Celjskega tednika

Zaščitna
za
15 dni

Naročam »CELJSKI TEDNIK«
Pošljite mi ga začnite takoj
z dnem

Preimek in ime

Kraj, ulica, hišna št.

Pošta

Lastnoročni podpis

**Celjski
TEDNIK**

CELJE
P. P. 16

Komisija za sklepanje in odpovedi delovnih razmerij pri Trgovskem podjetju »Resevna« — Sentjur pri Celju razpisuje delovno mesto

fakturist - blagajnik

Pogoji: Srednješolska izobrazba z najmanj 1-letno prakso ali nižja šolska izobrazba z najmanj 2-letno prakso.

Prijave poslati na upravo podjetja do 15. maja 1962. Nastop službe po dogovoru.

KOLEKTIV

GRADBENO INDUSTRIJSKEGA PODJETJA

ingrad

C E L J E

ČESTITA DELOVNIM KOLEKTIVOM

INVESTITORJEM

TER VSEM DELOVNEMU LJUDSTVU

K DELAVSKEMU PRAZNIKU 1. MAJU

Vsem svojim poslovnim prijateljem

vsem delovnim ljudem

naše socialistične

domovine čestitamo k

prazniku dela 1. maju

Х
орбе-учб
INDUSTRIJA
Liboje

**Ob delavskem
prazniku 1. maju
se pridružujemo
manifestacijam
delovnega ljudstva**

**Pridružujemo se
svečanemu
razpoloženju
delovnih ljudi
ter jim čestitamo k
prazniku dela 1. maju**

IFA

INDUSTRIJA
FINOMEHANIČNIH
APARATOV
CELJE

KOLEKTIV

MEIKA

C E L J E

VSEM POSLOVNIM PRIJATELJEM KAKOR TUDI OSTALEMU

DELOVNEMU LJUDSTVU ČESTITA ZA NAŠ VELIKI PRAZNIK

1. MAJ

KOLEKTIV

Pivovarne Laško